

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1999-2000

28 maart 2000

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

BELEIDSNOTA RUIMTELIJKE ORDENING 1999-2004

BELEIDSNOTA MEDIA 1999-2004

Inhoud

Nr. 48

Dinsdag 28 maart 2000

Berichten van verhindering	1
Voorstel van bijzonder decreet	
Indiening en verwijzing	1
Verslagen van het Rekenhof	
Indiening en verwijzing	1
Adviezen van het Kinderrechtencommissariaat	
Indiening en verwijzing	1
Met redenen omklede moties	
Indiening	2
Kennisgevingen van het Arbitragehof	
Indiening	3
Beleidsnota Ruimtelijke Ordening 1999-2004, ingediend door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media – 152 (1999-2000) – Nr. 1	
Bespreking	3
Sprekers : de heren Joachim Coens, Ludo Sannen, Johan De Roo en Patrick Lachaert, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche, de heren Jean Geraerts, Bruno Tobback en Jan Loones, mevrouw Isabel Vertriest, de heer Herman Lauwers, mevrouw Dominique Guns, de heren Pieter Huybrechts en Eric Van Rompuy en minister Dirk Van Mechelen	
Met redenen omklede moties	29
Beleidsnota Media 1999-2004, ingediend door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media – 153 (1999-2000) – Nr. 1	
Bespreking	29
Sprekers : de heren Carl Decaluwe, Jos Stassen, Eric Van Rompuy, André Denys, Ludo Sannen, Marino Keulen en Peter Gysbrechts, mevrouw Marijke Dillen, de heren Tuur Van Wallendael, Dirk De Cock en Jo Vermeulen, mevrouw Margriet Hermans, de heer Francis Vermeiren en minister Dirk Van Mechelen	
Met redenen omklede moties	58
Regeling van de werkzaamheden	58

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.05 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Niki Degryze, Lisette Croes, Johan Weyts, André Kenzeler : gezondheidsredenen ;

Dominiek Lootens-Stael : buitenslands ;

Lucien Suykens : familieverplichtingen.

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende voorstel van bijzonder decreet werd ingediend :

- Voorstel van bijzonder decreet van de heer Norbert De Batselier houdende wijziging van het bijzonder decreet van 26 juni 1995 houdende invoering van onverenigbaarheden met het mandaat van lid van de Vlaamse Raad – 250 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.

VERSLAGEN VAN HET REKENHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende verslagen van het Rekenhof werden ingediend :

- Verslag van het Rekenhof over het nazicht van de rekeningen van de NV HWP (Het Waterschei Project) voor de periode van 6 december 1993 tot 31 december 1997 – 37-B (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.
- Verslag van het Rekenhof over het nazicht van de rekeningen van de NV Limburgse Reconvertie Maatschappij (LRM) voor de periode van 1 februari 1994 tot 31 december 1997 – 37-C (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

ADVIEZEN VAN HET KINDERRECHTEN-COMMISSARIAAT

De voorzitter : De volgende adviezen van het Kinderrechtencommissariaat werden ingediend :

- Advies van het Kinderrechtencommissariaat over het voorstel van decreet van de heer Carl Decaluwe c.s. houdende wijziging van artikel 82 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 – 92 (1999-2000) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur, Media en Sport.
- Advies van het Kinderrechtencommissariaat over het voorstel van decreet van mevrouw Sonja Becq c.s. houdende de rechten van gebruikers in de welzijnsvoorzieningen – 99 (1999-2000) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.
- Advies van het Kinderrechtencommissariaat over het voorstel van decreet van de heren André Denys, Jozef Browaets, Cis Schepens en Peter Gysbrechts houdende de voorwaarden voor deelneming aan wielervedstrijden en wielervedproeven – 102 (1999-2000) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur, Media en Sport.
- Advies van het Kinderrechtencommissariaat over het voorstel van decreet van mevrouw Ria

Voorzitter

Van Den Heuvel houdende de rechtsbescherming en de inspraak van gebruikers van welzijnsvoorzieningen

– 104 (1999-2000) – Nr. 2.

Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.

- Advies van het Kinderrechtencommissariaat over het voorstel van decreet van mevrouw Patricia Ceysens c.s. houdende de inrichting van opvoedingsondersteuning

– 183 (1999-2000) – Nr. 2.

Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening**

De voorzitter : De volgende met redenen omklede moties werden ingediend :

- Met redenen omklede motie van de heren Patrick Lachaert en Bruno Tobback, mevrouw Isabel Vertriest en de heer Jos Bex tot besluit van de op 21 maart 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Leefmilieu 1999-2004

– 141 (1999-2000) – Nr. 2.

- Met redenen omklede motie van de heer Joachim Coens c.s. tot besluit van de op 21 maart 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Leefmilieu 1999-2004

– 141 (1999-2000) – Nr. 3.

- Met redenen omklede motie van mevrouw Marleen Van den Eynde tot besluit van de op 21 maart 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Leefmilieu 1999-2004

– 141 (1999-2000) – Nr. 4.

- Met redenen omklede motie van de heren André Denys en Bruno Tobback, mevrouw Isabel Vertriest en Jos Bex tot besluit van de op 22 maart 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Landbouw 1999-2004

– 142 (1999-2000) – Nr. 2.

- Met redenen omklede motie van de heren Didier Ramoudt, Jacky Maes en Jan Loones en

mevrouw Isabel Vertriest tot besluit van de op 22 maart 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Landbouw 1999-2004

– 142 (1999-2000) – Nr. 3.

- Met redenen omklede motie van de heer Jos De Meyer c.s. tot besluit van de op 22 maart 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Landbouw 1999-2004

– 142 (1999-2000) – Nr. 4.

- Met redenen omklede motie van de heer Joris Van Hauthem tot besluit van de op 16 maart 2000 door de heer Joris Van Hauthem in commissie gehouden interpellatie tot de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Openbare Werken, Mobiliteit en Energie, over de plannen voor de aanleg van een ring rond Asse

– 247 (1999-2000) – Nr. 1.

- Met redenen omklede motie van de heren Eddy Schuermans en Jan Laurys tot besluit van de op 16 maart 2000 door de heer Eddy Schuermans in commissie gehouden interpellatie tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de samenwerking tussen de VDAB en een buitenlands uitzendbedrijf

– 248 (1999-2000) – Nr. 1.

- Met redenen omklede motie van de heren Eloi Glorieux, Stefaan Platteau, Leo Peeters en Etienne Van Vaerenbergh tot besluit van de op 16 maart 2000 door de heer Joris Van Hauthem in commissie gehouden interpellatie tot de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Openbare Werken, Mobiliteit en Energie, over de plannen voor de aanleg van een ring rond Asse

– 249 (1999-2000) – Nr. 1.

- Met redenen omklede motie van de heren Francis Vermeiren, Dirk Holemans en Jos Bex tot besluit van de op 20 maart 2000 door de heer Jos Bex in commissie gehouden interpellatie tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de gemeenschaps- en gewestaangelegenheden in het voorontwerp van Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling 2000-2003

– 251 (1999-2000) – Nr. 1.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement :

- Rolnummer 1878 ;
- Rolnummer 1879 ;
- Rolnummer 1892 ;
- Rolnummer 1898.

BELEIDSNOTA Ruimtelijke Ordening 1999-2004, ingediend door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media

– 152 (1999-2000) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Ruimtelijke Ordening 1999-2004, ingediend door de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media.

De bespreking is geopend.

De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik ben ontgoocheld over de beleidsnota Ruimtelijke Ordening omdat er nauwelijks enige bezieling van uitgaat. Het is een ambtelijk document dat weinig aspiraties of ambities uitstraalt. Het scheidt geen duidelijkheid over politieke klemtonen of over het maken, bevestigen of hertekenen van keuzes.

In een normale beleidsnota Ruimtelijke Ordening zou in eerste instantie de uitdaging die men wil aangaan aan bod moeten komen. In de samenleving van morgen zal alles elektronisch en digitaal gebeuren waardoor mensen kunnen leven, wonen en werken waar ze willen. Ze kunnen zich waar ook ter wereld vestigen. Ze zullen dus in de toekomst ook steeds meer kunnen kiezen voor een ruimte waar het goed is en waar de nodige infrastructuur aanwezig is.

Het oplossen van de problemen inzake ruimtelijke ordening is één van de grote uitdagingen van de informatiesamenleving van morgen. Deze idee ontbreekt echter in deze beleidsnota. Het grote probleem in dit domein is het gebrek aan ruimte. In de nota is er te weinig duiding. Mijnheer de minister, u kunt wel zeggen dat dit algemeen is en dat u concreter wilt zijn, maar er zijn grenzen aan de ruimte in Vlaanderen. De kwalitatieve invulling ervan heeft een impact op onze welvaart en welzijn. Ik mis dit uitgangspunt in de nota.

Inzake de middelen is er nood aan meervoudig gebruik, een actief stedenbouwkundig beleid en aan architecturale kwaliteit. Ruimtelijke ordening houdt immers ook stedenbouw in. Hoe gaan we om met die aspecten ? Het gaat hierbij om het actief ruimtelijk beleid, grond- en plantenbeleid, herstelbeleid, enzovoort. De term 'open ruimtes' komt in de nota nauwelijks aan bod. Moet daarover geen actief beleid meer worden gevoerd ? Het probleem van de verspreide bewoning, de mobiliteit in combinatie met de ruimtelijke ordening enzovoort, zijn deelaspecten van een algemene visie die ik niet terugvind in de nota.

De algemene houding tegenover de planschade, de baten, een grondfonds, de heffing op de leegstand, onbebouwde percelen, voorkeurecht en de verordeningen ontbreekt. Er staat niets in over doel, middel en ambitie. Een heel gamma van invalshoeken inzake deze materie komt onvoldoende aan bod.

De intenties die wel worden uitgesproken, zijn tweeslachtig. Inzake het RSV is er volgens uw beleidsnota enerzijds nood aan een snelle uitvoering en anderzijds aan een evaluatie en een bijsturing. De vraag is dan natuurlijk wat eerst moet gebeuren, wat al dan niet moet worden bijgestuurd enzovoort. Uw visie hierop is zeer onduidelijk. Ik denk dat de minister niet voor 100 procent gelooft in wat hij moet doen. De grote, richtinggevend ambities in de ruimtelijke ordening blijven onduidelijk.

Uw nota eindigt bijzonder sterk met de volgende slotzin : 'Er moet een prioriteitenstelling van knelpunten worden uitgewerkt'. Iedereen weet dat er heel wat knelpunten zijn en dat heel wat zaken op het terrein ondersteuning vragen. U hebt het zelf over ondersteuning : 'wederzijdse ondersteuning van beleidsniveaus, integratie van andere beleidsniveaus, begeleiding van ambtenaren op plaatselijk niveau, het op punt stellen van het instrumentarium'. Dit zijn volgens u de knelpunten waarvoor een prioriteitenstelling moet worden uitgewerkt. Wat echter moet gebeuren en hoe, waar en wan-

Coens

neer, wordt niet duidelijk. We blijven dan ook op onze honger zitten. Ik ben echt teleurgesteld in uw beleidsnota Ruimtelijke Ordening.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Wanneer we in het regeerakkoord en in de beleidsnota verklaren dat het RSV het kader is waarbinnen het beleid zal worden gevoerd, dan nemen we terzake toch duidelijk positie in.

Ik stel alleen vast dat in het verleden, in het bijzonder op 18 mei, tal van belangrijke decreten, niet alleen inzake ruimtelijke ordening maar ook inzake wetenschapsbeleid, zijn goedgekeurd. Ze bevatten heel wat opdrachten zonder dat echter een aanzet werd gegeven tot de uitvoering ervan. Tijdens de fase waarin we ons nu bevinden, moet aan beleidsuitvoering worden gedaan, zodat we kunnen implementeren wat het parlement in het verleden naar voren heeft gebracht. Dit is niet alleen het geval voor het RSV. Donderdag wordt in de commissie een interpellatie gehouden over de problematiek van de afbakingsprocessen van steden. Een daarvan is bijna afgerond. Mechelen zal als tweede worden afgewerkt. Al de rest bevindt zich nog in de uitvoeringsfase. En nu vraagt u me een nieuwe visie te ontwikkelen. Het RSV moet met deze Vlaamse regering worden uitgevoerd.

In mijn beleidsnota heb ik het inderdaad ook over evaluatie. Aangezien deze structuurplannen zijn opgesteld voor een periode van 5 jaar, moeten we tijdens deze legislatuur een nieuw structuurplan opstellen voor de toekomst.

Wat de implementatie van het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening betreft, moeten meer dan 60 uitvoeringsbesluiten worden uitgevaardigd. De administratie probeert deze uitvoeringsbesluiten met alle mogelijke middelen klaar te stomen tegen 1 mei. We hebben er bewust voor gekozen het decreet nog even uit te stellen. Dit geeft ons immers de kans een technisch-juridische bijsturing door te voeren waardoor een aantal fouten kunnen worden gecorrigeerd. Bovendien kunnen een aantal bepalingen, zoals die in het Vlaams regeerakkoord zijn opgenomen, worden uitgevoerd vanaf 1 mei. Tot slot kan, conform het Vlaams regeerakkoord, een behoorlijk en correct bestuur worden gevoerd op het vlak van de ruimtelijke ordening. We probe-

ren dan ook een aantal procedures te vereenvoudigen, wat op het terrein moet leiden tot meer rechtszekerheid.

We weten heel goed waarmee we momenteel bezig zijn. Ik voel me dan ook absoluut niet geroepen om een nieuw RSV op te stellen.

De heer Joachim Coens : Ik ben blij dat de minister hierin enige duidelijkheid heeft gebracht. Ik vroeg trouwens geen nieuwe visie, ik vroeg alleen een verduidelijking. Ik lees dat u het RSV zult uitvoeren. Op bladzijde 20 zegt u echter dat het ook zal worden geëvalueerd en inhoudelijk zal worden bijgesteld. Nu verduidelijkt u – wat niet in uw beleidsnota staat – dat het hier gaat om een volgend structuurplan.

Toch moet worden gezegd dat het mobiliteitsplan van minister Stevaert dit RSV bijstuurt. Het is echter niet duidelijk wanneer die bijstellingen ingang vinden. Maar wat u zegt, is een verduidelijking van wat in de beleidsnota staat.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : De doelstelling van het RSV is erg ambitieus : de creatie van 38.000 hectare natuurgebied, 10.000 hectare bosgebied en 7 tot 10.000 hectare bedrijfsterreinen. De vraag dringt zich op waar en hoe dat moet gebeuren. Ik heb met de minister van Leefmilieu afgesproken dat het Instituut voor Natuurbehoud zal voorstellen welke gebieden in aanmerking komen om natuurgebied te worden. Het Instituut voor Bosbouw zal hetzelfde doen voor de bosgebieden. Een stuurgroep met vertegenwoordigers van de administraties van Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening is aan de slag om het terrein voor te bereiden. De vraag blijft wie deze taak met betrekking tot de bedrijfsterreinen op zich zal nemen.

Daarom komt er een strategisch plan ruimtelijke economie. In dat plan moet we, vertrekkend van het economische belang, aangeven welke nieuwe ruimten in Vlaanderen moeten worden gecreëerd, en waarom. Ik sluit me in dat verband aan bij uw beginopmerking. We komen in een kenniseconomie terecht, met geheel nieuwe uitdagingen. Zo moeten er, nog meer dan vroeger, nieuwe terreinen worden aangelegd. Dat moet onder meer in de omgeving van universiteiten en kenniscentra gebeuren. Philips bouwt zijn nieuwe laboratorium in Leuven uit in de schaduw van de universiteit en

Van Mechelen

van IMEC. In dat strategisch plan ruimtelijke economie moet worden bepaald waar die terreinen moeten worden aangelegd, maar met respect voor het RSV.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Het moet duidelijk zijn dat men de ambitie heeft om alle aspecten van het RSV uit te voeren. Sommige begrippen zijn nog niet gedefinieerd en de uitvoering moet eigenlijk nog beginnen. Die definiëring is nodig om aan de slag te kunnen gaan. Ik denk bijvoorbeeld aan het begrip 'verwevenheid'. Wat betekent dat, in de context van een gemeentelijk structuurplan of van een gemeentelijk uitvoeringsplan? Wat betekenen de begrippen 'zonevreemdheid', 'multifunctionaliteit' en 'nabestemming'? Dat is een knelpunt. Na de komende gemeenteraadsverkiezingen zullen de lokale overheden er werk van maken. Ze moeten weten waar ze aan toe zijn.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Uw betoog verbaast me. Bepaalde begrippen vragen om verduidelijking. Dat moet echter niet in een beleidsnota gebeuren, maar in het structuurplan. Deze begrippen komen voor in het structuurplan. In dat plan krijgen gemeenten en provincies opdrachten. Het is dan toch logisch dat die definities in dat structuurplan zelf moeten zijn opgenomen? Men kan toch niet van de minister verwachten dat hij in de beleidsnota de leemten in het RSV wegwerkt en de onbeantwoorde vragen van de vorige meerderheid beantwoordt?

De heer Joachim Coens : Mijnheer Sannen, u moet niet overdrijven. Het is voor mij niet duidelijk of het ruimtelijk structuurplan het uitgangspunt van de beleidsnota vormt. De nota stelt dat dit wel een uitgangspunt is, maar dat men het plan ook wil evalueren en inhoudelijk bijsturen. De minister heeft het zelfs duidelijk over een volgend structuurplan. Ik stel me hier vragen bij. Het is me als lid van de oppositie niet duidelijk wat men bedoelt met het evalueren en eventueel bijstellen van het ruimtelijk structuurplan.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Het ruimtelijk structuurplan is een dynamisch gegeven. Het moet concreet worden ingevuld en regelmatig worden geëvalueerd. Die opdrachten zijn in het ruimtelijk struc-

tuurplan zelf opgenomen. Het lijkt me dan ook logisch dat de regering ze in het regeerakkoord opneemt.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Coens, uw woorden zijn intellectueel niet eerlijk. U verwijst naar bladzijde 20 van de beleidsnota. De tekst zegt duidelijk dat het noodzakelijk is een methodiek te ontwikkelen om een dergelijk dynamisch plan te evalueren. Deze evaluatie moet de volgende vijf jaar gebeuren. De oefening moet met andere woorden binnen twee of drie jaar starten.

De beleidsnota kadert tevens in het geheel van het Vlaams regeerakkoord. Ik zal dit met een voorbeeld verduidelijken. U hebt zelf verwezen naar de mobiliteit en naar een aantal in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen gebruikte begrippen. Het Vlaams regeerakkoord stelt dat de minister van Mobiliteit en Vervoer in het voorjaar van 2001 het parlement een strategisch plan moet voorleggen. Dit zal ontegensprekelijk een aantal consequenties hebben voor het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. We moeten bijgevolg de juiste evaluatiemethode ontwikkelen. De beleidsnota stelt evenwel duidelijk dat dit volgens de geldende procedures moet gebeuren. Mijns inziens hebben we wat dit betreft alle onduidelijkheid net weggenomen.

De heer Joachim Coens : Dit is een gedeeltelijke verduidelijking. Als men een begroting opstelt, zou men de stedelijke afbakening versneld kunnen laten verlopen. Deze ambitie is zeer begrijpelijk. Ik vraag me echter af hoe het dan moet met de afbakening van de buitengebieden en de natuurlijke en agrarische gebieden. Ik vraag me af of deze afbakeningen gelijktijdig zullen plaatsvinden, zoals in het ruimtelijk structuurplan is voorzien. Gelijktijdigheid en gelijkwaardigheid van structuren zijn immers begrippen die in een totale uitvoering van het ruimtelijk structuurplan passen.

Op lokaal vlak vormt het gemeentelijk structuurplan het instrument om een visie op een ruimtelijk beleid te ontwikkelen. Via dit structuurplan kan men zich niet enkel vragen stellen, maar ook antwoorden vinden.

Ik kom hier ook nog even terug op het probleem van de zonevreemdheid, dat zich ongetwijfeld ook op het lokale vlak zal stellen. Men kan de problemen van zonevreemde woningen via artikel 166 voor een periode van vijf jaar oplossen. Men kan dit opnemen in een gemeentelijk structuurplan en er zodoende een visie op ontwikkelen. Volgens de heer Lachaert kan dit door middel van een ge-

Coens

meentelijk uitvoeringsplan gebeuren. Ik vraag me echter af wat het antwoord van de administratie en van de bevoegde minister zal zijn indien mensen de problemen op die manier trachten op te lossen.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Coens, de filosofie van 'first things first' is in het planningsdecreet ingebouwd. Men heeft ervoor gekozen om eerst op het Vlaamse niveau een visie te ontwikkelen. Op het niveau van de provincies wordt momenteel goed werk geleverd. Twee provincies zijn zo goed als klaar, namelijk Antwerpen en West-Vlaanderen. Limburg hinkt tot mijn grote spijt momenteel wat achterop. Het is echter zeer belangrijk dat we zo snel mogelijk over de provinciale ruimtelijke structuurplannen kunnen beschikken.

Men heeft bij het opstellen van het regeerakkoord ook de nood aan stedelijke afbakeningsprocessen erkend. Deze processen moeten worden versneld, zodat ze ook de buitengebieden de kans geven om tot een juiste invulling van een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan te komen.

We zijn momenteel een aantal afspraken aan het maken in verband met de afbakening van de stedelijke gebieden. De stad Aalst is voor ons een leerrijke oefening geweest. De afwezigheid van een bestaande methode maakt dit tot baanbrekend werk. De zich aldus ontwikkelende methodiek staat overigens stilaan op punt.

Er zijn momenteel vier gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen goedgekeurd. De hierdoor verkregen inzichten bieden de administratie de kans om hun inzichten als algemene aanbevelingen aan ontwerpers en gemeenten door te geven.

Alle betrokken partijen betalen op dit terrein heel veel leergeld : de provinciebesturen, de centrale administraties, studie bureaus en de stedelijke en gemeentelijke diensten. Zij zoeken naar juiste methodes en maken werkafspraken, wat heel wat studiewerk vergt. Mijn indruk is dat we geleidelijk aan tot een versnelling kunnen overgaan. Wij stellen vast dat in een aantal afbakeningsprocessen de steden vragende partij zijn voor een vertraging, gelet op 8 oktober 2000. Dit is echter voor alle betrokkenen bij dit delicate dossier een moeilijke situatie en ik denk dat we de nodige evaluaties kunnen maken, waardoor wij vanaf 1 januari 2001 op volle kracht kunnen doorgaan.

Ondertussen trachten we een aantal eerste conclusies te trekken voor woonbehoeften, om te bepalen in welke fase van de stedelijke afbakening men het licht op groen kan zetten om een aantal gebieden opnieuw aan te snijden. Dit volgt uit de praktijk van de afbakeningsprocessen. Ik denk dat de administratie daar voor het ogenblik dus schitterend werk levert, maar dat we hier een dynamiek en methode moeten ontwerpen die tot op heden niet bestaat. Van zodra we daar een duidelijk beeld van hebben moeten we dit maximaal verspreiden.

Ik ben het volkomen met u eens dat de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen het sluitstuk van heel die operatie zijn. In de meeste gemeenten werkt men volop aan de inventarisatie, zodat de voorbereidende werkzaamheden, nodig om met de essentiële fase te kunnen starten, in de loop van dit jaar in heel wat gemeenten zullen worden afgerond. Vanaf 1 januari 2001 zal men daar met de nieuwe coalities op kunnen voortbouwen. Op dat ogenblik zal ik, zoals afgesproken met mijn administratie, kijken waar we incentives en stappen kunnen inbouwen die, van zodra ze stap twee of stap vijf achter de rug hebben, gemeenten een aantal bijkomende mogelijkheden geven in heel hun verantwoordelijkheid. Ik verberg hier niet dat het om een moeizaam en langzaam proces gaat, waarbij we vooral de eerste dossiers zeer bedachtzaam moeten behandelen. Vandaar dat een aantal gemeenten de indruk hebben dat het een beetje te stroef en te rigide verloopt, maar dat is in de beginfase gewoon onvermijdelijk.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de minister, het staat buiten kijf dat de gemeenten in deze materie meer hun verantwoordelijkheid moeten opnemen, maar er is tot nu toe geen duidelijkheid over de financiële middelen die zij zullen krijgen om dat enorme werk – het opmaken van alle plannen, BPA's, sectorale BPA's en gemeentelijke structuurplannen – te betalen. Tijdens de vorige legislatuur gaf minister Stevaert een eerste aanzet, maar die is nooit concreet uitgewerkt. Hoever staat men daar nu mee en zullen de steden en gemeenten op een tussenkomst van de Vlaamse overheid kunnen rekenen ?

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Ik wou daar ook iets over zeggen. Het eerste punt had betrekking op de concrete uitvoering van het structuurplan. Een aantal vragen over dit onderwerp bleven immers onbeantwoord. Hoever kan je gaan met de invulling van

Coens

het gemeentelijk structuurplan ? Wat met knelpunten als zonevreemde gebouwen en activiteiten ? Eigenlijk kan men alles via een structuurplan regelen. Hoever zal de minister met deze regering gaan ?

Een tweede heel belangrijk punt gaat inderdaad over de financiële middelen. Waar blijft de financiële tegemoetkoming voor deze gemeenten ? U sprak over een uitvoeringsbesluit, maar dat heb ik nog niet gezien. Hoe zit het met de opleiding van de deskundigen ? Welke concrete incentives en voldoende stimulansen zult u aan de gemeenten geven om ze te laten overstappen van een zekere mate van passiviteit naar een zekere mate van activiteit om een gemeentelijk structuurplan op te maken ? Van zodra de gemeenteraadsverkiezingen gepasseerd zijn, zullen alle gemeenten immers de nodige financiële middelen moeten krijgen om dit plan op te maken. Dit wordt allemaal onvoldoende behandeld in deze beleidsnota.

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer Coens, op deze vraag heb ik heel gedetailleerd geantwoord naar aanleiding van de bespreking van de begroting 2000. Ik verwijs naar de opsomming die ik toen heb gegeven. Ook heb ik toen beloofd dat ik niet alleen zou trachten de gemeenten geld te geven, maar ook en vooral zou proberen ze logistiek te ondersteunen.

Op dit ogenblik heb ik de vraag gericht tot de minister van Ambtenarenzaken en de minister van Werkgelegenheid. Het is de bedoeling een nieuw project op te starten waarbij de gemeenten gedurende een periode van twee jaar zouden kunnen beschikken over een aantal mensen van niveau ASO. Deze mensen zouden de gemeenten kunnen ondersteunen in een aantal materiële verplichtingen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het opstellen van een vergunningenregister en een plannenregister. Enerzijds willen we voor financiële steun zorgen bij het aanstellen van de ontwerpers, anderzijds worden er mensen ter beschikking gesteld in het kader van dat tewerkstellingsproject.

Ook ben ik vanaf mijn aantreden in permanent overleg met het Ondersteunend Centrum Vlaanderen, met betrekking tot het leveren van zo goed mogelijk digitaal materiaal. We maken ons sterk dat we er voor bijna de helft van de gemeenten in zullen slagen om de digitale kaart te leveren die de gemeenten nodig hebben om hun vergunningenregister op te stellen. We doen dus op drie terreinen aan ondersteuning van de gemeenten.

Met betrekking tot opleiding en vorming bestaat er een bijna permanente werkgroep onder leiding van de directeur-generaal, die tracht om terzake in de nodige mensen te voorzien. Maar ook in het overleg met universiteiten en hogescholen vindt er heel wat discussie plaats over de vraag wie wat zal doen. We naderen terzake stilaan de eindfase, waarin duidelijk zal worden welk soort opleidingspakketten we ter beschikking zullen stellen. Op 17 april zal de definitieve gunning rond zijn van het communicatiebeleid over het nieuwe decreet en over het handhavingsbeleid.

De heer Joachim Coens : Wat die financiële ondersteuning betreft, moet u toch eens onderzoeken hoeveel gemeenten begonnen zijn met deze structuurplanning en hoever deze planning is gevorderd in vergelijking met de mobiliteitsstudies. Wie begint met een mobiliteitsstudie krijgt de kosten van de studie immers deels vergoed, wat dan weer gevolgen heeft voor de investeringen inzake openbare werken. U moet begrijpen dat er geen enkele stimulans is om met een structuurplanning te beginnen. Er is geen financiële vergoeding.

U antwoordde inderdaad al op de vraag over die som van 200 miljoen frank. Vorig jaar ging het over 350 miljoen frank. Maar ik wil graag weten wat de stand van zaken is. Is dit uitvoeringsbesluit er al ? We vinden dat bedrag van 200 miljoen frank te mager om een actieve stimulans te geven, en hoe dan ook is er nog geen uitvoering gegeven aan de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen.

Een volgend punt dat ontbreekt is een actief beleid, dat u weliswaar even vermeldde. Er zijn een aantal nijpende tekorten. Er is het probleem van de stijgende grondprijzen waarmee een aantal bevolkingsgroepen en gemeenten kampen. In de ene provincie gebeurt dat misschien al meer dan in de andere, maar het krijgt hoe dan ook gevolgen op het vlak van ruimtelijke ordening. Men kan terzake de verkeerde of de juiste vragen stellen, maar men moet in elk geval over meer materiële en technische middelen kunnen beschikken om een actief grond- en pandenbeleid te voeren. Hoe zal de uitvoering van het Grondfonds gebeuren ? Welke instrumentarium zal hierbij worden gehanteerd ? Hoe zal dit worden geactiveerd om tegemoet te komen aan een aantal verzuchtingen ? Volgens het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen kunnen er tot 2007 inderdaad nog 400.000 woningen bij komen, maar uiteraard moet het aanbod er dan ook zijn. Zijn er middelen om dit aanbod vrij te maken in het kader van het RSV ? Dat is een probleem. Daarom moet er in sterkere mate een actief beleid komen op het vlak van ruimtelijke ordening.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Coens, dit is een zeer complexe zaak. We worden hier immers met een markteconomisch gegeven geconfronteerd. Het RSV toont duidelijk aan dat er in Vlaanderen voldoende bouwgrond aanwezig is. Er is echter een groot verschil tussen 'aanwezig' en 'beschikbaar'. Daarom nemen we op korte termijn een aantal initiatieven. Ik heb dat in de commissie al meegedeeld.

Ik geef een voorbeeld voor stedelijke afbakeningsprocessen. Als de harde grens van de stedelijke afbakening is vastgelegd, staat niets conform het RSV toe om binnen die stedelijke afbakening bouwgrond aan te snijden. Nu werd de afspraak gemaakt om daar soepeler in op te treden. Het is de bedoeling om, conform het RSV, in stedelijke gebieden die bouwgronden opnieuw los te krijgen.

Daarnaast voeren we ook een gedifferentieerd beleid inzake taxatie voor onbebouwde percelen. Tot vandaag kan dit niet. Het nieuwe decreet, dat donderdag in de commissie wordt besproken, laat die mogelijkheid open. De Raad van State heeft daar geen opmerkingen over gemaakt. Dit is dus een bijkomend instrument om vanaf 1 mei bepaalde incentives te geven voor het voeren van een grondbeleid op gemeentelijk niveau. Het is immers vooral op dat niveau dat het grondbeleid moet worden gevoerd.

Het Grondfonds is een van de zestig besluiten die we moeten nemen. Het staat nu op papier. Als ik me niet vergis, wordt dit vrijdag voor een eerste lezing voorgelegd aan de Vlaamse regering. We zijn dus aan een gigantische invuloperatie bezig. Ik ben altijd voor de commissie beschikbaar om daarover van gedachten te wisselen.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de minister, heel wat van uw antwoorden heb ik niet teruggevonden in deze beleidsnota. (*Opmerkingen van minister Dirk Van Mechelen en van de heer André Denys*)

Ook inzake het herstelbeleid en het openruimtebeleid zal men tot een activering moeten komen. Ik denk ook aan stedenbouwkundige aspecten en aan de architecturale kwaliteit van een aantal steden. Voorts is er de kwestie van het hergebruik van verlaten industriepanden. U zegt net dat u iets zult doen met onbebouwde percelen. Verdere uitleg blijft echter achterwege in de beleidsnota.

Grond en ruimte zijn schaars in Vlaanderen. We zullen dus echt wel oplossingen moeten vinden. Ik denk dan ook aan oplossingen op het gebied van

meervoudig gebruik. Hoe kunnen we dat stimuleren ? Ook daarover vind ik niets terug in deze beleidsnota. Het klopt misschien wel dat u af en toe in commissievergaderingen op die zaken ingaat, maar eigenlijk zou dit alles in een algemene visie in deze beleidsnota naar voren moeten komen.

Mijnheer de minister, u kondigt ook al enige tijd aan dat u zult starten met de rechtstreekse communicatie met de burger. Er worden begrippen gehanteerd zoals internet, e-administratie, enzovoort. Er moet inderdaad vanuit een duidelijke beleidsvisie op een rechtstreekse manier worden gecommuniceerd met de bevolking. De mensen moeten in staat zijn om op een gemakkelijke manier informatie te krijgen over de problemen waarmee ze worden geconfronteerd. Men moet stoppen met zoveel te zwijgen over de ruimtelijke ordening, en men moet starten met meer te communiceren. Dat is nu de uitdaging. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik heb de vorige keer een soortgelijke interventie van de heer Coens gehoord. Ik heb het gevoel dat zijn definitie van een beleidsnota totaal verschillend is. Hij verwacht een scenario voor vijf jaar. Als zo een scenario goedgekeurd werd, zouden we vijf jaar lang niets hoeven te doen in het parlement. Ik ben net blij dat een beleidsnota geen scenario is, maar dat de lijnen worden uitgetekend waarbinnen het beleid gevoerd moet worden. Een scenario geeft immers weer hoe het werk geconcretiseerd moet worden. Dat is het werk voor de volgende vijf jaar, ook het parlementaire werk waar ik als parlementair bij wil betrokken worden.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer Sannen, ik ben zeer duidelijk. Ik had in deze nota een visie verwacht op de ruimtelijke ordening van deze coalitie. Ik had geen amalgaam verwacht met plaatjes die in het RSV staan en die ik al in 1997 heb gekregen.

Wat is de uitdaging van de ruimtelijke ordening ? Waarom is de ruimtelijke ordening belangrijk in Vlaanderen ? Over welke middelen beschikken we ? Wat is de visie op ruimtegebruik in Vlaanderen ? Deze kwesties zijn belangrijk voor de 21ste eeuw. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde

Lachaert

collega's, volgens ons is de beleidsnota een perfecte weergave van wat een beleid op het vlak van de ruimtelijke ordening dient te zijn. Een beleidsnota is een vrij theoretische constructie die de richting aangeeft. Daar treed ik de heer Sannen in bij.

Ze is echter geen reisgids, zoals minister Baldewijns het noemde. Elk concreet detail in de ruimtelijke ordening moet niet nu al ingevuld worden. Mijnheer Coens, Gent en Brugge werden niet in één dag gebouwd. Men kan niet verwachten dat deze coalitie in acht maanden rechtzet wat in het verleden door allerlei omstandigheden is scheefgegroeid.

Tussen deze nota en de werkelijkheid gaapt echter nog een diepe kloof. Als alle doelstellingen in deze beleidsnota worden gerealiseerd, dan kan men van een ideaal beleid spreken. De weg is echter nog lang. De uitdagingen op het vlak van de ruimtelijke ordening liggen niet in de intenties, maar in de uitvoering op het veld. Ik haal hierbij een aantal voor ons belangrijke aandachtspunten aan.

Ten eerste wil ik het hebben over een oud zeer. Een positieve wil en inzet van de administratie is noodzakelijk om op een correcte en klantvriendelijke wijze de regelgeving uit te voeren, zoals decreten, uitvoeringsbesluiten en interne nota's die op het getouw staan. De administratie mag hierbij geen tweesporenbeleid starten, waarbij naar buiten uit iets wordt beleden dat niet wordt toegepast.

Ik geef twee concrete voorbeelden. Het eerste heeft betrekking op de woonbehoeftestudies, waarvoor de gemeenten via de eerste fase van de opmaak van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan aanzienlijke inspanningen doen. Het is niet wenselijk dat op het einde van de rit 60 percent van de woonbehoeftestudies in Vlaanderen wordt afgekeurd. Het tweede voorbeeld betreft het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Volgens de verslagen van de Vlaamse commissie voor Ruimtelijke Ordening, zijn er heel wat gemeenten die inspanningen leveren om te starten met de opmaak van het gemeentelijk structuurplan. Ze zijn daar ver in gevorderd maar krijgen weinig steun van de administratie.

Ik verzoek de administratie om een menselijkere communicatie met de schepencolleges te voeren. Interactie kan meer opleveren dan zich te beperken tot het ontvangen van het einddocument, en aan de hand van een zeer geleerde maar onver-

staanbare uitleg de zaak terug naar af te sturen. Op een dergelijke wijze zullen we er nooit geraken.

De voorzitter : Mevrouw Tyberghien heeft het woord.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Is het niet mogelijk dat de administratie te weinig onderrichtingen krijgt ? Telkens we uitleg vragen, moeten we zelf verwijzen naar de bespreking van ons decreet en er kopieën van bezorgen. Ook voor de uitvoering van artikel 166 ondervinden we elke dag opnieuw dat de administratie de ontwikkelingen op het vlak van ruimtelijke ordening niet meer kan bijbenen. U moet daar helemaal geen kwade wil achter zoeken. Zij zijn gewoon van niets op de hoogte en weten niet over welke speelruimte men kan beschikken. Zelfs de gemachtigde ambtenaar ondervindt deze problemen.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Artikel 166 heeft in het verleden reeds aanleiding gegeven tot diverse interpellaties, onder meer van de heer De Roo.

Op grond van het debat in de commissie zijn twee zaken gebeurd. Ten eerste staat in het definitieve ontwerp van decreet, dat vrijdag in het parlement werd ingediend, dat de toepassing van artikel 166 wordt uitgebreid naar zonevreemde woningen in industriegebieden en in zones voor gemeenschapsvoorzieningen, conform de interpellatie. Ten tweede heeft dit aanleiding gegeven tot een nota aan de directeur-generaal die vorige week werd besproken door de Cogeam, de Commissie van Gemachtigde Ambtenaren. Er werden daarbij aan die gemachtigde ambtenaren zeer duidelijke instructies gegeven, conform de memorie van toelichting van het decreet op de ruimtelijke ordening en de besprekingen die in het parlement hebben plaatsgevonden.

In overleg met de administratie en het college van procureurs werd gesteld dat de parketten de dossiers die in aanmerking komen voor toepassing van artikel 166 zouden terugsturen naar de administratie. De administratie kan dan nagaan of dat artikel inderdaad van toepassing zou kunnen zijn en, in voorkomend geval, tot regularisatie overgaan.

Ik denk dat we daarmee naar een heel eerlijke oplossing gaan, maar wil tegelijkertijd duidelijk stellen dat artikel 166 geen vrijgeleide mag vormen om alles in Vlaanderen opnieuw te gaan vergunnen. Dat kan onmogelijk de bedoeling zijn.

Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche : Dat staat dus in de omzendbrief ?

Minister Dirk Van Mechelen : Dat staat in mijn nota ter attentie van de directeur-generaal naar aanleiding van de besprekingen die we eind vorig jaar in de commissie hebben gevoerd. Die nota, die verder werd verfijnd op basis van verder onderzoek en van besprekingen in de commissie met de gemachtigde ambtenaren, is, wat mij betreft, op dit ogenblik van volle toepassing. Ik zal die nota, die geen enkel geheim bevat, aan de commissie bezorgen.

De heer Patrick Lachaert : Wat het gebruiksklaar maken van het decreet op de ruimtelijke ordening betreft, dient de minister dringend een aantal uitvoeringsbesluiten uit te vaardigen zonder dewelke dat decreet niet ernstig kan worden toegepast. Ik denk daarbij onder meer aan het artikel 166.

Die besluitvorming mag zich niet beperken tot overleg tussen uzelf en uw directeur-generaal. Met het oog op de rechtszekerheid en de juridische draagkracht dient een stap verder te worden gezet, met name het uitvaardigen van een uitvoeringsbesluit. Zo wordt de administratie niet alleen op de hoogte gesteld van het gebeurde, maar ook verplicht tot de toepassing ervan.

Het kan voor mij niet door de beugel dat het Vlaams Parlement dit artikel 166 heeft goedgekeurd en binnenkort ook nog een aanpassing ervan zal goedkeuren, zonder dat daarvan op het terrein iets te bespeuren valt. Terecht worden de burgers en de bedrijven er op gewezen dat zij dit artikel kunnen aanwenden, net als iedere door het parlement goedgekeurde wettelijke bepaling.

De realiteit is echter anders. Ofwel laat de administratie de dossiers stelselmatig liggen, zagezegd omdat er geen kader zou bestaan om de bouwvragen te beoordelen. Ofwel geeft ze zonder meer negatief advies met de bedoeling alles door 'Brussel' te laten beoordelen.

Mijnheer de minister, ik ben heel blij met uw initiatief, maar geloof niet dat de interne nota voldoende krachtig zal zijn. U zult moeten vechten tegen de bestaande situatie. Misschien is een uitvoeringsbesluit daarvoor een goed middel. De handelswijze van de administratie is immers heel nefast voor de geloofwaardigheid in de werking van onze politieke instellingen.

Ten derde is het vinden van een oplossing voor de zonevreemde bedrijven een van de belangrijkste

concrete uitdagingen op het vlak van ruimtelijke ordening. Ik ben verplicht om het daarover te hebben, want de heer Van Rompuy heeft al driemaal in mijn ogen gekeken.

Op dat vlak waren er heel wat uitdagingen. Zo functioneerde het bestaande instrumentarium met onder meer het sectoraal BPA-zonevreemde bedrijven en het gewone BPA, niet naar behoren. De instrumenten zijn te traag, te duur, en hebben een te grote administratieve rompslomp tot gevolg voor de gemeenten. Het gemeentelijke niveau gaf daardoor niet de verwachte en noodzakelijke respons op de grote vraag van de bedrijven. Ik herhaal dat de behandeling door de administratie bovendien weinig motiverend werkt. Alles wordt eraan gedaan om de goedbedoelde voorstellen te fnuiken. Weigeren is het principe, een goedkeuring geven is de uitzondering.

De sleutel tot het oplossen van het probleem van de zonevreemde bedrijven bleef uitsluitend in handen van de overheid, maar die faalde. De minister keurde sinds februari 1997 slechts een paar sectorale BPA's goed. Uit die BPA's werden daarenboven een heel reeks bedrijven geschrapt die wel in het originele ontwerp werden voorgesteld.

De VLD eiste een korte, eenvoudige en goedkope procedure. Die vinden we nu terug in artikel 48 van het gewijzigde ontwerp van decreet Ruimtelijke Ordening. Het decreet voorziet in een procedure die start bij een planologisch attest. Dit houdt in dat na 1 mei bij het college van burgemeester en schepenen een planologisch attest wordt aangevraagd. Het college kan een positief of een negatief attest verstrekken. In het eerste geval is de gemeente verplicht om binnen de zes maanden een bedrijfsgericht BPA op te stellen. Ik ben ervan overtuigd dat dit systeem zal werken. De gemeenteraad zal immers druk uitoefenen op het college. Een college kan zich niet permitteren om geen gevolg te geven aan de uitvoering van een bedrijfsgericht BPA. Geen enkele gemeentelijke overheid kan het zich immers veroorloven dat een bedrijf omwille van de ruimtelijke ordening en van het ontbreken van enig initiatief van het schepencollege, van haar grondgebied zou verdwijnen.

De procedure zal werken indien alle actoren ernstig, correct en realistisch samenwerken. De eerste actor is de aanvrager. Hij moet weten of hij wel een aanvraag kan indienen. Hij moet ervan op de hoogte zijn of op de beoogde plaats nog een uitbreiding mogelijk is. De aanvrager is met andere woorden de eerste rechter. De gemeente is de overheid die het meest met de plaatselijke toestand is ver-

Lachaert

trouwd. Ze moet via een evenwichtig uitgebouwd concept oordelen of een positief planologisch attest kan worden afgeleverd.

De derde actor zijn de administratie en adviserende instellingen, zoals de planologische ambtenaar, de vroegere Streekcommissie met als nieuwe naam Provinciale Commissie van Ruimtelijke Ordening, en de dienst Ruimtelijke Planning. Die instellingen zullen opnieuw een zware verantwoordelijkheid dragen.

De laatste actor is de minister. Hij is de behoeder en bewaker van de procedure. Hij moet erop toezien of het systeem van planologische attesten en bedrijfsgerichte BPA's naar behoren functioneert.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Lachaert, ik heb een dubbele opmerking.

Ik ga ermee akkoord, mijnheer Lachaert, dat men te veel doet alsof artikel 166 niet bestaat. Ik hoop dat het initiatief van de minister een oplossing biedt. Zo niet, vragen we de regering om een duidelijke en dwingende reglementering op te stellen. Artikel 166 moet worden toegepast.

Tot nu werden de gemeenten verplicht om alle bedrijven op hun grondgebied vanuit eenzelfde visie en op dezelfde manier te behandelen. Dit moest stroken met het RSV en moest worden verantwoord aan de gemeenteraad. Nu wilt u overstappen op een individueel BPA. Het planologisch attest moet de gemeente ertoe aanzetten om binnen de zes maanden een initiatief te nemen voor een individueel BPA dat gericht is op de onderneming zelf. Op basis van welke visie en criteria zal men het individuele dossier bekijken ? Slechts weinig gemeenten hebben een sectoraal BPA voor zonevreemde bedrijven afgewerkt.

De heer Patrick Lachaert : De beoordeling moet dezelfde blijven. Er bestaan inderdaad nog maar weinig goedgekeurde gemeentelijke en provinciale ruimtelijke structuurplannen. Het planologisch attest zal alleen kunnen leiden tot een beperkte uitbreiding. Een uitbreiding met 5 hectare is bijvoorbeeld niet mogelijk.

De uitbreiding moet ook worden berekend binnen de ruimtebalans en moet passen in de gemeente. De planologische ambtenaar moet oordelen waar de woonzone, de bedrijvenzone, de recreatie, het

groen, enzovoort thuishoren. Het gemeentecollege heeft uiteraard eveneens beslissingsrecht. De gemeente zal via een ruimtelijk structuurplan haar grondgebied indelen in de verschillende zones.

De heer Johan De Roo : Met het sectoraal BPA moet men uiteindelijk, weliswaar voor verschillende bedrijven, een andere inkleuring nastreven. Met uw systeem moet men voor elk bedrijf apart een BPA maken. Dat zou betekenen dat sommige gemeenten soms tientallen BPA's zullen moeten opmaken.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer De Roo, u gaat voorbij aan de hoofdbedoeling van het planologisch attest. Zonevreemde bedrijven hebben te weinig rechtszekerheid. Vooral in een periode van economische groei – en gelukkig staan we daar voor – bevinden zij zich in een onmogelijke positie. Ze ervaren allerlei moeilijkheden, onder meer met hun milieuvergunning. Sommige gemeentebesturen namen of nemen geen initiatief om die moeilijkheden op te lossen. We creëren nu een instrument waarmee een zonevreedend bedrijf het gemeentebestuur voor zijn verantwoordelijkheid kan stellen. Een hele reeks zonevreemde bedrijven zal dat ook daadwerkelijk doen. Het nieuwe systeem van het planologisch attest, dat ervoor kan zorgen dat een BPA voor een bepaalde onderneming wordt opgesteld, lokt onrechtstreeks uit dat de gemeente start met de zogenaamde 'oefening van het sectorale BPA'.

Ten tweede ging het om een zeer moeilijke keuze. We kiezen zo echter voor een planologische oplossing en geen oplossing ad hoc zoals het minidecreet Ackermans, waarbij men het probleem bekijkt op basis van de uitbreiding van bouwvergunningen. We kiezen voor een moeilijke weg, maar denken dat we zo zowel de planologische als democratische controle kunnen garanderen. De gemeenteraad wordt hier immers ook als instrument ingeschakeld.

De moeilijke weg is een bewuste keuze, en ik denk dat mijnheer Lachaert voor 100 percent gelijk heeft dat uiteindelijk het engagement van alle actoren nodig is. We hebben de mogelijkheid om dit nauwgezet op te volgen. Zeker in het kader van de huidige economische groei moeten we een duidelijk standpunt bepalen en proberen de beslissingsprocessen zo kort mogelijk te houden. Dit is in het belang van alle actoren op het terrein.

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Een ander bijzonder aandachtspunt is het gebruiksklaarmaken van industrieterreinen. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen voorziet in een quotum van bedrijfsterreinen : 10.000 hectare over 10 jaar, waarvan men nu 7.000 hectare dient te realiseren. De concrete realisatie daarvan stuit echter op grote moeilijkheden. Ik spreek hierbij niet alleen over de wijziging van de stedenbouwkundige bestemming, meestal van landbouwzone naar ambachtelijke of industriezone. Het gaat echter vooral over het opnieuw geschikt maken van de bedrijfsterreinen die binnen het bestaande quotum als bedrijfsklare grond werden opgenomen.

Terecht worden op milieuvlak grote inspanningen geleverd om de groene gebieden niet alleen te behouden, maar ook te versterken. Het is echter even noodzakelijk dat dezelfde grote inspanningen worden geleverd om de zones met industriële bestemming te saneren opdat zij de hun toegewezen functie kunnen vervullen. Het gaat dus niet op dat verschillende beleidssectoren met verschillende maten en gewichten worden behandeld. Overigens wordt hiermee ook een belangrijke milieudoelstelling, het saneren van verontreinigde gronden, gerealiseerd.

Ik vraag eveneens de aandacht van de minister voor het inrichten van een loketfunctie. Dit onderwerp laat ik echter over aan mevrouw Guns. We rekenen erop dat de minister werk maakt van deze aandachtspunten. Ook op het vlak van de ruimtelijke ordening moet de kloof tussen intenties, zoals in de beleidsnota neergeschreven, en de realiteit gedicht worden. Ik denk niet dat de uitdaging ligt in de beleidsnota, maar wel in de realisatie ervan. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts (*Op de tribune*) : Geachte voorzitter, collega's, mijnheer de minister, in uw inleiding hebt u het vooral over een visie op ruimtelijke ordening. U streeft naar een duurzame ruimtelijke ordening die voorziet in de ruimtelijke behoeften van de huidige generaties zonder de toekomstige in gevaar te brengen.

U hebt blijkbaar weinig aandacht besteed aan de last van een erfenis uit het verleden, die u in de huidige gang van zaken en met het beleid tegenover de bestaande situatie nog tientallen jaren zult blijven meeslepen. Misschien wordt er zelfs nooit een oplossing voor dit probleem gevonden. Deze erfenis uit het verleden omvat concreet de bouw-

overtredingen. Als u geen maatregelen treft, zullen ze u blijven achtervolgen en een degelijk beleid beletten.

De bulldozerpolitiek van de vorige regering werd zes maanden voor de verkiezingen plots stilgelegd uit angst voor de kiezer. Mijnheer de minister, het was uw partij die voor de verkiezingen ronkende verklaringen aflegde. Men zei dat dit afbraakbeleid onmenselijk was. Men hield geen rekening met de ware oorsprong van de problemen, namelijk het jarenlange gedoogbeleid en het falen van de regering om de toestand op een ernstige manier te regulariseren. Voor de VLD kon dit niet langer.

De minister-president schreef onlangs nog dat de regering een regeling nastreefde naar Nederlands model, waarbij een uitspraak de uitvoerbaarheid verliest na drie jaar. Hiervan is niets terug te vinden in de beleidsnota. Of is de uitspraak van het Algemeen Eigenaarssyndicaat dat de nieuwe Vlaamse minister van Ruimtelijke Ordening wordt gegijzeld door zijn eigen administratie en de 'ruimtelijke fundamentalisten', juist ?

Mijnheer de minister, wij vragen u de spons te vegen over het verleden omwille van de massale bouwovertreedingen en de grote verantwoordelijkheid van bestuursoverheden hierin gedurende de afgelopen jaren. Ze hebben overtredingen geduld en zelfs aangemoedigd. Zo werd enkele jaren geleden een burgemeester gedurende een maand geschorst omdat hij iemand die in een illegaal gebouw woonde, weigerde in te schrijven.

Mijnheer de minister, uw beleidsnota bevat nochtans een aantal waardevolle initiatieven, die in de toekomst een zeer goede sturing van de ruimtelijk ordening zullen verzekeren. U streeft terecht naar het versneld operationaliseren van het RSV. We kunnen ons daar, ondanks onze kritiek, in terugvinden. Vooral de uitvoeringsplannen van het RSV en de concrete toepassingen op het terrein zullen we met de nodige aandacht volgen.

In de beleidsnota spreekt u zich onder andere uit over 10.000 hectare nieuw bosuitbreidingsgebied, 7.000 hectare extra bedrijfsterreinen en 38.000 hectare extra voor reservaten en natuurgebied. Nergens komt men echter te weten waar en hoe dat dient te gebeuren. Moet dit volledig ten koste gaan van de landbouwgebieden ? Of denkt u dat u door de verkleining van de bouw kavels en een aanmoediging van een stadsterugkeer, de uitbreiding of het creëren van nieuwe woonzones kunt afremmen ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Geraerts, het RSV is op dat punt erg duidelijk. Om dit te realiseren, is er nood aan een algemene visie. Er is een stuurgroep actief, die hier samen met administraties en instituten aan werkt. Het spreekt voor zich dat men bij de herziening van de gewestplannen rekening zal houden met die filosofie. Ik verwijs naar het gewestplan van Oudenaarde. Heel de vallei van de Bovenshelde werd hierbij ingekleurd als natuur- en bosuitbreidingsgebied.

Op macrogebied moet een algemene visie worden ontwikkeld, die op microgebied moet worden vertaald. De sleutels liggen vast. Er werd bepaald dat een deel van het landbouwgebied zal worden omgewisseld om deze doelstellingen te kunnen realiseren. Het enige dat de landbouwsector vraagt, is om bij het overleg te worden betrokken. Dit gebeurt ook effectief. In de stuurgroep zitten ook vertegenwoordigers van de Vlaamse Landmaatschappij. Ze volgen en sturen dit proces op een meer dan deskundige manier. Ze beschikken immers over uitstekende kaarten, waardoor ze stimuli kunnen geven. Het gaat om een geleidelijk proces dat zijn eindpunt zal krijgen in 2007.

Eén van de belangrijke opmerkingen over de bedrijfsterreinen is dat ook daar het nimby-syndroom begint te spelen. Eénieder is er zich van bewust dat er in Vlaanderen meer bedrijventerreinen moeten komen. Bij de inplanting ervan rijzen echter vragen. Er moet een nieuw maatschappelijk draagvlak worden ontwikkeld om terreinen te creëren. Daarom is het idee ontstaan om een aantal terreinen een zeer duidelijke naam te geven. Ik geef een voorbeeld. Als men in de buurt van Kortrijk, Gent, Antwerpen of Leuven een researchpark wilt bouwen, dan weten de buurtbewoners waarover het gaat.

Het is een frustrerende vaststelling dat er bedrijven zijn die zich in Vlaanderen willen vestigen, zonder dat we hen genoeg terreinen kunnen aanbieden. Ook de vorige minister van Economie weet dat. We moeten dus proactief optreden, weliswaar met respect voor de algemene uitgangspunten.

De voorzitter : De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts : De zonevreemde bedrijven zijn een ander aandachtspunt. Blijkbaar hebt u nog geen oplossing. Het Vlaams regeerakkoord voorziet in de mogelijkheid om sectorale BPA's uit te werken. Maar uit studies blijkt dat slechts een

klein aantal gemeenten daartoe de initiatieven nemen. Van de 308 Vlaamse gemeenten dienden er inmiddels slechts 59 een dossier in. Amper 23 gemeenten werken aan een voorontwerp ; welgeteld 3 gemeenten hebben voor 39 zonevreemde bedrijven een oplossing uitgewerkt via een goedgekeurd sectoraal BPA. Voor veel bedrijven is er dus slechts een oplossing op maat – een individuele oplossing – mogelijk. Het Unizo herhaalt daarom zijn voorstel – dat van voor de verkiezingen dateert – om onder bepaalde voorwaarden een uitbreiding toe te staan aan de hand van een individuele bouwvergunningprocedure. In een eerste reactie reageerde de minister in de pers eerder afwijzend, hoewel zijn partij voor de verkiezingen deze oplossing als goed had beoordeeld. Zonder een individuele regeling is er op korte termijn geen oplossing voor de meest bedreigde zonevreemde bedrijven mogelijk. (*Opmerking van de heer Patrick Lachaert*)

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Mijnheer Geraerts, soms neem ik aan paneldiscussies met mensen van uw partij deel. Het is misschien nuttig dat ook u eens zou luisteren wat er gaande is. Er is wel degelijk een oplossing in de maak. Het nieuwe bestaat erin dat het initiatief niet alleen meer door de overheid kan worden genomen. Ook het bedrijf zelf kan dat nu. Als u het over dit dossier wilt hebben, dan moet u op de hoogte zijn van de stand van zaken. U loopt een jaar achterop.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Unizo noemt ons voorstel een belangrijke stap vooruit. Ik ben blij dat Unizo dat een goede zaak vindt, al is dat niet beslissend. Ik wil daarover duidelijk zijn. We kiezen bewust voor een planologische aanpak, en niet voor een oplossing ad hoc. Dat laatste zal de visie van het RSV en van de gemeentelijke structuurplanning ondergraven. We moeten een geharmoniseerde, evenwichtige oplossing uitwerken.

De voorzitter : De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts : Ik heb hier duidelijk gesteld dat dit enkel onder bepaalde voorwaarden moet kunnen. De heer Lachaert heeft gelijk als hij stelt dat ook de bedrijven een initiatief moeten kunnen nemen – zij het dat dit onder het toezicht van de gemeenten moet gebeuren. De meeste bedrijven hebben geen boodschap aan het politiek getouwtrek binnen de huidige gemeentelijke meerderheden. Ik ga wel volledig akkoord met uw doel-

Geraerts

stelling om de regelgeving van de ruimtelijke ordening af te stemmen op deze van andere beleidsdomeinen. Uw intentie om één geïntegreerd loketnet en één aanspreekpunt te realiseren is een echte noodzaak. De huidige wirwar van aanvragen van bouw- en milieuvergunningen en dergelijke is voor sommigen onoverkoombaar. Een vereenvoudiging dringt zich op.

Een laatste punt in uw beleidsnota is de richtnota over aanverwante activiteiten. U geeft daarom weinig informatie. Ik geef het voorbeeld van een terrein voor gemotoriseerde sporten. Die hinderlijke activiteiten zou men daar moeten uitoefenen waar ze voor mens en omgeving het minste hinder veroorzaken. U vermeldt dat soort van problemen wel, maar het blijft allemaal vaag. (*Applaus bij het VB*)

Minister Dirk Van Mechelen : In samenspraak met minister Sauwens worden twee werkgroepen opgestart. Een daarvan zal zich bezighouden met de problematiek van de gemotoriseerde sport, met name de circuits, het motorcrossgebeuren, gocarting, enzovoort. We moeten daarvoor een oplossing vinden op het niveau van een provinciaal structuurplan. Op basis daarvan moet een contingentering tot stand komen.

Dezelfde oefening moet worden gedaan voor de zachte en meer recreatieve sporten. Ik heb het dan over wandelen, fietsen, mountainbiken, golfen, enzovoort. Onder meer voor de golfsport heeft men via een golfrichtnota een oplossing gecreëerd op het terrein. Nu kent deze sport echter een dynamiek. De vraag is dan of we daar al dan niet in meestappen. Dit vergt een ernstige discussie over het aanbod en over de mogelijke ruimtelijke draagkracht van Vlaanderen. Dit discussieplatform met alle mogelijke betrokkenen is opgestart en moet tegen het najaar een aantal visies weergeven. Dit zal zeer fragmentair en per sport gebeuren.

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wat het laatste antwoord van de minister betreft, zie ik een nieuwe vraag voor het Hof van Beroep. Vermits golf de jongste tijd met gemotoriseerde karretjes wordt gespeeld, kunnen we ons afvragen of het nog langer moet worden beschouwd als zachte sport, of veeleer als gemotoriseerde sport.

De voortzetting van het meer gestructureerd en planmatig ruimtelijk ordeningsbeleid, dat de jongste jaren in Vlaanderen opgang heeft gemaakt, staat in deze beleidsnota centraal. De inwerkingtreding vanaf overmorgen – mits een aantal wijzigingen – van het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening, is daar ongetwijfeld een belangrijk onderdeel van. Het decreet is immers de wettelijke vastlegging van de evolutie van de afgelopen jaren.

Ik zal trachten vandaag een algemene uiteenzetting te geven en de specifieke punten te behandelen bij de bespreking van het decreet. Ik beperk me dus tot de grote lijnen.

Een eerste vaststelling is dat ruimtelijke ordening de afgelopen jaren duidelijk tanden heeft gekregen. Voor de realisatie van de doelstellingen zijn tanden echter niet genoeg. De vraag is dan ook of de ruimtelijke ordening er in de toekomst nog handen en voeten bij zal krijgen. Op alle niveaus van ruimtelijke ordening is er immers nood aan een betere bemanning, zowel op kwalitatief als op kwantitatief vlak. De diensten van de Arohm beschikken wel over deskundigheid, maar hebben vaak mankracht tekort. Hoewel het elders niet beter is, zijn de provinciale buitendiensten van Antwerpen hiervan het klassieke voorbeeld. Het gaat niet enkel om de diensten die zich met vergunningsaanvragen bezighouden. Het gaat even goed om de plannings- en de handhavingsdiensten. Ook wat deze diensten betreft, moeten we de discussie in zijn algemeenheid voeren en moeten we op alle niveau's handen en voeten krijgen. Wat de prioriteiten ook mogen zijn, zonder voldoende en zonder kwalitatieve mankracht zal men geen enkel resultaat boeken. Ik kan niet geloven dat iemand hiermee gelukkig zou kunnen zijn.

Wat voor de Vlaamse gewestelijke diensten geldt, geldt gezien de nieuwe eisen misschien nog dringender voor de zogenaamde ondergeschikte besturen. Het nieuwe decreet biedt veel bijkomende mogelijkheden, maar stelt tegelijkertijd ook veel bijkomende eisen. Vele gemeenten en provincies beschikken momenteel niet over de kwantitatieve en de kwalitatieve mankracht om die vragen degelijk te beantwoorden. Er moeten niet enkel meer toekomstige gewestelijke planologische inspecteurs en andere vormen van controle komen. Ook de gemeentelijke diensten dienen te worden uitgebreid. Zij vormen immers de eerste lijn van het beleid.

Het Vlaams Gewest zal op dit vlak zelf de nodige inspanningen moeten leveren. De gemeenten moeten echter ook worden gestimuleerd om hun verantwoordelijkheid op te nemen. Een aantal ge-

Tobback

meenten zijn terughoudend en engageren zich slechts moeizaam. Het Vlaams Gewest en de bevoegde minister moeten hen een duwtje in de goede richting geven.

Een andere belangrijke opmerking betreft niet de middelen maar de geest van de ruimtelijke ordening. De ruimtelijke ordening is, zowel in de planning als in de uitvoering, van een ad hoc-benadering tot een afweging geëvolueerd. Deze afweging van de verschillende noden is gebaseerd op een duidelijke visie en kan enkel worden gehandhaafd indien dit ook op langere termijn wordt doorgevoerd. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen mag geen eenmalige inspanning blijven. Dit is een eeuwig voortdurend proces. Ik ben dan ook verheugd dat de beleidsnota de centrale plaats van de uitvoering van het ruimtelijk structuurplan in het toekomstige beleid onderstreept. Er zal hiervoor in de nodige middelen worden voorzien. Dit proces moet na een grondige evaluatie worden voortgezet.

Een aantal engagementen en doelstellingen moeten echter duidelijker worden omschreven. De heer Coens heeft al verwezen naar de dringende nood aan de afbakening van een aantal cruciale zones. Zowel de stedelijke gebieden als de natuurlijke structuren moeten dringend worden afgebakend. De eerste gebieden zijn cruciaal voor de uitvoering van een aantal bepalingen van het ruimtelijk structuurplan. De laatste gebieden zijn echter noodzakelijk voor het ecologisch beleid van de Vlaamse regering.

Ik heb het daarom al eerder betreurd dat de minister de afgelopen maanden nu en dan de indruk gaf dat een aantal zaken voor hem belangrijker waren dan andere. Vooral het strategisch plan voor de bedrijventerreinen stond voor hem centraal. Over de andere afbakeningen heb ik hem daarentegen veel minder horen zeggen. Dit betekent evenwel niet dat ik geen geloof hecht aan de engagementen van de minister.

Ik wil hier nogmaals benadrukken dat een moderne en degelijke ruimtelijke ordening ons inziens berust op een gelijkwaardige en gelijktijdige afweging van alle functies. We willen bijgevolg ook voor alle functies een gelijktijdige vooruitgang zien.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik wil hieromtrent geen enkel misverstand laten bestaan. Ik pleit in de

beleidsnota Economie voor een strategisch plan ruimtelijke economie. Op dat ogenblik is echter de minister van Economie aan het woord en niet de minister van Ruimtelijke Ordening.

Ik wil drie oefeningen tegelijkertijd maken, namelijk inzake natuur, bos en bedrijventerreinen. Er is in dit verband een stuurgroep aan het werk in samspraak met minister Dua en mezelf. In die stuurgroep is er afgebakend wie wat doet, zodat we voor de drie onderwerpen tegelijkertijd de eindmeet halen. De doelstelling is heel duidelijk een geïntegreerde benadering en ik engageer mij hier nogmaals voor.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de minister, is die werkgroep waar u het over hebt eigenlijk gebonden aan een timing ? Minister Dua sprak over mei of juni 2000. Zal er op dat ogenblik een volledige afbakening worden voorgelegd ?

Minister Dirk Van Mechelen : Vorige week of twee weken geleden had ik samen met minister Dua en onze beide kabinetschefs een vergadering om een timing op te stellen in samspraak met de stuurgroep. Er is toen ook nog eens gepraat over de bemanning, met als resultaat dat er ook mensen van ruimtelijke ordening in plaatsnemen. Het is de bedoeling dat zij zicht krijgen op de praktische realisatie tegen mei 2000. Daarna krijgen zij een jaar de tijd om met een concreet voorstel naar deze regering en dit parlement te stappen.

Ik verwacht dat we tegen de zomer van 2001 heel ver zullen staan. Op dat ogenblik zullen we ook een grote vooruitgang geboekt hebben op het vlak van de stedelijke afbakening en kunnen we trachten beide oefeningen in elkaar te schuiven, samen met een derde oefening, namelijk de versnelde afbakening van onze havengebieden door middel van harde grenzen.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer de minister, ik heb reeds eerder gezegd dat ik begrip heb voor uw schizofrene situatie van minister van Economie en minister van Ruimtelijke Ordening, maar ik heb ook reeds duidelijk gemaakt naar welke van die twee bevoegdheden mijn sympathie uitgaat. Ik ben dus blij dat u met uw collega van Leefmilieu hebt besloten samen vooruitgang te boeken.

Een derde belangrijke punt dat ik hier wil behandelen is 'de opruiming van het verleden'. Heel wat discussies die we vandaag hebben vloeien immers niet zozeer voort uit meningsverschillen, maar wel

Tobback

uit een aantal toestanden in Vlaanderen die niet alleen haaks staan op de huidige en toekomstige, maar ook op de reeds verlopen gewestplannen, planmatige realiteiten en theorieën over ruimtelijke ordening. De beste twee voorbeelden komen dagelijks in het nieuws, namelijk de weekendverblijven en de zonevreemde bedrijven. Dit zijn uiteraard de meest zichtbare voorbeelden, maar ook op een aantal andere terreinen bestaat er nogal wat verschil tussen de plannen en de realiteit. Daar knelt uiteraard het schoentje en het zal nog een hele tijd duren voor al die bugs uit ons systeem worden verwijderd.

Pas dan zullen we kunnen overgaan tot het uitvoeren van de grote principes. Het zal een hoop creativiteit en een hoop pragmatische toegevingen ten koste van een ideale ruimtelijke ordening vergen om dit allemaal uit de wereld te helpen. We zijn bereid hier op een constructieve manier aan mee te helpen, maar we wensen ons daarbij uitsluitend te beperken tot het oplossen van problemen uit het verleden. Het is niet onze bedoeling nieuwe afwijkingen en dus nieuwe problemen te creëren : we willen onze erfgenamen graag een pragmatische en maatschappelijke oplossing bieden zonder nieuwe problemen te scheppen.

Uiteraard speelt de sociaal-economische realiteit mee in de discussie over zonevreemde bedrijven. Als we echter over nieuwe vergunningen praten moet die sociaal-economische overweging in het planningsproces gebeuren, en niet bij het afleveren van vergunningen. Dat moet voor de toekomst heel duidelijk zijn.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de minister, de heer Tobback haalt hier een belangrijk knelpunt aan. Ik stel vast dat we dezelfde aandachtspunten hebben. Men moet nadenken over de wijze waarop dit in het planningsproces een antwoord zal kunnen krijgen. U zegt dat men wat in het verleden gebeurde in belangrijke mate zal opvangen in de uitvoering van het planningsproces. Er wordt een gemeentelijk structuurplan en een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan opgesteld. In welke mate kunt u hiermee antwoord geven op het probleem van zonevreemde woningen, bedrijven en sportinfrastructuur ? Ik neem aan dat u dit niet allemaal kunt regelen via een bestemmingswijziging in het uitvoeringsplan. De vraag is welk kader er zal worden gehanteerd en hoe ver men zal gaan.

Men moet zich echter realiseren dat ook in de toekomst problemen zullen blijven rijzen. Zo zullen in de toekomst een aantal landbouwbedrijven ermee ophouden. Op dat ogenblik worden dat ook zonevreemde woningen, hotels, cafés of wat dan ook. Het probleem is dus misschien af te lijnen in het planningsproces, maar hoe dan ook moeten we duidelijkheid krijgen over welke elementen we kunnen aanreiken in het planningsproces en de uitvoeringsbeslissing om op al die vragen een antwoord te krijgen. Want die vragen zullen er hoe dan ook komen, zelfs al wil men die vermijden.

De heer Bruno Tobback : Voor alle duidelijkheid : we kunnen een aantal van die problemen oplossen in het planningsproces en moeten dat ook zoveel mogelijk proberen. Maar ik ben er rotsvast van overtuigd dat niet alles zal kunnen worden opgelost door het aanpassen van bestemmings- en uitvoeringsplannen. Er zullen een aantal dingen fysiek moeten verdwijnen of worden verplaatst, en dat is niet eens zo erg. Laat dit dan op een goede, verantwoorde manier gebeuren, en laat daarmee ook het probleem opgelost zijn in plaats van dat het wordt verplaatst. Er zullen dus een aantal situaties bestaan die we in onze wetgeving moeten opvangen. Maar het is ook duidelijk dat, wanneer iets een bepaalde functie heeft en die niet meer kan vervullen, er niet noodzakelijk sprake is van een andere functie. Dingen komen en gaan nu eenmaal.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Het is niet toevallig dat de meeste van deze opmerkingen uit West-Vlaanderen komen. Als ik het goed begrijp, kan men in het kader van die pragmatische oplossing van de fouten van het verleden ook voor zonevreemde woningen binnen de gemeentelijke planning in mogelijkheden voorzien voor regularisatie. Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan moet in die mogelijkheid voorzien, maar anderzijds moet dit passen binnen het RSV en het provinciale structuurplan. Als een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan in die mogelijkheid tot regularisatie van zonevreemde woningen voorziet, bestaat dan niet het risico dat het wordt afgekeurd ? Dan heb ik het over woningen in natuurgebied, en niet zozeer in agrarisch gebied. In welke fase van het planningsproces moet men dit inschakelen ? Het zal al zeer moeilijk zijn om die gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen te doen aanvaarden, gezien alle wensen die terzake de ronde doen. Als men bovendien dan nog in afwijkingen op de thans bestaande gewestplanbestemmingen voorziet, loopt men niet het risico dat die plannen worden afgewezen ? Indien mogelijk,

Loones

zou ik terzake een principiële verklaring willen hebben van de spreker en van de minister. Het gedetailleerd uitwerken is natuurlijk een zaak van de gemeenten.

Minister Dirk van Mechelen : Inzake zonevreemde woningen is er inderdaad een totaalvisie nodig, die past binnen het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Dat is uiteindelijk de filosofie van het nieuwe decreet houdende de ruimtelijke ordening. Zoals de spreker terecht zegt, laat dit decreet een overgangperiode van 5 jaar toe waarbinnen, op basis van artikel 166, kan worden afgeweken van de huidige planologische inkleuring. Het spreekt vanzelf dat wanneer een gemeente een dergelijke operatie wil doorvoeren, dit het best gebeurt in zo concreet mogelijk overleg met de planologische ambtenaar die in de provinciale buitendienst opereert. De operatie voor de gemeente Brecht, waarbij we een aantal clusters van weekendverblijven in een plan hebben omgezet tot een zone voor recreatief wonen, bewijst dat het kan. Maar laten we duidelijk zijn : in dit geval wordt dit meegeteld in de ruimtebalans. Er is dus geen sprake van een carte blanche die nodig was om de lasten uit het verleden op te ruimen. Dit is een bewust keuze, die in de toekomst een aantal gevolgen zal hebben op de ruimtebalans van de gemeente. Men kan geen twee keer shoppen aan het loket van de ruimtebalansen. Het kán dus op voorwaarde dat het planologisch onderbouwd is en dat het in de algemene visie van een gemeente aansluit op een nieuwe ontwikkeling.

De heer Tobback heeft hier twee zeer specifieke gevallen naar voren gebracht. Er wordt volop gewerkt aan een algemeen kader om het probleem van de weekendverblijven definitief op te lossen. We zullen duidelijk aangeven wat al dan niet kan, en binnen welke tijdsperiode dit zal gebeuren. Ik reken erop dat ik daar een voorstel van het Vlaams Parlement over zal krijgen. Over de zonevreemde bedrijven hebben we al voldoende gepraat. We opteren voor een algemene oplossing, op voorwaarde dat bedrijven ook individueel het proces op gang kunnen brengen. Dat is de symbiose tussen de twee doelstellingen.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de minister, inzake de problematiek van de zonevreemde bedrijven wijst de heer Tobback erop dat men niet alles zal kunnen regulariseren. Daar moet men in het ruimtelijk beleid uiteraard rekening mee houden.

Bij de uitvoering van het beleid moeten bepaalde afwegingen worden gemaakt. De vraag blijft dan echter wel – nu en in de toekomst – wat er moet gebeuren met de zaken waarvoor geen oplossing wordt gevonden.

Er zal hoe dan ook behoefte zijn aan financiële middelen om dergelijke problemen op te lossen. Dat gedeelte ontbreekt in deze beleidsnota. Sommige zaken werden rechtmatig vergund maar hebben een andere bestemming gekregen, waarvan de ruimtelijke afweging niet toelaat om dit planologisch te regelen. Welke financiële oplossing zal er dan zijn om het ruimtelijk beleid op die plaats te herstellen, nu en in de toekomst ?

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : De heer Coens heeft een vraag gesteld aan de minister gesteld, maar ik stel voor dat de minister daar later op antwoordt.

Ik wil afsluiten met de volgende bedenking. Ruimtelijke ordening was in het verleden het domein waarop de Vlaamse creativiteit zich van haar slechtste kant liet zien. Men probeerde op alle mogelijke manieren de wetgeving te omzeilen in plaats van ze toe te passen. Vandaag hebben we nood aan eenzelfde creativiteit om de wetgeving ook echt toe te passen in gevallen waar dat niet altijd zo eenvoudig is. Dat mis ik enigszins in de beleidsnota.

Er zijn heel wat domeinen waar men met een aantal creatieve oplossingen heel wat vooruitgang kan boeken. We hebben het al meermaals gehad over het efficiënter en nuttiger gebruiken van de aanwezige bedrijventerreinen. Er moeten duidelijke oplossingen en regels komen voor de verweving van een aantal functies. Er is ook het samengebruik van een aantal gebieden en het hergebruik van vervuilde en te saneren bedrijventerreinen. Er is een onontgonnen en braakliggend gebied dat met creatieve oplossingen ingevuld kan worden en dat kan vermijden dat we in de komende jaren groengebied moeten gebruiken voor andere functies.

In dat opzicht is er nog heel wat werk aan de winkel. Uw nota laat dat toe, maar er staat weinig concreets in. Het parlement heeft de taak om daarin zelf een aantal initiatieven te nemen. Ik roep dan ook de minister en alle parlementsleden op om daar samen in de komende jaren aan te werken. *(Applaus)*

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, beste collega's, ik zal niet ingaan op het decreet. Ik denk dat we daar de komende weken nog ernstige discussies over zullen hebben. Ik heb geprobeerd om eens enkele andere invalshoeken naar voren te brengen.

Deze beleidsnota staat volledig in het teken van de uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en van de daarin vastgelegde principes. Terecht besteedt de beleidsnota aandacht aan subsidiariteit en aan de verantwoordelijkheid van gemeenten en provincies. Het is een goede zaak dat het strijdtoneel rond de ruimtelijke ordening zich verlegt naar de gemeenten en de provincies.

Een afweging van de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten vormt de kern van de ruimtelijke ordening. Een gelijke afweging wordt bemoeilijkt door zeer ongelijke machten. Daarom is er nood aan sturing vanuit de overheid, vooral ter ondersteuning van de menselijke activiteiten waar weinig of minder macht mee gepaard gaat. Er zijn weinig garanties, vooral voor de ruimte waarin wij leven. Leven is meer dan wonen, werken en ontspannen.

Mensen reageren op het totaalbeeld. Ze kijken waar zich de aangenaamste omgeving bevindt. Een van de belangrijke elementen in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is de poging om de bebouwing te concentreren in stedelijke gebieden en kernen. Daarom zullen ook de kwaliteitsaspecten meer aan bod moeten komen. Hieromtrent had ik meer van de beleidsnota verwacht.

Heeft het zin om te zorgen voor duizend extra wooneenheden als de mensen blijven wegvluchten uit kernen en steden omwille van het gebrek aan levenskwaliteit ? Op welke manier zal er via de ruimtelijke ordening meer gewerkt worden rond de kwaliteit van leven ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Het gaat hier over de beleidsnota Ruimtelijke Ordening. Er is ook een belangrijke beleidsnota ingediend door de heer Anciaux. Hieruit bleek voor de eerste keer de intentie om de visie op het kwalitatief leven in steden en de verwevenheid van wonen, werken en comfort te bundelen in een aparte beleidsnota. Ik wil vragen om de beide samen te lezen als u hierover praat.

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Mijn punt is dat de kinderen een van de meest kwetsbare groepen zijn. Het zijn cruciale indicatoren voor de kwaliteit van leven en ruimtelijke ordening. Ze zijn sowieso toegespitst op de directe omgeving en kunnen veel minder dan volwassenen afstanden overbruggen om hun specifieke speel- en leefruimte op te zoeken. Behalve het in evenwicht brengen van de aantallen hectaren die men voor elke ruimtelijke functie voorbehoudt, zijn er ook andere elementen van belang, bijvoorbeeld de manier waarop die hectaren worden verdeeld en de afstand om er te geraken.

Bovendien worden kinderen en jongeren weinig of niet vertegenwoordigd in de overleg- of adviesorganen, noch bij de opmaak van ruimtelijke plannen, noch bij de studies in voorbereiding daarvan.

De natuurlijke structuur en de bosstructuur moet zorgen voor de verbetering van de kwaliteit van de open ruimte. De dichtbijge omgeving blijft echter onderbelicht, ook in de beleidsnota Ruimtelijke Ordening.

Ruimtelijke planning en ordening is voornamelijk een mannenwereld. Is het niet mogelijk om via instrumenten als het emancipatie-effectrapport te zien in hoeverre huidige plannen en instrumenten rekening houden met 'gender', te weten de seksgevoelige items ?

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mevrouw Vertriest, wat bedoelt u eigenlijk met de vertegenwoordiging van kinderen en jongeren in de adviesorganen ? Bedoelt u dat deze kinderen en jongeren bv. Van 12 jaar lid moeten zijn van de gemeentelijke, provinciale of Vlaamse commissies voor ruimtelijke ordening ?

Mevrouw Isabel Vertriest : Ik bedoel daar niet mee dat ze zelf aanwezig moeten zijn, maar wel dat hun leeftijd vertegenwoordigd moet zijn. Men moet erop toezien dat wat die leeftijdsgroep aan ruimtelijke ordening nodig heeft, in de ruimtelijke planning wordt gegarandeerd. Daar kunnen meer instrumenten voor gezocht worden.

Het is precies omdat er nu nog onvoldoende rekening wordt gehouden met de activiteiten van en voorzieningen voor kinderen en jongeren, dat gezinnen de stad verlaten. Studies in Leuven en Gent hebben dit reeds duidelijk aangetoond. Er wordt geluisterd als het VEV aan de deur klopt met een vraag om meer ruimte. Ik wil dat ook kinderen en

Vertriest

jongeren niet voor een gesloten deur moeten blijven staan en daartoe moet in de nodige instrumenten worden voorzien.

Ik wens ook aandacht te vragen voor het maatschappelijk draagvlak inzake ruimtelijke ordening, rekening houdend met het feit dat de meeste mensen slechts geïnteresseerd zijn in wat voor hun deur of achter hun tuin gebeurt. Studies tonen reeds lang aan dat de Vlamingen ruim wonen en werken. Geen enkel ander Europees land heeft een grotere woon- en werkruimte per inwoner. Een grotere ruimte betekent tegelijkertijd een hoger energiegebruik en een zwaardere aantasting van het milieu. Ik zou dan ook willen pleiten voor een anders omgaan met ruimte, voor een grotere ruimtespaarzaamheid en voor het optimaliseren van de beschikbare ruimte.

In de beleidsnota gebruikt men voortdurend het woord ruimtebehoeften, net alsof het om iets onuitputtelijks gaat. Men zou beter hameren op het woord 'schaarste' en die boodschap aan de verschillende groepen doorgeven. We moeten ons daarbij vooral richten tot specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld de architecten die zouden moeten durven afstappen van het ontwerpen van projecten met grote ruimten of het VEV dat het accent zou moeten durven verschuiven naar compacte arbeidsplaatsen.

Ik zou in dit verband ook het voorbeeld willen geven van de herstructurering van de ziekenhuizen. In bepaalde regio's werd beslist tot een fusie van ziekenhuizen, waarbij het haast automatische vertrekpunt nieuwbouw was. Er zijn nog tal ziekenhuizen die voldoende ruimte bieden en modern genoeg zijn. Waarom moet er dan tot nieuwbouw worden overgaan? Blijkbaar is nieuwbouw gemakkelijker en vergt minder moeite dan in overleg bestaande structuren en gebouwen te optimaliseren of te valoriseren. Kortrijk is een goed voorbeeld. Ik begrijp niet waarom in Brugge en Eeklo wordt gezocht naar nieuwe plaatsen als evengoed met bestaande kan worden gewerkt.

Ten tweede wil ik het hebben over hoofdstuk 4.7 over de prioriteiten en dringende ruimtebehoefte. Er is inderdaad nood aan een verfijning tussen de doelstellingen van de ruimtelijke verweving en die van Vlarem. We moeten uitgaan van de vraag wat hinderlijk is, niet van de stelling dat bedrijven in geen geval kunnen worden verweven. We moeten verfijnen wat wel en wat niet kan worden verweven.

Er moet ook aandacht worden besteed aan de richtnota's over sport, toerisme en recreatie. Die sectoren komen onvoldoende aan bod in het RSV, waardoor nogal wat problemen ontstaan. We moeten ons afvragen van welk concept we dienen te vertrekken. Zullen we kiezen voor het motto 'elk wat wils', waarbij we elke lobby tevreden stellen? Of zullen we ook op het vlak van sport, toerisme en recreatie vertrekken van het idee dat de schaarse ruimte zo optimaal mogelijk moet worden benut? Net in deze sector zijn er, mits enige creativiteit, veel mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik. Zo kan de Groothandelsmarkt in Gent perfect worden gebruikt voor karting, zonder dat daarvoor extra investeringen nodig zijn.

Een derde element waarover ik het wil hebben, is de aanzet tot strategische projecten. Het is heel belangrijk om de provinciale en gemeentelijke ambtenaren goed te begeleiden en te vormen. Daarin voorziet de beleidsnota. Ook een aanzet tot instrumentarium is van groot belang. We hebben nood aan instrumenten om een grondbeleid te voeren waarbij percelen worden geactiveerd die onvoldoende of niet worden gebruikt. De druk op de grond is groot. Heel wat gemeentebesturen leggen in hun structuurplannen extra kavels vast omdat als gevolg van de woonbehoeftestudies en de afweging tussen de nood aan huizen en de bestaande kavels, heel wat kavels niet op de markt worden gebracht.

Ten slotte zou het goed zijn om een strategisch project op te stellen over de wijze waarop het meervoudig ruimtegebruik kan worden uitgewerkt. We moeten dit niet enkel doen voor een aantal sectoren, maar in het algemeen. Daarnaast moeten bepalen hoe we de industriële en economische activiteiten zullen afbakenen. We dienen ons af te vragen welke activiteiten hinderlijk zijn, en welke wel combineerbaar zijn met wonen of recreatie. We moeten ons ervoor hoeden dat kantoren en administraties op afzonderlijke terreinen buiten de kernen worden ingeplant. Net die activiteiten kunnen makkelijk worden geïntegreerd in gemeentelijke en stedelijk kernen.

Mijnheer de minister, de beleidsnota stelt een praktische uitvoering van het RSV voor. Ik reken erop dat u de bepalingen over de natuur- en bosstructuur en de landbouwstructuur zult uitvoeren. Ik zou u willen vragen om onder alle doelgroepen de boodschap te verspreiden dat de ruimte in Vlaanderen schaars is. Het is nodig dat iedereen er spaarzaam mee omspringt en het gebruik ervan optimaliseert. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik zal me net als de vorige sprekers beperken tot het RSV. Het decreet ruimtelijke ordening en het verzoekschrift over de weekendverblijven komen later deze week in de commissie voor Ruimtelijke Ordening aan bod.

Ik ben het niet altijd eens met de inhoud van het RSV. Toch wil ik het als een soort van bijbel beschouwen, omdat we anders de discussie over de prioriteiten opnieuw moeten openen. Ik heb dat onlangs ervaren in een debat met de Antwerpse havengemeenschap. Het sluiten van de kleine ring vond men een te technische en te dure ingreep. Ook al staat dit in het RSV, men koos voor andere projecten die minder duur, minder technisch zijn. Het RSV raakt snel in de vergeethoek. Eindelijk hadden we een langetermijnplanning voor de ruimtelijke ordening die niet statisch of rigide is. De voorlopige einddatum 2007 vormt een eerste beperking. Daarnaast zijn afwijkingen best mogelijk, en er is voorzien in een evaluatie. Ik vind dat de tijd voor een eerste evaluatie gekomen is, mijnheer de minister. Eventueel volgen er dan bijsturingen, maar laat ons in elk geval ad hoc-oplossingen vermijden.

De twee provinciale structuurplannen die klaar zijn, Antwerpen en West-Vlaanderen, zorgen immers voor problemen. Het Antwerpse plan zegt ronduit dat men de 60/40-verhouding voor woningen in stedelijk en buitengebied tegen 2007 niet haalt. Tussen 1992 en 2000 werden in het buitengebied al zoveel inhaalbewegingen gemaakt dat men al ver over de taakstelling heen zit. Bovendien beschikken deze gebieden nog over talrijke percelen bouwgrond, althans in juridisch opzicht. We zullen de vastgelegde verhouding van 60/40 nooit halen tegen 2007, integendeel, ze zal nog slechter zijn. Daardoor stijgen de prijzen voor bouwgronden in de buitengebieden ontzettend. De plaatselijke bevolking wordt er verdrongen door kapitaalkrachtige burgers. Daardoor wordt weer een behoefte aan sociale woningen gecreëerd, waardoor men opnieuw open ruimte zou moeten aansnijden.

Wat bedoelt u met het zinnetje 'Om ervoor te zorgen dat deze verdelingen in 2007 effectief worden gehaald (...) zullen we bestaande instrumenten zoals woningbehoeftestudies pragmatisch en waar nodig verder optimaliseren.' ? Ik geef toe dat onze werkwijze niet helemaal klopt. We laten de woningbehoeftestudies opmaken in functie van de eigen bevolking en de natuurlijke aangroei, met

toepassing van enkele correcties. Dat wordt natuurlijk doorkruist door de marktmechanismen : niet de eigen bevolking en haar aangroei kunnen in de gemeente blijven wonen, maar wel de kapitaalkrachtigen. In Antwerpen en Limburg zijn dat Nederlanders en in Vlaams-Brabant zijn dat Eurocraten. De woningbehoeftestudies waarborgen dus niet wat ze zouden moeten waarborgen.

Minister Dirk Van Mechelen : Het probleem is dat men dat inderdaad als een gesloten circuit beschouwt. Uit ervaring weten wij echter dat, zeker ten noorden van Antwerpen, wij ontstellend kwetsbaar zijn voor immigratie van kapitaalkrachtige groepen, zowel uit de stedelijke gebieden als uit Nederland. Op dit ogenblik interpreteert men een aantal studies over woonbehoeften op die manier. Uiteindelijk heeft de eigen bevolking dan geen enkele mogelijkheid meer om betaalbare bouwkvavels of woningen te verwerven. Daarom moeten we dit pragmatisch bekijken, maar dat betekent ook weer niet dat ieder woonuitbreidingsgebied in Vlaanderen zonder enig overleg kan worden aangesneden. Het is met andere woorden een afweging van belangen. U vernoemt Vlaams-Brabant, en daar ligt de problematiek nog veel gevoeliger.

Ook de heer Suykerbuyk en zoveel anderen hebben naar mechanismen gezocht om dit op een verantwoorde, ruimtelijke manier te doen. We hebben echter nog geen witte rook uit de schouw omhoog zien kringelen. Daarom zeggen we dat dit geen adagio is.

Ik ben niet gelukkig met het evalueren van woonbehoeften in een zeer rigide kader. Dit betekent echter evenmin dat we de deur open zetten voor het andere uiterste. We moeten dus het juiste evenwicht zoeken binnen een gemeentelijk ruimtelijk structuurplanningsproces. Ik wil niet wachten tot dit proces helemaal ten einde is. Het kan immers net een incentive zijn om een gemeente te stimuleren dit proces op gang te brengen. We moeten de gemeentes duidelijk maken dat als ze een aantal stappen ondernomen hebben, ze niet de hele rit moeten afleggen. Dat is de filosofie die we nu op het terrein proberen te testen.

De heer Herman Lauwers : Mijnheer de minister, daarnaast denk ik – net zoals u – aan het versneld renoveren of bouwen in de steden en het compenseren van de bouwgrondprijzen met lagere registratierechten. Ook een gediversifieerd tarief voor het kadastraal inkomen is mogelijk en het vervangen van renovatiepremies door afbraakpremies. Wij denken altijd in termen van het renoveren van gebouwen. In de stedelijke gebieden en in de ker-

Lauwers

nen van het buitengebied kan het afbreken en opnieuw bouwen echter een te ondersteunen vorm van inbreiding zijn.

Een ander aspect van de provinciale structuurplannen is dat in West-Vlaanderen – volgens de gegevens van het VEV althans – het contingent aan bedrijfsterreinen nu al op zou zijn. Normaal gesproken was dit ook weer toegewezen tot 2007. Dat zegt misschien veel over de ruimtelijke ordening in West-Vlaanderen, en zeker over het feit dat men zoveel hectaren nodig heeft gehad om zonevreemde bedrijven te regulariseren. We kunnen daar natuurlijk niet naast kijken. Ik vrees dat als er niet systematisch wordt geëvalueerd en naar oplossingen wordt gezocht, de druk te groot zal worden om ad-hocoplossingen te vinden per bedrijf. Daarom pleit ik voor een vervroegde evaluatie. Mijnheer de minister, ik veronderstel dat dit is wat u verstaat onder het strategisch plan Vlaanderen voor de ruimtelijke economie. Blijkbaar staat er meer uitleg in de andere beleidsnota dan in deze.

Ik wil enkel mijn hoop uitdrukken dat dit plan geen achterpoortje wordt om de verschillende streekcharters klakkeloos te rehabiliteren. De huidige en vorige Vlaamse regering hebben een aantal streekcharters goedgekeurd waarin heel wat zaken staan die afwijken van het huidige Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Het kan niet de bedoeling zijn om die allemaal automatisch terug op te vissen via een strategisch plan, zonder dat hier een afweging van het RSV plaatsvindt.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Ik heb ook in het begin van de bespreking pogen aan te geven dat het deze beleidsnota niet duidelijk aangeeft wat deze regering nu eigenlijk wilt. Wil men het structuurplan uitvoeren ? Wil men beginnen met een evaluatie en kijken naar een bijstelling voor het volgend structuurplan, of wil men – nog voor het tweede van kracht is – evalueren en bijstellen ?

De minister heeft net nog in antwoord op mijn vraag gezegd dat de bijstelling en evaluatie zal gebeuren volgens de erkende procedures. Ik hoor u, mijnheer Lauwers, zeggen dat het al op twee punten veel te laat is. Zowel inzake woningen als inzake bedrijven moet dit nu onmiddellijk worden geëvalueerd en bijgesteld, voor het structuurplan in al zijn aspecten is uitgevoerd. Ik zie de minister knikken. Dus wat mij betreft zijn er twee tegenstrijdigheden.

De heer Herman Lauwers : Dat is niet waar. U hebt daarnet toch gehoord wat de heer Sannen daarover – terecht – heeft gezegd. Hij zei dat het een dynamische planning was waarbij men op bepaalde momenten en volgens de geëigende procedures de zaak zal moeten invullen en eventueel bijsturen. Ondertussen moet er voor de periode na 2007 opnieuw een RSV worden opgesteld, en dit conform de procedures. Dit wil echter niet zeggen dat van nu tot 2005 niets kan worden ingevuld. Het zou dan immers geen dynamische planning meer zijn.

De bedoeling van het structuurplan is net een meer dynamische planning op lange termijn, met daarin een aantal principes, vooruit te schuiven. Ze moet dynamischer zijn dan de huidige, statische bodembestemmingsplannen. U moet ons dan ook niet verwijten dat we een aantal ontbrekende zaken invullen of dat we een antwoord geven op bepaalde vragen. Bij de opmaak van het RSV en de omschakeling naar de provinciale plannen hebben we gezien dat er problemen waren die we voorheen niet kenden. Dat is toch niet abnormaal.

De heer Joachim Coens : Dit is in tegenspraak met hetgeen u net hebt gezegd. Daarnet hebt u in twee punten gesteld dat een bijstelling nodig is vooral eer men kan overgaan tot de uitvoering. Het ging daarbij zowel om woningen als om bedrijven. U hebt echter ook gezegd dat het heel erg zou zijn indien men een aantal infrastructuurwerken, zoals de grote ring, niet zou kunnen uitvoeren.

De vraag is dan dezelfde. Indien men de plannen bijstelt, dan kunnen ook in de mobiliteit zaken veranderen en kan men bijvoorbeeld de afwerking van de ring afvoeren. Men moet uiteindelijk een keuze maken. De minister heeft gezegd dat er nog heel wat werk aan de winkel is om zaken te realiseren via uitvoeringsplannen, via bepaalde afwegingen en via een aantal te verduidelijken begrippen. Ondertussen kan men evaluaties maken en nagaan hoe men moet bijsturen.

Daarnet zei u echter dat we het structuurplan zeer snel moeten bijstellen. Ik wens enkel duidelijkheid te verkrijgen over wat deze coalitie wil.

De heer Herman Lauwers : Dat is niet waar. Ik heb enkel gezegd dat we zo snel mogelijk het plan moeten evalueren. We stoten immers op een aantal zaken die we nu niet kunnen oplossen en die we nog niet kenden op het ogenblik dat we het RSV hebben opgesteld.

Lauwers

Ik pleit er niet voor om de verhouding 60/40 in het buitenstedelijk gebied te wijzigen. We moeten enkel bepaalde zaken doen. Hetzelfde geldt voor bedrijfsterreinen : we moeten het aantal hectaren dat daarvoor wordt bestemd niet opvoeren, maar wel kijken naar het gebruik van die hectaren. Daar waar nu maar één bouwlaag wordt gebruikt of waar grote parkings worden aangelegd, gaan heel wat hectaren verloren. Op die manier komen we er niet.

We moeten zo snel mogelijk terreinen, waarvan de bodem wordt gesaneerd of die er braak bij liggen, terug in gebruik nemen. Dat kan niet door oplossingen ad hoc maar wel door een algemene visie en evaluatie. Dit staat absoluut niet in tegenstelling met het feit dat er een nieuw RSV moet worden gemaakt voor na 2007.

Mijnheer de minister, ik wil nog in het kort een aantal punten aanraken. In de beleidsnota wordt niet veel aandacht geschonken aan het Grondfonds. Dit is voor de gemeenten een belangrijk instrument. Op die manier kunnen ze planschades betalen voor bestemmingen die ze in de plannen wensen wijzigen of om gronden op te kopen om bijvoorbeeld verkavelingen tegen te gaan.

Mijnheer Lachaert, u hoort dit misschien niet graag. We mogen niet opnieuw de fout maken die werd gemaakt bij de uitwerking van de gewestplannen. Toen werden wel de planschaderegelingen gerealiseerd, maar niet de planbaten. Zonder de planbaten zal het grondfonds niet worden gevoed.

Er is nood aan communicatie met de vergunningsplichtige; aan communicatie over de prioriteiten van het beleid; en aan communicatie met de publieke opinie over de vergunningsplichtige werken en eventuele vrijstellingen. Daarover heerst veel verwarring. Er is een omzendbrief rondgestuurd, die nooit van kracht is geworden. Volgens mijn informatie ligt er een nieuwe brief bij de Raad van State. Er is nood aan duidelijkheid.

De minister moet ook duidelijk maken wat nu precies een voortdurend misdrijf is in deze sector, en welke verjaringstermijnen er van toepassing zijn. Een moord kan verjaren, maar een bouw misdrijf niet. Dat maakt een handhavingsbeleid vrijwel onmogelijk. Die duidelijkheid is dus in het belang van de mensen, maar ook van het beleid zelf. (*Applaus bij VU&ID, AGALEV, de VLD en de SP*)

De voorzitter : Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik vertel u ongetwijfeld niets nieuws als ik poneer dat het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening ons voor een aantal nieuwe uitdagingen plaatst. Ik denk dan in het bijzonder aan de nieuwe structuren en de gevolgen ervan voor de burger, de bedrijven en de administratie. De roep om een aanpassing van de procedures en structuren die voortvloeit uit de bijna tot het verleden horende stedenbouwwet van 1962, kwam en komt van verschillende kanten.

Bijna iedereen, zowel burgers als bedrijven, vindt dat die procedures en structuren ondoorgrondelijk zijn en weinig rechtszekerheid bieden. Ze hebben vaak aanleiding gegeven tot onbegrip en misbruiken. De boodschap was duidelijk : daar moest iets aan worden gedaan. In de tweede plaats zijn de lokale besturen reeds lang vragende partij om met de stedenbouwkundige vergunningen over meer autonomie op het vlak van ruimtelijke planning en beleid te kunnen beschikken.

Maar ook het Vlaams bedrijfsleven heeft in het verleden vaak gewezen op de te lange wachttijd voor het bekomen van een bouwvergunning. De bedrijfswereld klaagde terecht over de weinig doorzichtige structuren en ingewikkelde procedures, die ertoe leidden dat bedrijfseconomische beslissingen vaak nodeloze vertragingen opliepen. Menig burgemeester of schepen heeft ons het verhaal verteld van buitenlandse bedrijven die zich in Vlaanderen wilden vestigen maar die, omwille van een procedureslag, afgezien hebben van hun intentie en zich in naburige landen – ik denk aan Rijsel – zijn gaan vestigen.

Ten slotte is er nog de gewone burger die op het vlak van stedenbouwkundige voorschriften tussen het bouwen vaak de bomen niet meer ziet.

Al deze vragen en grieven liggen aan de basis van het nieuw decreet. Zo willen we een transparanter en eenvoudig geheel van rechtsregels bekomen. Dat zal niet alleen het inzicht in en de werkbaarheid van het Vlaams ondernemingsbeleid verbeteren, maar ongetwijfeld ook de aanvaardbaarheid en het maatschappelijk draagvlak van de Vlaamse ruimtelijke ordening verhogen.

De verwachtingen zijn groot. De beslissingen die wij hier nemen, zijn belangrijk en zeer ingrijpend. Daarom hebben de Vlaamse meerderheidspartijen bij het begin van deze zittingsperiode beslist om dit nieuwe decreet enige tijd uit te stellen, zodat desgevallend een bijsturing kon gebeuren. Het was im-

Guns

mers voor alle betrokken partijen duidelijk dat de lokale besturen niet onmiddellijk in staat zouden zijn de nieuwe structuur in de praktijk om te zetten. Dit zou een negatief effect hebben gehad op de verwachtingen.

Bovendien is de uitvoering van de nieuwe planstructuur van essentieel belang voor de toekomstige ruimtelijke planning. Het omzetten van een visie in een ruimtelijk structuurplan en het uitvoeren ervan via ruimtelijke uitvoeringsplannen is een taak die niet al te licht moet worden opgevat. Het bindend karakter ervan, alsook het feit dat het telkens gaat om een beleidsperiode van 5 jaar, vereist een degelijke voorbereiding. Alleen op die manier kan het gestelde doel worden bereikt.

Het was dan ook een logische beslissing van de Vlaamse regering en van het Vlaams Parlement om de inwerkingtreding van het nieuw decreet met enige tijd uit te stellen. Deze inwerkingtreding nadert nu wel snel : op 1 mei moet de nieuwe planstructuur rond zijn, met alle gevolgen van dien.

De VLD wil dat alle betrokken actoren tijdig klaar zijn zodat het nieuwe decreet optimaal kan werken. Ik heb het dan in eerste instantie over de Vlaamse en provinciale administraties die bevoegd zijn voor ruimtelijke ordening. De nieuwe ambtelijke structuur moet tegen 1 mei perfect kunnen functioneren in het nieuwe decretale kader. Ze moet immers de ingediende bouw- en beroepsdossiers tijdig kunnen verwerken. Ik vraag me dan ook af of de Vlaamse en provinciale administraties klaar zijn voor hun nieuwe taak.

Anderzijds moeten ook de lokale besturen hun deel van de afspraak nakomen. Hun vraag tot uitsstel werd door de Vlaamse regering positief beantwoord. De afspraak was echter dat ze tegen 1 mei klaar zouden zijn. Bestaat hier vandaag enige zekerheid over ?

In dit alles staat de burger nog steeds centraal. Het nieuwe decretale kader is immers gericht op subsidiariteit en via deze weg op klantgerichtheid en rechtszekerheid. Het is duidelijk dat een vlot draaiende subsidiariteit staat of valt met de reeds genoemde ambtelijke hervormingen op gewestelijk, provinciaal en lokaal vlak. Op die manier kan men streven naar een maximale klantgerichtheid waarvan eenvoud, snelheid en transparantie de voornaamste kenmerken zijn. De VLD pleit sinds jaren voor een eenloketfunctie voor de burger en het bedrijfsleven. Als per dossier één ambtenaar bevoegd

wordt voor de verdere afhandeling en communicatie, zal dit bij de burger heel wat wrevel wegnemen. Het op sommige momenten karikaturale beeld van de burger die door de ambtenaren van het spreekwoordelijk kastje naar de muur wordt gezonden, moet in de 21ste eeuw naar een grijs verleden worden verwezen.

Initiatieven zoals het informatiseren van de gewestplannen en van alle bodemgebonden regelgeving en gegevens zijn een stap in de goede richting. De VLD vraagt de Vlaamse regering dan ook om de nodige kredieten vrij te maken zodat kan worden gestreefd naar een maximale klantgerichtheid. Het belang van klantvriendelijkheid en -gerichtheid kan niet sterk genoeg worden benadrukt. Voor de VLD zijn deze aspecten onlosmakelijk verbonden met het aanvaardbaar maken van ruimtelijke planning, met al haar mogelijkheden en rechten, maar ook met al haar verboden bepalingen. Een klantvriendelijke overheid is even sensibiliserend als een affiche langs de Vlaamse autosnelwegen of een advertentie in de Vlaamse tijdschriften.

Het aanvaardbaar maken van bouwbeperkingen en van een handhavingsbeleid in kwetsbare gebieden moet dan ook onder meer via deze weg gebeuren. Bovendien zullen deze klantgerichtheid en de eenloketfunctie een positief economisch gevolg hebben. De dossiers zullen sneller worden afgehandeld, wat voor het bedrijfsleven geen onbelangrijke factor is in een concurrentiële marktomgeving.

Het zal wellicht niet verbazen dat de VLD de minister ten volle in zijn beleid voor de komende jaren steunt. Deze beleidsnota toont aan dat de minister zijn beleidsopties heeft afgestemd op de realiteit en op de ambities van de Vlaamse regering om deze realiteit te verbeteren. Ik ben er dan ook van overtuigd dat we op het einde van deze legislatuur tot een totaal nieuwe ruimtelijke context zullen komen. Dit zal een echte trendbreuk met het verleden betekenen. Deze trendbreuk zal het Vlaamse landschap, het Vlaamse bedrijfsleven, de Vlaamse burger en zijn milieu ten goede komen. (*Applaus bij de VLD, AGALEV, de SP en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, net zoals de vorige ministers van Ruimtelijke Ordening, de heren Baldewijns en Stevaert, stelt minister Van Mechelen in zijn beleidsnota dat men vonnissen moet eerbiedigen en uitvoeren. In eerste

Huybrechts

instantie kan men hier uiteraard niets op tegen hebben. Vonnissen moeten inderdaad worden uitgevoerd. Men moet evenwel rekening houden met het feit dat de overheid gedurende vele tientallen jaren een stedenbouwbeleid heeft gevoerd waarin niet werd afgebroken. De overheid heeft de huidige situatie jarenlang in stand gehouden.

Vlaanderen zou vele tienduizenden bouw misdrijven tellen. Er waren in 1983 reeds ongeveer 8.000 afbraakvonnissen en -arresten uitgesproken. Het aantal afbraakvonnissen wordt momenteel op ongeveer 20.000 geschat. Deze inflatie van afbraakvonnissen maakt de retroactieve toepassing van de stedenbouw over een periode van 35 jaar onmogelijk. Veel bouw misdrijven worden overigens niet vervolgd.

De rechtbanken spreken momenteel vonnissen uit zoals ze in de vorderingen van de verschillende gemachtigde ambtenaren van stedenbouw worden gevraagd. Het gevolg is dat de vonnissen en vooral de boetes onderling al even sterk verschillen. Dit verschil in beoordeling en vooral in veroordeling voor een soortgelijk misdrijf is onaanvaardbaar in een rechtsstaat. Dit verschil duidt op willekeur en zelfs op discriminatie. Vermits een burger in een democratische rechtsstaat een gelijke straf voor een gelijke overtreding mag verwachten, zou men in vele gemeenten de afbraak van hele straten moeten eisen. Ik vraag me af of de minister over de hele lijn even consequent zal zijn en of hij de afbraak van alle bouw overtredingen zal eisen.

Ik vraag me ook af wat er zal gebeuren met de aanvragen tot regularisatie en tot inventarisatie die de meer dan 21.000 eigenaars van onvergunde constructies, overeenkomstig de oproep van toenmalig staatssecretaris Dhoore, voor 1 november 1974 hebben ingediend. Op 1 november 1974 was er immers nog geen sprake van zonevreemde liggingen, want er was namelijk nog geen gewestplan. Deze aanvragers kunnen dan ook moeilijk worden beschuldigd van het optrekken van zonevreemde gebouwen. De meeste mensen in deze categorie hebben trouwens sinds 1975 een gemeentelijke retributie op de tweede verblijven betaald. Aangezien de gewestplannen die zones voor verblijf en voor recreatie afbakenen pas later zijn opgesteld, is bij het innen van deze belasting geen rekening gehouden met de ligging van de gebouwen in kwestie.

Een aantal van deze mensen heeft gewoon pech gehad. Het gaat hier om meer dan 14.000 mensen die plots moesten constateren dat hun weekend-

verblijf zonevreemd was ingekleurd. Hier vind ik in de beleidsnota niets over terug. De VLD heeft er zich nochtans naar aanleiding van de laatste parlementsverkiezingen voor uitgesproken om deze weekendverblijven als vergund te beschouwen. Ik verwijs hiervoor onder andere naar de woorden van de heer Lachaert. Mijnheer de minister, de enige rechtvaardige oplossing voor de illegale constructies is amnestie.

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Wij hebben dat niet op die manier gezegd. U mag een beetje demagogisch zijn, maar u moet niet overdrijven. Wat wij beloofd hebben, is dat we waar dit planologisch mogelijk is voor een oplossing zouden zorgen. Waar dit planologisch niet kan, zou in een rustperiode of uitdovend bewoningsrecht worden voorzien, zodat naar een sociaal aanvaardbare oplossing kon worden gezocht.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer Lachaert, ik had een opmerking van u verwacht en heb me daartegen gewapend. U beweert dat ik demagogisch te werk ga. Ik zal u dan ook letterlijk citeren uit het verslag van het colloquium van 29 mei 1999 : 'Evenzo dienen alle weekendverblijven die in 1994 ingevolge een ministeriële maatregel in een inventaris werden opgenomen, als vergund beschouwd. De opname in de inventaris moet als een vergunning voor het desbetreffende bouwwerk gelden.' Ik kan nog verder lezen als u dat wilt.

De heer Patrick Lachaert : Mijnheer Huybrechts, ik heb dat inderdaad gezegd, maar op dat ogenblik was er nog geen sprake van een gewestplan.

De heer Pieter Huybrechts : Maar ik haal toch die woorden aan waarvan u zegt dat ze uit mijn mond demagogisch klinken ? Nu kan ik even niet volgen.

De heer Patrick Lachaert : U mag niet zeggen dat wij ervoor gepleit hebben om alle weekendverblijven te laten voortbestaan. Niet alle weekendverblijven dateren trouwens uit 1974. Er zijn er ondertussen heel wat bijgekomen. Bovendien hebben wij altijd gezegd dat men na het definitief totstandkomen van de 25 gewestplannen in Vlaanderen kon weten in welke zone men een gebouw neerzette.

De heer Pieter Huybrechts : Inderdaad, dat heb ik ook aangehaald. Moet men die dan afbreken ? We zullen zien wat men binnenkort zegt.

Mijnheer de minister, de enige rechtvaardige oplossing voor het probleem van de illegale construc-

Huybrechts

ties is amnestie. Een regularisatie van de bouw-overtredingen, waar nodig gekoppeld aan een meerwaarde, is de enige manier om deze jarenlang getolereerde bouw-overtredingen tot de juiste proportie te herleiden. De regularisatie en het feit dat veroordelingen en vonnissen in een rechtsstaat binnen een redelijke termijn moeten worden uitgevoerd, hadden een oplossing kunnen bieden voor onze problemen, waar de financieel zwakkeren dikwijls het slachtoffer van zijn. In België verjaren bouw-misdrijven niet, maar in Nederland bijvoorbeeld bestaat er een vervolgingstermijn van drie jaar. In uw beleidsnota, mijnheer de minister, vind ik geen aanzet tot een oplossing voor deze problemen.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb tijdens het debat reeds getracht enkele aanzetten tot antwoorden op enkele vragen te geven. Het kan immers niet de bedoeling zijn om de volledige beleidsnota opnieuw te doorworstelen.

Ik wil in mijn antwoord enkele klemtonen leggen. Als het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen het kader vormt waarbinnen het beleid op het vlak van de ruimtelijke ordening de volgende jaren zal worden gepland en uitgevoerd, dan zal dit een gigantische opgave zijn voor alle actoren die bij het debat betrokken zijn. Dan gaat het niet in de eerste plaats over de minister, maar over zowel de minister en zijn centrale administratie als alle actoren op het terrein, zowel provinciaal als gemeentelijk, net als over al wie bezorgd is over een betere ruimtelijke planning in Vlaanderen.

Uit het betoog van de diverse sprekers onthoud ik dat er nood is aan visie en dat men intenties belangrijk vindt, maar het nog veel belangrijker vindt dat die worden uitgevoerd. We zijn nu in de uitvoeringsfase beland, en we stoten dagelijks op problemen die we moeten trachten in eer en geweten en met een zo duidelijk mogelijke visie op te lossen.

Ik wil mevrouw Vertriest volledig geruststellen. Ze verklaarde dat ruimte schaars is, dat er spaarzaam mee moet worden omgesprongen en dat we de beschikbare ruimte – waar mogelijk – optimaal moeten benutten. De huidige Vlaamse regering is het volkomen eens met die visie. In het licht daarvan moeten we vanzelfsprekend proberen nieuwe paden te betreden en creativiteit aan te moedigen.

Het zou getuigen van een bijzonder grote kortzichtigheid mochten we die schaarste trachten op te lossen door de deur open te zetten voor het aansnijden van nieuwe ruimten zonder een ernstig onderzoek te voeren naar de andere mogelijkheden.

Wat mij betreft kan die creativiteit op tal van domeinen worden aangewend. Zo moet men zich in Vlaanderen inderdaad ernstig bezinnen over de vraag of er niet meer volume op eenzelfde vloeroppervlakte kan worden gerealiseerd. Wat Antwerpen betreft hebben we daartoe reeds een aanzet gegeven : op bepaalde terreinen trachten we meer volume te creëren, zowel voor woningen als voor bedrijven. Ook op onze bedrijventerreinen wordt mijns inziens immers al te kwistig omgesprongen met bebouwing die een onvoldoende volume genereert, met terreinverkwisting tot gevolg.

Ik ben het ermee eens dat de schaarse ruimte maximaal moet worden benut. Daaronder verstaan we dus ook de beschikbare terreinen. In dat verband denk ik aan de hele discussie over het aansnijden en herwaarderen van de brown sites. Maar laat ik duidelijk zijn terzake : zoals zo vaak bij het ruimtelijke-ordeningsbeleid is er interactie nodig met andere beleidsdomeinen, zoals leefmilieu. Wie deelnam aan de onderhandelingen over het Vlaamse regeerakkoord zal zich herinneren dat ik toen nadrukkelijk pleitte voor het tot stand komen van werkbare instrumenten waarmee men op het terrein die taak zal uitvoeren. Als men iets wil doen met de beschikbare ruimte die op dit ogenblik niet onmiddellijk kan worden aangeboden omwille van problemen zoals verkrotting en bodemvervuiling, dan moeten die instrumenten er zijn. De overheid kan terzake een belangrijke rol spelen, onder meer inzake het opkopen, saneren en verkopen, zodat een dynamiek op gang kan worden gebracht die niet beantwoordt aan een normaal economisch proces, omdat het in vele gevallen een negatieve dynamiek is.

We hebben verklaard dat we het RSV als uitgangspunt nemen van het beleid inzake ruimtelijke ordening. Daarmee geven we duidelijk te kennen dat we ons blijven vinden in de planologische aanpak van de problemen in Vlaanderen en dat we afstappen van ad-hocbenaderingen. Dit is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Daarom voorziet de beleidsnota in een aantal stimulansen om de problemen die ter plekke rijzen op te lossen, want die problemen zijn er, of men dat nu graag heeft of niet. Dan denk ik aan de problematiek van de weekendhuisjes, van de zonevreemde sportterreinen en de zonevreemde gebouwen. Ik ben een voorstander van die planologische aanpak. Daarom willen we ook wer-

Van Mechelen

ken met richtnota's per doelgroep, waarin een analyse en een balans worden gemaakt en die heel nadrukkelijk stellen wat kan en niet kan. Hierbij zullen we eventueel een aantal behoeften inperken. Ik kan me voorstellen dat er soms sprake is van ongebreidelde verzuchtingen, genre 'the sky is the limit', maar wat mij betreft zal dat niet zo zijn.

Daarom moeten we dit tijdig doen. Het moet ook aansluiten bij de brede visie van de uitvoeringsplannen die tot stand zullen moeten komen in de uitvoering van het gewestelijk beleid en van de provinciale ruimtelijke structuurplannen. Die laatste zullen terzake een zeer belangrijke rol spelen. Een planologische aanpak blijft dus ook het uitgangspunt van deze Vlaamse regering.

Dit betekent echter ook dat we moeten opteren voor transparante, rechtszekere en beleidszekere visies die een maatschappelijk draagvlak hebben. Met andere woorden, dat wat we vooropstellen, moeten we ook in de praktijk kunnen realiseren. Daarbij moet er een maatschappelijke consensus zijn, waarbij we onze keuzes kunnen verdedigen. Deze transparantie en deze rechtszekerheid moeten we zeker in twee belangrijke processen inbrengen. Ten eerste is er het volledige planningsproces en ten tweede is er het vergunningenbeleid.

Wat het planningsproces betreft, hebben we – in uitvoering van het regeerakkoord – de stedelijke afbakeningsprocessen in een hogere snelheid gebracht. Inzake de regionaal-stedelijke gebieden bevindt Aalst zich in de eindfase. De laatste plenaire zitting heeft plaatsgevonden. De betrokken gemeentebesturen zijn uitgenodigd om in de loop van deze maand en uiterlijk voor het paasreces hun eindakkoord te geven. Ik sta er immers op dat de gemeenteraden zich akkoord verklaren met het afsluiten van dit planningsproces, zodat Aalst voor 1 mei als volledig beëindigd en geïmplementeerd kan worden beschouwd. Op die manier is dan de eerste kogel door de kerk.

Kortrijk en Mechelen bevinden zich in een eindfase. Er zijn wel nog een aantal ernstige problemen die moeten worden getrancheerd. Men heeft gedeeltelijk de bal doorgespeeld naar de administratie Ruimtelijke Planning. Op dit ogenblik wordt dit besproken, waarna het opnieuw naar de stuurgroep zal gaan. Turnhout en Gent zijn in uitvoering. In het kader van de versnelling zijn voor Hasselt, Genk en Sint-Niklaas de overeenkomsten getekend om daar ook met de stedelijke afbakeningsprocessen te starten. Aan de administratie is tevens

gevraagd om in het akkoord over de problematiek van de luchthaven van Zaventem ook daar de stedelijke afbakening te starten. Dat geldt eveneens voor de afbakening van de zeehaven van Antwerpen.

Naast deze versnelling in de planningsprocessen spreekt het voor zich dat we de opgedane ervaring, nu eindelijk op operationele snelheid kunnen toepassen op nieuwe procedures die in uitvoering komen. Laten we onszelf echter niets wijsmaken. De gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober zijn hier duidelijk een remmende factor. Ik besef dat op het terrein een zekere vertraging bijna organisch tot stand komt. We moeten van deze adempauze gebruik maken om een aantal dingen te finaliseren, zodat we vanaf 1 januari met de nieuwe ploegen door kunnen gaan met dit hele planningsproces.

Wat rechtszekerheid en transparantie betreft, trap ik een open deur in als ik zeg dat we ook voor het vergunningenbeleid moeten komen tot nieuwe kaders en nieuwe aanzetten. Ook in het kader van de preventie moeten we als Vlaamse overheid in staat zijn om op een aanvaardbaar tijdstip een vergunning af te geven. Daarom hebben we op vrij structurele wijze het decreet op de ruimtelijke ordening bijgestuurd. We menen immers dat we de opgelopen achterstand nooit alleen goedmaken door bijkomend personeel. We moeten de procedures vereenvoudigen om op dat vlak een hogere snelheid te genereren zonder de kwaliteit van de vergunningen in gevaar te brengen. De procedures waarin is voorzien, zijn sterk genoeg om de kwaliteit van de afgeleverde vergunningen in Vlaanderen optimaal te behouden.

Ik sluit me ook aan bij de woorden van de heer Tobback. Men kan inderdaad wel de mooiste principes hebben, maar als men niet over voldoende mankracht beschikt, slaagt men er nooit in om die principes te implementeren. Mijn voorganger, de heer Stevaert, heeft op dat vlak gezorgd voor een eerste aanzet, waarvoor ik hem vandaag dankbaar ben.

De Vlaamse regering heeft een tweede stap goedgekeurd waarbij we drie dingen doen.

We richten een task force op binnen de administratie. Het gaat hier om vijf statutairen van een zeer hoge kwaliteit en van een grote competentie op het niveau A2. Het gaat dus om het niveau van burgerlijk ingenieurs, juristen, planologen, enzovoort. De task force zal in staat zijn om een nieuwe competentie op te bouwen in het verlenen van vergunningen aan grotere infrastructuurwerken. Men denke

Van Mechelen

in dit verband aan de HSL, de Lijn, de tweede spoorontsluiting voor Antwerpen, de hele luchthavenproblematiek en eventuele infrastructuurwerken voor havengebieden. Deze bouwvergunningen worden geregeld onderworpen aan kritiek en beslissingsinitiatieven ingevolge klachten bij de Raad van State. In het kader van rechtszekerheid is het dus belangrijk om het vergunningbeleid voor dit soort infrastructuurwerken te optimaliseren.

Er is ook goedgekeurd dat wij, in afwachting van de beëindiging van het PIP-PEP-project, vijftien contractuele ambtenaren mogen aanwerven om snel op het terrein logistieke versterkingen aan te reiken. Dit gebeurt in het bijzonder aan onze buitendiensten, maar ook centraal, op plaatsen waar zich een aantal noden manifesteren.

In het kader van een oefening inzake mobiliteit zullen we ook een aantal ondersteunende ambtenaren aantrekken door een interne mobiliteit binnen de administratie LIN.

Met procedures, personeelsversterking en een verdere versnelde informatisering van de hele administratie Ruimtelijke Ordening hebben we de ambitie om het vergunningenbeleid dichter bij de burger te brengen. We zouden nog voor het zomerreces een belangrijke stap voorwaarts moeten nemen. Wat mij betreft kent deze inhaaloperatie zijn volledig beslag in het najaar.

Er is in dit parlement al ontzettend veel gepraat over het eenloketprincipe. We bouwen daar structureel aan verder. Het college van secretarissen-generaal heeft van de Vlaamse regering de formele opdracht gekregen om de implementatie van dit principe hard te maken en voor de dag te komen met een stappenplan. Binnen de administratie Ruimtelijke Ordening staat men erg ver. Laat het echter duidelijk zijn dat enkele praktische hindernissen ons verhinderen om dat loketprincipe op dit ogenblik op kruissnelheid te brengen. Het elektronisch verkeer is onvoldoende ver gevorderd om het eenloketprincipe op korte termijn volledig operationeel te maken.

Wat mij betreft wordt hier in versneld tempo aan voortgebouwd. Degenen die mij kennen weten dat ik de mening ben toegedaan dat de digitalisering van heel het operationeel gedeelte een *conditio sine qua non* om snel informatie te kunnen geven en om snel aanvragen te kunnen uitwisselen. Zo kan men tot een betere beslissingsprocedure komen. Een en ander vraagt echter om inzet van

personeel en financiële middelen, rekening houdend met enkele technische beperkingen.

Met betrekking tot het klaarmaken van alle actoren op het terrein, kan ik u verzekeren dat de administratie Ruimtelijke Ordening dagelijks initiatieven neemt. Er is overleg met hogescholen, universiteiten, met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en met een aantal opleidingscentra die zich bezighouden met bijscholing en opleiding van gemeentelijke ambtenaren. Op het terrein is er dus heel wat in beweging.

Ondertussen hebben we een lange weg afgelegd om een en ander waar te maken. Ik bespaar u de opsomming hiervan, omdat de meeste zaken door u gekend zijn. Het gewijzigde decreet werd dus op 28 januari goedgekeurd door de Vlaamse regering en kreeg vorige week ook de goedkeuring van de commissie. Ik hoop dan ook op de medewerking van u allen om, in het kader van de rechtszekerheid van alle partijen op het terrein, dit decreet op 1 mei in werking te kunnen doen treden.

Wat de uitvoeringsbesluiten betreft, heb ik, conform de vorige week in de commissie gemaakte afspraken, een nota klaargemaakt ter attentie van de voorzitter en de leden van de commissie. Ik denk dat op dit ogenblik een vijftiental uitvoeringsbesluiten volledig klaar zijn en dat er nog een vijftal op stapel staan om eerdaags aan de Vlaamse regering ter goedkeuring te worden voorgelegd.

We zitten wel met een communicatieprobleem, het verhaal van de kip en het ei waar de heer Lauwers reeds naar verwezen heeft. Als voorbeeld geef ik het debat rond de kleine werken waarbij de aankondiging van een nieuw besluit uiteindelijk niet is goedgekeurd. Ik kan enkel stellen dat de Raad van State op de vraag om dit uitvoeringsbesluit bij hoogdringendheid te behandelen gesteld heeft dat een mededeling via de pers geen rechtsbasis is om de Raad van State met een spoedadvies te vatten. Vandaar de grootst mogelijke discretie die ik aan de dag leg in mijn communicatie met de buitenwereld met betrekking tot de ondertussen door de Vlaamse regering goedgekeurde besluiten. Het uitvoeringsbesluit met betrekking tot de kleine werken mag dan goedgekeurd zijn, ik geef er de voorkeur aan hierover niet te communiceren zolang het dringend advies van de Raad van State niet is uitgesproken.

De communicatie zal zich toespitsen op twee belangrijke items, met name enerzijds het nieuwe decreet en zijn uitvoeringsbesluiten en anderzijds het handhavingsbeleid. Voor dat laatste hebben we een

Van Mechelen

aantal invalshoeken aangeduid. Mijn antwoord op de interpellatie van de heer Coens van eind vorig jaar en op een interpellatie van vorige week zullen aan de basis liggen van het communicatiebeleid dienaangaande.

Aan de heren Geraerts en Huybrechts wil ik duidelijk stellen dat van een algemene amnestie in ruimtelijke ordening geen sprake kan zijn. Dit zou volledig haaks staan op het beleid dat thans wordt gevoerd en het zou bijzonder onverstandig zijn een dergelijk signaal aan de burger te geven. Tussen het geven van een dergelijk signaal en het uiteindelijk niet-pleiten voor een aanpak die op een maatschappelijk draagvlak kan rekenen, ligt een ruimte die we vandaag bewandelen en die op 23 december uitvoerig aan de commissie werd toegelicht. Conform het regeerakkoord mikken we daarbij op een tweesporenbeleid : enerzijds maximale preventie waar nodig om te vermijden dat dergelijke uitwassen zouden worden voortgezet en anderzijds prioritaire aanpak van de drie opgesomde categorieën, namelijk overtredingen in kwetsbare gebieden, flagrante overtredingen en overtredingen met ernstige hinder voor omwonenden. Dit moeten de drie doelstellingen zijn binnen dewelke het handhavingsbeleid moet worden gevoerd, en dit op een humane manier. Daarmee verwijs ik naar een aantal flankerende maatregelen waarin ook de lokale besturen, die in het verleden vaak te gemakzuchtig zijn opgetreden, hun medeverantwoordelijkheid moeten opnemen om huisvestings- en andere problemen te helpen oplossen.

Zoals in de commissie reeds herhaaldelijk beklemtoond, kan ik enkel vaststellen dat op dit ogenblik 80 percent van de vonnissen door de betrokkenen zelf worden uitgevoerd. Dit blijft het uitgangspunt, maar betekent nog niet dat de dreiging tot ambtshalve uitvoering wegvalt. Een aantal mensen moet beseffen dat vonnissen in kracht van gewijsde over de drie genoemde categorieën, in aanmerking komen voor uitvoering. Wel dient die uitvoering op een zo billijk mogelijke manier te gebeuren.

De communicatie zal worden aangevat. Ook hierover werd in de commissie een vraag gesteld. Ik bevestig dat we een Europese aanbestedingsprocedure moesten volgen omwille van de aanzienlijke geldsom. De laatste ronde is bezig. Ik meen dat drie bureaus meedingen. 17 april is de uiterste datum voor het indienen van de laatste voorstellen. De administratie staat in voor de hele procedure.

De beleidsnota bouwt inderdaad voort op de ideeën van het RSV. Een aantal intenties worden duidelijk opgesomd. Als minister ben ik politiek verantwoordelijk voor de uitvoering ervan, maar het spreekt vanzelf dat die uitvoering voor alle actoren, en zeker voor dit parlement, van groot belang is. We moeten proberen de nota via de grootste mogelijke consensus om te zetten in de praktijk. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de voorzitter, de minister had beloofd dat hij zou antwoorden op de vragen over de financiële ondersteuning van de gemeenten en over de uitvoeringsbesluiten.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Coens, het antwoord zit vervat in de opsomming die ik u heb beloofd. Die beslaat drie pagina's. Het uitvoeringsbesluit is afgewerkt. Het werd reeds voorgelegd aan de IKW. Het zal door de regering worden besproken, en het zal voor 1 mei in werking treden.

Voor het tewerkstellingsproject wacht ik op antwoord van ministers Sauwens en Landuyt. Er wordt echter reeds overleg gepleegd, opdat de gemeenten vanaf 1 mei logistieke ondersteuning krijgen bij de uitvoering van hun nieuwe opdrachten.

Vanaf vandaag tot het einde van het jaar zullen geen wereldschokkende opdrachten meer worden gegeven door lokale besturen. De budgettaire impact zal dus klein zijn. Voor de begroting 2001 zal het beleid wel belangrijke financiële implicaties hebben. De administratie maakt zich sterk dat de kredieten voldoende groot zijn om op basis van het uitvoeringsbesluit te reageren op de verzuchtingen van de gemeenten.

Natuurlijk moeten we onderzoeken hoe het project op lange termijn kan blijven bestaan. We zullen onder meer proberen om mensen die in een tweejaardurend project zijn gestapt en ASO hebben gevolgd, warm te maken om via nieuw opleidingspakketten door te groeien in een aantal sectoren. Die pakketten zullen worden aangeboden vanaf 1 september. We denken aan de sectoren Ruimtelijke Planning en Opleidingen. Daardoor zouden we een oplossing aanreiken voor het tekort aan personeel op de administratie Ruimtelijke Ordening. Die administratie kampt trouwens met het bijkomende probleem dat bekwame personeelsleden worden weggekocht. De heer Desmyter zoekt naar een oplossing terzake. Hij denkt onder meer aan bijzondere verloningen.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mag ik uit het applaus van de Agalev-fractie afleiden dat de partij instemt met het nieuwe decreet Ruimtelijke Ordening ? Enkele weken geleden las ik in De Morgen dat de Agalev-fractie bezwaar had tegen de voorgestelde oplossing voor de zonevreemde bedrijven en de idee om aan de gemeenten grotere verantwoordelijkheid toe te vertrouwen voor het verlenen van bouwvergunningen.

De opendebatcultuur, het interview met de heer Sannen worden vergeten, men heeft zich geprofileerd en men gaat terug naar de orde van de dag ? Is dat het besluit ?

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(Neen)

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door mevrouw Guns en door de heer Van Rompuy c.s. werden tot besluit van de behandeling van deze beleidsnota met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk donderdag 30 maart 2000 om 17 uur zijn ingediend.

De bespreking is gesloten.

Wij zullen op woensdag 26 april 2000 om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de moties en de beleidsnota houden.

BELEIDSNOTA Media 1999-2004, ingediend door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media – 153 (1999-2000) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Media 1999-2004, ingediend door de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media.

De bespreking is geopend.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, een 55 pagina's tellende beleidsnota over een complexe materie als media bespreken in 20 minuten is bijna onbegonnen werk. En dat is niet de enige reden waarom ik me alleen wil toespitsen op enkele uitgangspunten en knelpunten.

U maakt het ons niet gemakkelijk, mijnheer de minister, uw nota is bijzonder vaag en omschrijvend. De verkondigde stellingen zijn slechts een afgezwakte versie van het regeerakkoord. Daarnaast maakt u het extra moeilijk door geregeld verklaringen af te leggen die hoogst interessant zijn, maar niet terug te vinden zijn in de nota. Ik verwijs naar uw recente toespraak bij de uitreiking van de prijzen van de radio- en televisiekritiek over de heroriëntering van het Fonds Film in Vlaanderen. Daarover vind ik niets terug in uw tekst. Uw nota roept meer vragen op dan ze beantwoordt. Ik wil het dan ook vandaag met u over enkele fundamentele elementen, over de basisvisie van uw beleid hebben.

Moet de Vlaamse overheid een mediabeleid voeren enkel en alleen om de sector economisch te onderbouwen of verder uit te bouwen ? Misschien hoort dat er wel bij, maar het mag niet de enige reden zijn. Het mediabeleid moet ook vanuit sociaal-cultureel oogpunt worden bekeken, onder meer in de strijd tegen de dualisering van onze informatiemaatschappij. In dit nieuwe millennium wordt de invloed van de multimedia op ons dagelijks leven zo groot dat de overheid niet alleen corrigerend maar ook sturend zou moeten optreden. Ze moet proberen te voorkomen dat de informatierevolutie in de media de dualisering in de hand werkt. De nota besteedt daar terecht aandacht aan, maar vergeet dat dit moet gebeuren via een inclusieve aanpak. Ik geef een concreet voorbeeld. U stelt een digitaal actieplan voor, maar u richt het enkel en alleen op het onderwijs. Waarom richt u dit niet ook op alle sociaal-culturele verenigingen, bibliotheken, vormingsinstellingen ? Waarom niet proberen zoveel mogelijk Vlamingen te bereiken en niet enkel het mondige geëmancipeerde individu met de juiste schoolopleiding ?

Als verstrekker van informatie en als discussieplatform leveren de media een bijdrage aan de instandhouding van onze democratie. De democratie moet in en door de media worden versterkt, wat vandaag onvoldoende gebeurt.

– *De heer Johan De Roo, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Decaluwe

Het gemeenschapsvormende element van de media is meer dan vroeger belangrijk in deze verkokerende maatschappij. Lokale radio, regionale televisie, dagbladen en vooral de openbare omroep hebben een opdracht inzake vorming, educatie en het verhogen van de maatschappelijke weerbaarheid en betrokkenheid. In deze beleidsnota worden de media vooral benaderd in het licht van het aanbod en de spreiding van mediaproducten. De gebruiker-consument krijgt weinig aandacht. Zo is het beduidend dat bij de afbakening van het beleidsdomein Media de gebruiker, of de vertegenwoordigers, de belangenbehartigers van de gebruikers, niet opgenomen werden naast de diverse overheden, privé- en overheidsorganisaties. In de missie en de visie van uw beleidsnota lijkt het zelfs alsof de media louter voor zichzelf bestaan. Een visie op de maatschappelijke rol van de media ontbreekt in uw beleidsnota volkomen. Voor dit beleid worden de media een doel op zichzelf in plaats van een communicatiemiddel in onze samenleving. Er wordt duidelijk volledig voorbijgegaan aan de sociaal-culturele dimensie van de media. Voor de CVP-fractie zijn de media bijzonder belangrijk om onder meer de Vlaamse cultuur te bevorderen. We denken in eerste instantie aan de opdracht van de openbare omroep : deze moet haar culturele, politieke en socio-economische missie behouden.

De CVP ijvert verder voor een sterke openbare omroep met duidelijke inhoudelijke en kwalitatieve doelstellingen. De voorbije legislatuur heeft onder impuls van de vorige minister van Mediabeleid, de heer Van Rompuy, de VRT een nieuw elan gegeven. Welnu, dit beleid moet worden voortgezet. Inzake televisie dient de VRT haar doelstelling, om zich tot heel Vlaanderen te richten met kwalitatief hoogstaande programma's, gewoonweg te bestendigen.

Wat wij u, mijnheer de minister, in uw beleidsnota verwijten, is het volledig ontbreken van een Europese ambitie. Op Europees vlak zal de Vlaamse overheid de strijd voor het behoud van de specifieke rol van de openbare zender moeten voortzetten. Met de ondertekening van het protocol van Amsterdam werd hiertoe een eerste stap gezet. Dit gebeurde onder impuls van de vorige Vlaamse regering. Een kleine regio als Vlaanderen is met andere woorden in staat om op Europees vlak iets in beweging te brengen. Er moet echter een wil, en vooral een ambitie zijn die ik momenteel niet kan terugvinden. Deze Europese ambities ontbreken volledig in de beleidsnota Media ondanks het Belgische voorzitterschap in 2001. Zelfs door in uw be-

leidsnota aan te geven dat openbare omroepen via overheidsfinanciering niet aan concurrentievervalsing doen, wordt het verkeerde signaal gegeven. Het in Amsterdam ondertekende protocol moet zowel naar de letter als naar de geest worden uitgevoerd. De Vlaamse overheid moet er bij Europa op aandringen de samenwerking tussen de verschillende omroepen van kleine taal- en cultuurgemeenschappen te stimuleren. Voor een kleine taal- en cultuurgemeenschap als Vlaanderen is het uiterst belangrijk dat de media met een socio-economische dimensie als cultuurinstrument bij uitstek worden verdedigd, zowel in Vlaanderen als in Europa.

We betreuren eveneens dat er met betrekking tot de Europese dimensie belangrijke rechten, zoals het evenementenrecht en het recht op de vrije nieuwsgaring, niet werden behandeld in deze beleidsnota. Voor ons heeft elke Vlaming het recht om zonder extra betaling de grote evenementen te volgen op de televisie. De Vlaamse overheid moet daarom werk maken van een decretale bepaling teneinde in overleg met de Europese Commissie een lijst op te maken van evenementen die niet aan betaalomroepen kunnen worden overgelaten. Ook moet bij de Europese Commissie aangedrongen worden op een initiatief voor een Europese lijst ten voordele van de open-netzenders. De bekommernis van de overheid moet volgens onze fractie blijvend uitgaan naar gelijke mogelijkheden en kansen voor elke Vlaming. Zo moet bijvoorbeeld het basispakket van de kabelmaatschappij ruim zijn en rekening houden met culturele, kwalitatieve en sociale aspecten.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Ik ben zeker niet de media-deskundige die u bent. Ik heb echter wel gelezen wat er in de beleidsnota staat. In verband met de evenementen staat er wel een passage in, en u hebt die waarschijnlijk ook gelezen.

Ik wil echter een vraag stellen. We zien allemaal dat de prijzen voor de zeer grote evenementen enorm stijgen. Vorige week somde de heer Goosens, de voormalige auditeur-generaal van de VRT, in de commissie voor Media de bedragen op voor de sportevenementen. Moet de overheid massaal geld investeren in deze evenementen, en ondertussen geen andere zaken steunen ? U hebt veel – en soms terecht – kritiek op het feit dat deze regering soms te veel gratis uitdeelt. Dit voorstel gaat echter over miljarden. In 2000 worden de Olympische Spelen in Sydney gehouden, en in 2002 is er het WK voetbal. De bedragen die worden ge-

Stassen

noemd zijn zeer hoog. Moet men die competities allemaal gratis aanbieden ?

De heer Carl Decaluwe : Het gaat hier om grote mondiale contracten. De Europese omroepen spelen daar ook in mee. Indien er een duidelijke Europese wetgeving wordt opgesteld, zullen die contracten minder waarde hebben, zodat ze ook haalbaar worden. U zult mij niet horen zeggen dat we miljarden moeten besteden voor sport- en filmrechten voor bepaalde omroepen. De inspanningen van de VRT voor de Olympische Spelen in Sydney tonen aan dat men met beperkte middelen en de nodige creativiteit en samenwerking zulke evenementen kan uitzenden op de openbare omroep. We zijn ervan overtuigd dat door de Europese ondersteuning van die inspanningen de prijzen zullen dalen.

Mijnheer de voorzitter, ik verwijs naar Europa, omdat er uit de beleidsnota weinig ambitie straalt. De concentraties bij de media-actoren en de multimedia- en telecommunicatiesector vormen een ernstig gevaar voor onze culturele autonomie. Mijnheer de minister, u moet dit probleem op de Europese agenda plaatsen. Zowel de horizontale als verticale integratie is bijzonder belangrijk. Het bod van UPC op Telenet is niet onschuldig, zeker niet als VT4 in handen komt van deze multinationale groep. Zullen de Vlaamse zenders dan nog in staat zijn om bepaalde film- en sportrechten te bekomen ? Dezelfde groep zal immers eigenaar zijn van de infrastructuur, televisieomroepen, sportrechten, voetbalclubs en filmrechten. Hoe staan de kleine Vlaamse omroepen hiertegenover ? Het is van cruciaal strategisch belang om dit probleem op de Europese agenda te plaatsen. Het is de enige troef om onze culturele identiteit te vrijwaren.

Ik heb een aantal bedenkingen bij de beheersovereenkomst met en de financiering van de openbare omroep. Is de Vlaamse regering bereid om het verlies aan reclame-inkomsten van de VRT te compenseren via een hogere dotatie ? Mijnheer de minister, wanneer zal de door u aangekondigde studie klaar zijn ? De openbare omroep moet hoe dan ook over een financieel groeiritme beschikken om de technologische ontwikkelingen te kunnen volgen en de nodige dynamiek uit te stralen. De mediamaatschappelijke ontwikkelingen verlopen zo snel dat het nuttig is om in de toekomstige beheersovereenkomst tussentijdse aanpassingen mogelijk te maken.

Waarom laat men het project 'Het beste uit Vlaanderen en Nederland' een stille dood sterven ?

Waarom wordt dit project niet opnieuw opgestart en uitgebreid tot alle Europese omroepen ? Dat zou de uitstraling van de Vlaamse cultuur ten goede komen. Ik heb de indruk dat er een vorm van wraak is ontstaan tegenover het initiatief van de vorige minister-president.

Wanneer zult u in het kader van de financiering van de openbare omroepen een duidelijk standpunt innemen over reclame voor en na kinderprogramma's ? Men zou nu blijkbaar een resolutie indienen waarin staat dat dit op Europees vlak moet worden beslist. Zo maakt men er zich natuurlijk gemakkelijk van af. We zijn hier toch voor bevoegd ? We staan er dan ook op dat we onze verantwoordelijkheid opnemen en daar een open debat over voeren.

Waarom voeren we geen beleid om de Vlaamse productiehuizen te beschermen tegen de grote, internationale producenten ? Waarom wordt er bij de volgende beheersovereenkomst geen 100 miljoen frank uitgetrokken om de onafhankelijke Vlaamse productiehuizen te ondersteunen ?

Mijnheer de minister, een ander belangrijk aspect dat ons na aan het hart ligt, is de regionale televisie. Regionale televisie blijft voor de CVP een uiterst belangrijk communicatiemiddel in onze samenleving. Die zenders staan dicht bij de bevolking, en hun maatschappelijke betrokkenheid is groot. Daarom is het belangrijk dat deze omroepen, naast hun bestaande opdrachten, een grotere rol kunnen vervullen in het communicatiebeleid van de overheid. De nieuwe Vlaamse regering heeft in dat verband vrijwel niets gedaan. In 1998 investeerde de Vlaamse overheid 82 miljoen frank in communicatiebeleid en regionale televisie. Van begin 1999 tot aan de verkiezingen van 1999 is 47 miljoen frank geïnvesteerd.

Vanaf 13 juni 1999 tot vandaag is slechts 1,6 miljoen frank geïnvesteerd. Mijnheer de minister, u zegt dat u de regionale zenders steunt, maar in de praktijk merken we daar niets van. We stellen daartegen vast dat u met uw uitspraken de toekomst van deze zenders hypothekeert. U destabiliseert de sector. Stop daarmee, neem duidelijke standpunten in en ondersteun de regionale zenders. Dat is van cruciaal belang.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : In het vorige regeerakkoord kon men lezen dat de regering de sector van de regionale televisie zou evalueren en zono-

Van Mechelen

dig het beleid zou bijsturen. Ook ik wachtte daarop, en ben blijven wachten.

We hebben gezegd dat we initiatieven zullen nemen om de economische leefbaarheid van de regionale tv-omroepen te versterken. Daartoe zijn in het regeerakkoord en in de beleidsnota aanzetten gegeven. U hebt gezegd dat regionale tv-omroepen voor de communicatie van de CVP heel belangrijk zijn. Ik neem aan dat dit een lapsus is, en dat u bedoelt dat ze voor de communicatie van de Vlaamse burger en de overheid belangrijk zijn.

Over deze aangelegenheid wordt met de regionale omroepen overlegd. We houden vast aan het systeem van gescheiden financiering. De overheid zal geen subsidies geven aan regionale tv-omroepen. Verder zijn we van oordeel dat overheidscommunicatie ook via de regionale omroepen moet gebeuren. Dit budget wordt beheerd door minister-president Dewael. Op dit ogenblik evalueert men de overheidscommunicatie van het verleden, en wordt er gewerkt aan de aanpak voor morgen.

In de begroting 2000 zijn middelen vastgelegd voor twee campagnes die voor een groot gedeelte via de regionale tv-omroepen zullen worden gevoerd. Vrijdag hebben we op voorstel van minister Sauwens beslist om de burgers te sensibiliseren voor de komende gemeenteraadsverkiezingen, en over het decreet ruimtelijke ordening zal informatie via regionale zenders worden verspreid. We leveren dus inspanningen.

Via een voorstel van decreet willen we de economische leefbaarheid van de regionale zenders op korte termijn verbeteren. We zullen ze uit hun keurslijf halen, en ik denk dan in het bijzonder aan de 300-urennorm. De heer Van Wallendael zal het daar wellicht nog over hebben.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : In het reclamedecreet dat tijdens de voorbije zittingsperiode is goedgekeurd, is het aantal zenduren opgetrokken van 200 tot 300 uren, en is bepaald dat ook nationale reclame via de regionale zenders mag worden verspreid. De regionale zenders zelf hadden daarop aangedrongen.

De nieuwe regering creëert echter dubbelzinnigheid. In de zendgebieden mag slechts één zender uitzenden, en dat is de garantie voor de leefbaar-

heid van de regionale omroepen. Als men verschillende omroepen toelaat, dan zou dat de doodssteek voor de zenders betekenen. Maar in het huidige regeerakkoord en in interviews pleit u ervoor dat dit toch zou kunnen. Dat zou regelrecht naar het failliet van de sector leiden en de weg vrijmaken voor overheidssteun. De afbouw van de monopolies zou de levensvatbaarheid van de sector bedreigen. U hebt de voorbije tien maand nog niet veel beleidsdaden gesteld, maar dat laatste hebben de regionale zenders en ikzelf wel onthouden.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik voel me niet geroepen om op die laatste platitude te antwoorden. Ik ben al vijftien jaar met mediabeleid in Vlaanderen bezig.

De heer Carl Decaluwe : U hebt tot nu toe nog niets gedaan. (*Rumoer*)

Minister Dirk Van Mechelen : Ik wil wel eens een leuk debat aangaan met de heer Van Rompuy over het mediabeleid van de afgelopen 15 jaar.

Er zijn twee manieren om te demonopoliseren. U hebt het over de demonopolisering van de regionale televisie per zendgebied. Een tweede manier is de vraag aan de Vlaamse Mediaraad in welke mate de voortschrijdende monopolisering van de exploitatiemaatschappijen al dan niet moet worden toegelaten. De Vlaamse Mediaraad heeft daar op mijn verzoek een advies over uitgebracht. We zullen dat advies volgen voor de bijsturing van het decreet.

De heer Eric Van Rompuy : U hebt zojuist gezegd dat u pleit voor een strikt gescheiden financiering. De Vlaamse Mediaraad pleit echter voor overheidssteun voor de regionale zenders.

Minister Dirk Van Mechelen : De Vlaamse regering blijft bij haar standpunt zoals u dat in het verleden ook altijd hebt gedaan.

De heer Eric Van Rompuy : U blijft dus bij een monopolie per zendgebied.

Minister Dirk Van Mechelen : Zoals de kaarten momenteel liggen, blijven we bij een monopolie per zendgebied indien dit de beste bescherming is voor de economische leefbaarheid. Daarnaast zal worden onderzocht of dit inderdaad een aantal monopolies van andere instanties beschermt.

De heer Carl Decaluwe : Dat is natuurlijk typisch voor deze Vlaamse regering. In het regeerakkoord wordt gepleit voor demonopolisering terwijl de minister hier verklaart dat het monopolie per zendgebied blijft behouden.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Decaluwe, ik hebt zojuist gezegd dat we zullen onderzoeken of de monopolisering per zendgebied de economische leefbaarheid aantast. Ik heb dat twee weken geleden reeds aangekondigd, toen ik de beleidsnota toelichtte aan de Vlaamse Mediaraad. De Vlaamse Mediaraad was trouwens zelf vragende partij voor budgetten in het kader van zijn adviesverlening. Zo kunnen dergelijke verklaringen op basis van studies en objectieve parameters worden ingeschat. Zoals het regionaal televisielandschap vandaag evolueert, is het natuurlijk de vraag of dit wel de ideale situatie is.

De heer Carl Decaluwe : In de beleidsnota zegt u dat het Vlaams Commissariaat de verlenging van de vergunningen zal evalueren. We zijn dan ook blij dat de zendvergunning van ROB, AVS, ATV en WTV stilzwijgend werd verlengd voor een periode van 9 jaar.

U zegt dat de leefbaarheid ten goede zal komen van de regionale omroepen, meer bepaald om hun aantal zenduren op te trekken. Het optrekken van het aantal zenduren is echter geen garantie voor de leefbaarheid. Het demonopoliseren van regionale televisieomroepen staat gelijk met het opdoeken ervan.

De CVP-fractie is voorstander van het behoud van de VZW-structuur van de regionale zenders, vooral om de monopolisering van reclame-en productiehuizen tegen te gaan.

Uw beleidsnota zegt ook niets over de fundamentele rol van de lokale radio's. Voor we concrete maatregelen kunnen nemen, is een duidelijke visie noodzakelijk. We blijven de rol van de lokale radio's verdedigen omdat ze op kleinschalige manier bijdragen tot het gemeenschapsleven in Vlaanderen. Ik hoop dat er een nieuw frequentieplan komt, waarbij een evenwicht wordt gevonden tussen de lokale en landelijke invulling. Ik vraag me trouwens af waarom niet de hele band wordt opengesteld voor de lokale radio's.

Voor de landelijke commerciële radio in Vlaanderen dringen we aan op kwalitatieve erkenningscriteria. Alle middelen moeten worden ingezet om vervlakking van het radiolandschap tegen te gaan.

Mijnheer de minister, ik wil nog even ingaan op uw visie op de functie van filmverenigingen. De democratisering van de beeldopvoeding is een essentieel onderdeel van de strijd tegen de dualisering. Dit element ontbreekt in de beleidsnota volledig. Het filmbeleid heeft trouwens ook geen aandacht voor omkaderde activiteiten zoals festivals en verenigingen.

Wat me ook opvalt, is dat de beleidsnota nergens melding maakt van studies of projecten die tijdens de vorige legislatuur zijn opgestart. Zo wordt, bijvoorbeeld, in het hoofdstuk over het digitaal actieplan nergens melding gemaakt van het PC/KD-project dat elke klas een computer wil bezorgen. Ook het initiatief van voormalig minister Martens om elke gemeentelijke openbare bibliotheek met een internetaansluiting uit te rusten, komt nergens aan de orde.

Mijnheer de minister, ik vraag me af hoe u de toekomstige rol van Telenet in deze informatiemaatschappij inschat. Wilt u dit project voortzetten? Wat is de strategische opstelling van de Vlaamse regering inzake telecommunicatie en multimedia? Hoe zullen Telenet en de kabelinfrastructuur evolueren? De ontwikkelingen in de Verenigde Staten zijn eigenlijk angstaanjagend. We moeten onze eigen Vlaamse culturele autonomie in deze mediawereld verdedigen.

Het is tekenend dat u bij het voorbereiden van deze beleidsnota geen advies hebt gevraagd aan de Vlaamse Mediaraad. U hebt uw beleidsnota wel voor de raad toegelicht, maar een echt advies heb ik niet gezien.

De maatschappelijke rol van de pers wordt in dit document al evenmin gewaardeerd. Ik raad u aan om het recente boek van de heer De Ridder, getiteld 'Persvrijdal' eens te lezen. Dit boek vormt een aangrijpende aanklacht tegen de uitwassen van de mediacratie. Ik vraag me dan ook af welk antwoord de minister van Media op deze uitdaging kan geven. De beleidsnota biedt alleszins geen antwoord.

De beleidsnota heeft het wel over het protocol van de geschreven pers. Ik vraag me af waarom de denkoefening niet volledig kan worden gedaan. Hoe moeten we dit protocol evalueren? De geschreven pers steunt de democratie steeds minder. We zouden hierover, in het verlengde van de hoorzittingen die door onze resolutie rond kwaliteit en deontologie in de media in gang zijn gezet, een degelijk en breed debat moeten voeren.

De heer André Denys : Meent u nu echt dat de geschreven pers de democratie steeds minder ondersteunt ?

De heer Carl Decaluwe : Ik kan dit enkel vaststellen. Dit blijkt overigens ook duidelijk uit het boek van de heer De Ridder. Ik formuleer het hier met opzet enigszins provocerend omdat ik een diepgaande discussie wil uitlokken. Het gaat hier om een persoonlijk standpunt en niet om een standpunt van mijn fractie.

In het kader van het protocol van de geschreven pers vraag ik me af of men de ondersteuning niet eerder moet richten op een aantal ingeschreven journalisten en op de ruimte die de geschreven pers aan de beschrijving van maatschappelijke domeinen wil besteden. Dit laatste gebeurt heden immers steeds minder.

De heer Jos Stassen : Mijnheer Decaluwe, uw kritiek is zeer boeiend. (*Opmerkingen van de heer Decaluwe*)

Als ik het goed begrijp, pleit u wel voor steun aan de regionale televisiezenders.

De heer Carl Decaluwe : In het kader van het communicatiebeleid ben ik geen voorstander van directe subsidiëring.

De heer Jos Stassen : Mijnheer Decaluwe, u stelt de rol van de pers in de onderbouwing van de democratie sterk in vraag. U wilt hieraan blijkbaar de vraag koppelen of men de geschreven pers nog verder moet ondersteunen.

De heer Carl Decaluwe : Ik pleit voor een heroriëntering van de ondersteuning. Momenteel steunt men de pers door bladzijden af te huren om boodschappen van algemeen nut te publiceren.

De heer Jos Stassen : Dat doen we op de regionale televisiezenders eigenlijk ook.

De heer Carl Decaluwe : Mijns inziens moeten we de denkoefening voor de geschreven pers maken. Hebben we tot op heden de juiste methode gehanteerd ? Moeten we niet meer steun geven aan redacteurs op de vaste pay-roll en aan een berichtgeving rond het algemeen maatschappelijk belang ? Bepaalde kranten berichten niet langer over de belangrijke maatschappelijke elementen. Belangrijke debatten in het parlement komen in de geschreven pers enkel ter sprake indien er ruzie wordt gemaakt. Indien men over een essentiële discussie met betrekking tot een decreet dat iedereen

aanbelangt in drie kranten iets te lezen krijgt, dan is dat al veel. Er is hier nochtans een belangrijke taak voor de pers weggelegd. De pers moet over de kern van de debatten schrijven, zodat de bevolking ook weet dat hier hard en ernstig wordt gewerkt. (*Opmerkingen van de heer Stassen*)

De heer Jos Stassen : Waarom geldt dit enkel voor de geschreven pers en niet voor de regionale televisie ? U verbindt geen voorwaarden aan de steun die de Vlaamse overheid aan de regionale televisiezenders geeft omdat deze steun noodzakelijk is om de regionale zenders levensvatbaar te houden. U wilt de geschreven pers echter wel enkele stringente voorwaarden opleggen. Ik zie hier geen lijn in. Hoe rijmt u dit verschil in aanpak ?

De heer Carl Decaluwe : Laat ons dit ten gronde evalueren. Ik heb daar reeds met een aantal journalisten over gepraat en men vindt dat geen slechte denkpiste. Ik zeg er wel nog eens bij dat het hier om een persoonlijke reflectie gaat. Regionale televisiestations en de geschreven pers zijn twee verschillende media.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : We moeten opletten met de begrippen die de heer Decaluwe door elkaar haalt. Enerzijds zegt hij dat de pers de democratie ondersteunt, maar anderzijds zegt hij ook dat ze minder aandacht besteedt aan het parlement en de parlementaire debatten. Daar komen zijn woorden toch voor een stuk op neer.

Als we spreken over democratie, denk ik dat we moeten spreken over pluriformiteit en verscheidenheid. Vandaag stel ik vast dat ondanks een bepaalde concentratie van kranten, die pluriformiteit en verscheidenheid nog steeds bestaan. Wij hebben immers kranten die de zaken vanuit verschillende invalshoeken bekijken.

Mijnheer Decaluwe, uw pleidooi voor een systeem van subsidiëring om redacteurs te betalen is erg gevaarlijk voor de democratie, omdat we dan een systeem creëren waarin journalistiek afhankelijk is van overheidsgeld.

Nu kom ik tot het probleem van de kwaliteit. Hierover wordt voor het ogenblik een debat gevoerd in de commissie Media en het verloopt niet makkelijk. Het zal bijzonder moeilijk zijn om bijvoorbeeld in het beheercontract van onze openbare omroep de criteria voor kwaliteit vast te leggen. Het zijn zaken die zeer moeilijk kunnen worden ingevuld. Volgens mij zijn openheid en verscheiden-

Denys

heid de beste garanties voor een kwalitatief aanbod. Wat de typische kwaliteitskranten betreft zijn we volgens mij dan ook beter af dan pakweg 15 jaar geleden. Op televisie hebben we bovendien meer kwaliteitsprogramma's dan 10 jaar geleden. Ik sluit me dus niet aan bij degenen die zich vandaag als cultuurpessimist aandienen. Denken dat we als overheid mee de kwaliteit van de pers kunnen en moeten bepalen, is trouwens een zeer gevaarlijk standpunt.

De heer Carl Decaluwe : Die ambitie heb ik niet, mijnheer Denys. Maar ik benadruk hier nogmaals dat wat opleiding en permanente vorming betreft, de vraag naar extra ondersteuning voor de redacteurs groot is. Die is er echter nog steeds niet.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Decaluwe, laat mij even een technisch antwoord geven. De steun aan de pers is op dit ogenblik geregeld in een protocol dat loopt over drie jaar. Ik neem aan dat u daarvan op de hoogte bent. Binnen die steun aan de pers is onder meer de idee gelanceerd om de redacties te helpen met hun digitaliseringsprocessen. Op die manier proberen we de databanken te optimaliseren en zo een betere toegang tot informatie te creëren. Dat proces is voor het ogenblik volop bezig en ik denk dat het onverstandig zou zijn het af te breken. Wat mij betreft, zal het protocol onverkort worden uitgevoerd. De Vlaamse regering heeft trouwens drie weken geleden de volgende stap goedgekeurd.

Voor opleiding en vorming wordt er inderdaad al heel wat jaren gediscussieerd over hoe dit moet gebeuren en wat de waarde van bepaalde diploma's is. Het ligt in de bedoeling van de Vlaamse regering om in het overleg dat opgestart is met de Vlaamse Vereniging voor Beroepsjournalisten tot resultaat proberen te komen en om de uitgevers bij het debat te betrekken. Ik heb daarover al heel wat contacten achter de rug.

Ik wil me uitdrukkelijk distantiëren van die uitspraak. Ik sluit me aan bij de visie van de heer Denys. Mijns inziens is er meer dan ooit een diversificatie bezig op het terrein, wat op zich een goede tendens is. Er zijn enerzijds een aantal kwaliteitskranten, die misschien niet zoals vroeger exhaustief rapporteren over wat er hier gebeurt, maar toch op een zeer gevatte wijze commentaren en duiding leveren bij standpunten van regering en parlement. Anderzijds zijn er, naast die kwaliteitskranten die het algemeen beleid volgen, een aantal regionale kranten die zich op hun regio richten en zo de be-

richtgeving proberen uit te bouwen. Zo beantwoorden ze aan een vraag van de markt. Verder is er inderdaad sprake van een zekere trend naar sensatiejournalistiek, maar de vraag rijst of daar de vraag het aanbod niet heeft gecreëerd. Bij het lezerspubliek van sommige kranten leefde de vraag naar een wat meer populistische krant, die gemakkelijker leest. Op zich vind ik dat geen probleem, op voorwaarde dat de spelregels van de journalistieke deontologie worden nageleefd. Tot nu toe heb ik geen aanwijzing dat dit niet zo is.

Gisteren was ik aanwezig bij de opening van de kantoren van Mediaxis. Ik heb kunnen vaststellen dat ook bij de sector van de tijdschriften een dergelijke beweging gaande is. In tegenstelling tot 15 jaar geleden verschijnen er steeds meer titels op de Vlaamse markt, waarbij er sprake is van een specialisering in alle mogelijke rubrieken. Ik beschouw dat als een verrijking van het medium. De heer Van Rompuy en ikzelf hebben vroeger uren gediscussieerd over de elasticiteit van de reclamemarkt. Welnu, ondanks een groei van de reclame op televisie stellen we toch vast dat de advertentiemarkt zich wat de tijdschriften betreft volledig heeft hersteld. Dan is dat net omdat de tijdschriftenmarkt zich heeft gemoderniseerd en gespecialiseerd, en met een nieuw kwaliteitsaanbod is gekomen. Ik deel uw pessimisme dus niet. Ik ben het wel met u eens dat we moeten meewerken aan de ondersteuning van de opleiding en vorming van journalisten, daar waar dit gewenst is.

De heer Carl Decaluwe : Het is niet onze bedoeling om het protocol te doorbreken. Vanzelfsprekend is dat protocol lopende. Maar naar aanleiding van de hoorzittingen en een aantal individuele gesprekken wilde ik een aantal elementen aankaarten. Men vindt het immers niet onaardig om dat eens te bespreken.

Wat het probleem voor de democratie betreft, haalde ik gewoon een aantal wetenschappelijke studies aan. Ik heb dit niet verzonnen. Uit die studies blijkt duidelijk een verband tussen de commercialisering van de media en de verrechtsing van het kiespubliek, wat een gevaar voor de democratie kan vormen.

Mijnheer de minister, mijn fractie vindt dat men in deze beleidsnota niet verder komt dan beschouwingen en vaststellingen. U trapt een aantal open deuren in, geeft hier en daar een begin van oplossing maar formuleert die dan zo vrijblijvend en vaag dat u nog alle kanten uit kunt en tot op heden nooit daadwerkelijk een standpunt moet innemen. Bovendien worden, door de diverse dubbelzinnig-

Decaluwe

heden waarvan we vandaag opnieuw een aantal staaltjes hebben gekregen, media-actoren als regionale televisie en lokale radio sterk onder druk gezet. Deze beleidsnota lijkt vooral het resultaat van lobbywerk. Hij heeft blijkbaar evenveel vaders als alinea's. Keuzes maken, prioriteiten stellen en die motiveren : dit komt niet voor in dit document. Dat was nochtans de uitdrukkelijke opdracht van een beleidsnota.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Decaluwe, u hebt het recht om uw kritiek te uiten op de beleidsnota. Maar als u insinueert dat ik dingen schrijf op basis van lobbywerk, dan wil ik daarover formeel protest aantekenen bij de voorzitter van dit parlement.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, sommige alinea's ervan zijn letterlijk terug te vinden in bepaalde tijdschriften. De heer Misotten heeft bepaalde dingen geschreven over film, die letterlijk zijn weergegeven in de beleidsnota. Zo kunnen we nog een aantal dingen opsommen. Dat wil ik duidelijk stellen. (*Opmerking van minister Van Mechelen*)

Dat is niet onwaar : het is de realiteit.

De heer Jos Stassen : Als u de heer Misotten ook al als een lobbyist omschrijft, dan gaat dat ver.

De heer Carl Decaluwe : Lobbyist is toch geen negatief woord ? Iedereen mag toch opkomen voor zijn sector ?

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Vroeger mochten de groenen en de liberalen en alle anderen hier komen beweren dat de CVP een standenpartij is, die onder druk staat van lobbywerk vanwege de Boerenbond of het ACW. Als de heer Decaluwe – zonder verder namen te noemen – nu durft te insinueren dat minister Van Mechelen misschien onder de invloed van een bepaalde lobbygroep zou staan, verwijt men ons verschrikkelijk onverantwoordelijk te zijn. U hebt zelf jarenlang geïnsinueerd dat de CVP onder invloed zou staan van een lobbygroep.

Mijnheer de minister, we zullen nauwgezet volgen in welke mate u onafhankelijk kunt optreden van De Persgroep van de heer Van Thillo.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Van Rompuy, die uitspraak is u absoluut onwaardig.

De heer Eric Van Rompuy : U mag vrijuit zeggen dat wij onder de invloed staan van de Boerenbond, maar als wij durven te zeggen dat u onder de invloed staat van de heer Van Thillo, dan mag dat niet. Er wordt hier duidelijk met twee maten en gewichten gewerkt. Die dubbele moraal stoort ons verschrikkelijk.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik vind het verschrikkelijk dat een gewezen minister van Media-beleid zulke uitspraken doet. Dit is zeer laag-bijde-gronds.

De heer Eric Van Rompuy : Ik heb jarenlang onder druk gestaan van De Persgroep om een aantal dingen te doen. Ik heb dat altijd geweigerd. De dossiers die we voor de verkiezingen van De Persgroep hebben gekregen, zien we nu bijna letterlijk in uw beleidsnota terug. Het is niet omdat we veertig jaar aan de macht zijn geweest dat we nu zouden moeten zwijgen. Het Vlaams Blok mag niet spreken en wij moeten zwijgen. Dat is de nieuwe vorm van politieke cultuur.

Minister Dirk Van Mechelen : U moet toch een zeker niveau houden.

De heer Eric Van Rompuy : Ik heb tien jaar beleid gevoerd. Als u het over niveau hebt, kan ik u verzekeren dat ik het beleid de komende maanden zal taxeren zoals u ons beleid hebt getaxeerd.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, ik heb er geen enkel probleem mee dat de heer Van Rompuy het beleid wil taxeren op basis van de beleidsnota en op basis van bepaalde uitspraken. Ik heb er evenmin een probleem mee dat hij nagaat op welke manier men ingaat op vragen die vanuit de mediawereld worden gesteld. Ik vind het echter kras dat hij dingen vergelijkt die niet met elkaar te vergelijken zijn. Hij plaatst de Boerenbond naast De Persgroep. De CVP is een standenpartij. De Boerenbond omvat een politieke groep en zegt duidelijk over mensen te beschikken binnen de CVP-fractie om zijn standpunten te verdedigen. U erkent ook dat dit alles zo is. U hoeft het ook niet te ontkennen. U mag echter in geen enkel geval een vergelijking maken tussen de Boerenbond en De Persgroep. Een dergelijke vergelijking gaat immers totaal niet op. Ik heb er evenwel geen enkel probleem mee dat er wordt geluisterd naar wat in

Sannen

de mediawereld wordt gezegd en dat daar een synthese van wordt gemaakt.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Het gaat hier over lobbyisten. Het gaat dus niet over standen. Minister Van Mechelen heeft mij te pas en te onpas verweten de secretaris van de heer De Nolf te zijn. Als wij dan als een soort van politieke spelerei stellen dat hij de secretaris is van de heer Van Thillo, klimt hij onmiddellijk in de gordijnen. (*Opmerking van de heer Ludo Sannen*)

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Sannen, men wil in Vlaanderen twee landelijke commerciële radio's. Men bestelt daarvoor een studie en men zegt vooraf dat het er twee zullen zijn, met een bereik van 70 percent. We weten ook dat dit het doel is van een bepaalde groep. Men zegt dus eerst dat twee landelijke commerciële radio's mogelijk moeten zijn, en dan bestelt men een studie om na te gaan hoe men dat mogelijk kan maken. Wat het reclamearm maken van de openbare omroep betreft, weten we toch ook uit welke hoek dat komt.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik sta erop om op dit soort ongefundeerde uitspraken te reageren, mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot radio's vinden we in het Vlaams regeerakkoord een duidelijke houding terug. Ik heb begrepen dat de heer Decaluwe aandringt op kwalitatieve criteria voor commerciële radio en neem ook aan dat hij akkoord gaat met de visie die landelijke radio's mogelijk wil maken. Ik zal zorgen voor de kwalitatieve criteria die in het ontwerp van decreet dat eerstdaags aan de Vlaamse regering wordt voorgelegd, zullen worden ingeschreven.

Uw insinuaties, mijnheer van Rompuy, slaan nergens op. Op verzoek van de administratie Media werd een oproep gelanceerd om die studie uit te voeren. Op die oproep hebben een aantal kandidaten geantwoord en daaruit is een vraag voortgekomen. Wat draagt de voorkeur weg als de Vlaamse regering kan kiezen tussen de toekenning van ofwel een frequentie met een dekking van 90 percent, ofwel twee frequenties met een dekking van 70 percent ?

In de commissie voor Media heeft men in alle duidelijkheid geopteerd voor minstens twee radiofre-

quenties om een nieuw monopolie te vermijden. Op basis daarvan heb ik het studiebureau, dat aangesteld is op basis van de aanbesteding, de opdracht gegeven om de mogelijkheid hiervan te onderzoeken. De Persgroep heeft daar niets mee te maken, mijnheer Van Rompuy.

De voorzitter : Mijnheer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik weet dat de heer Van Rompuy naar mij kijkt als hij spreekt over de Boerenbond. Ik zal eerlijk zijn, ik ben voor de free speech. Ik vind het alleen intellectueel oneerlijk als de heer Van Rompuy tegen de minister zegt dat hij optreedt als een knechtje voor een bepaalde lobbyist. Minister Van Mechelen is jarenlang voor de VLD mediawoordvoerder geweest. Naargelang de diverse thema's zaten we afwisselend in het kamp van VTM, VRT en VT4. Dat gebeurde altijd vanuit een invalshoek waarin wij een medialandschap voorstonden dat gebaseerd is op een duale samenstelling van financiering, liberalisering, enzovoort. De heer Van Mechelen is als minister niet anders dan hij toen was als woordvoerder van de VLD. Dat heeft niets te maken met lobbyen, maar wel met het beleid.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, goede collega's van de meerderheid, goede collega's van de oppositie, mijnheer de minister, bij de bespreking van de beleidsnota Cultuur heb ik aan minister Anciaux de kwalificatie grote onderscheiding toegekend. Ik ben eigenlijk van plan om hetzelfde te doen met u. Ik spreek dit echter niet uit, de Vlaamse uitdrukking 'eigen stoef stinkt' indachtig. Mijns inziens, en ik denk dat ik niet de enige ben, is dit een document dat volledig, doordacht en ambitieus is. De mediasector is voor u als een maatpak.

Mijnheer de minister, uw aanwezigheid op dit cruciale departement wordt tevens beschouwd als een soort van waarborg. Dat klinkt misschien weer als een compliment, maar daar zit ook een bepaald verwachtingspatroon in vervat. Iedereen weet dat men vandaag in de sector van de nieuwe economie waartoe de media behoort, nieuwe horizonten aan het verkennen is en dat de limieten stilaan worden opgeschoven. "The sky is the limit". De piraterij is dan ook niet veraf.

Eigenlijk gaat het hier om een uitdaging die ons allen zou moeten bezighouden. Het is een verhaal van concentratie en van monopolievorming. Voor een deel gaat het hier ook om het waarborgen van

Keulen

de vrije mededinging en zelfs het beschermen van de privacy.

Ten slotte is het ook een fundamenteel gegeven, mijnheer Decaluwe, dat het fenomeen van de mondialisering zich vooral in de economie laat voelen. Dit zien we momenteel meer en meer. In de politiek stellen we echter overal – en dus niet alleen in ons land – een fenomeen van regionalisering vast. Hoe moeten we dan deze discrepantie zo klein mogelijk houden om alles toch nog een beetje te kunnen sturen? Ik pleit daarom voor een Europese reglementering om niet steeds achter de feiten aan te hoeven hollen en de spelregels zo voor iedereen algemeen en duidelijk te maken.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Ik ben het volledig eens met wat u zegt. Dit bevestigt mijn stelling dat deze Vlaamse regering in het kader van het Belgisch EU-voorzitterschap dienaangaande geen enkele ambitie koestert. We staan 100 procent achter wat u zegt, maar daarover valt in de beleidsnota niets te lezen.

Ik blijf echter hopen dat de Vlaamse regering hier vooralsnog in het kader van het Belgisch voorzitterschap een strijdpunt zal maken.

De heer Marino Keulen : Mijnheer Decaluwe, uw ambitie heeft veel weg van een drift en een drift is altijd negatief. Het Belgisch voorzitterschap heeft pas plaats in 2001 en staat tot op de dag van vandaag nog niet op de agenda. Het is echter een problematiek waar geen enkele overheid blind voor kan zijn, en een Europese consensus en regelgeving dringen zich dan ook op.

Zoals ik reeds in mijn inleiding zei, collega's, wordt met betrekking tot de media al te vaak achter de feiten aangehold. Toen men vijf jaar geleden over de media sprak, had men het bijvoorbeeld over een pc in elke huiskamer. Toen werd dat voorgesteld als theorie, maar die theorie is ondertussen concrete realiteit geworden. Alles evolueert pijlsnel en de overheid moet al het mogelijke doen om deze ontwikkelingen in haar beleid bij te benen en, beter nog, voor te zijn, als men al op de techniek kan vooruitlopen want de technologie blijkt nauwelijks bij te benen of te temmen. Internet, nieuwe media, toegang tot de informatiemaatschappij, de nieuwe dualisering, het verhaal van de have's en de have not's, het maatschappelijk verschil dat nu wordt gemaakt door de achterstand in kennis, terwijl vroe-

ger het verschil in vermogen of kapitaal de achterstand veroorzaakte, zijn stuk voor stuk elementen die de fundamenten van de democratie raken. Het verheugt me dan ook dat u daar in uw beleidsnota bij stil staat en daar de nodige aandacht voor heeft.

Het verheugt me ook dat de federale ministers Daems en Demotte een roadshow hebben opgezet om internet te populariseren en dit doen in overleg met de gemeenschappen. Deze krachtenbundeling stelt me tevreden. Het is een aanpak die navolging verdient in alles waar een gedeelde bevoegdheid bij ter sprake komt. In het belang van de burger moeten we zoeken naar een gemeenschappelijke oplossing en niet naar potentiële conflicten. Een soort derde weg voor institutionele vraagstukken.

Wat de media betreft, hinkt Europa achter op de Verenigde Staten en blijkt België niet bij de Europese koplopers te behoren. We moeten dan ook al het mogelijke doen om via geconcentreerde actie opnieuw bij de kopgroep te raken.

Sta me nu toe thans de volgende, eerder klassieke items aan te snijden : tv, radio, lokale radio's, bi-communautaire radio's en het filmbeleid.

Wat televisie betreft, lees ik tussen de regels van de beleidsnota dat ook de politiek los blijkt te komen van de zogeheten tegenstelling tussen de openbare en de commerciële omroep. Ik heb trouwens de indruk dat die zenders elkaar gevonden hebben, vooral als het gaat om zo veel mogelijk geld in de ruif te krijgen door de bestaande reglementering inzake reclame en sponsoring zo vrijblijvend mogelijk toe te passen. Dit roept bij mij de titel op van een boek van de socioloog Luc Huyse, 'De gewapende vrede'. VTM en VRT blijken elkaar doelgericht te ontzien.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer Keulen, u weet toch waarom ze elkaar ontzien? Ze begaan allebei overtredingen. Geen van beide durft klacht in te dienen bij het Vlaams Commissariaat voor de Media.

De heer Marino Keulen : Mijnheer Decaluwe, ik kreeg niet de kans om mijn oplossing voor te stellen. U bent altijd een beetje te snel. Ik heb u al gezegd dat uw ambitie een drift is. Dat heeft iets destructiefs.

We moeten zorgen voor een goed geëquipeerd Vlaams Commissariaat voor de Media, collega's, een commissariaat dat in staat is op te treden. De wetgever wordt maar au sérieux genomen in de mate dat de wetgeving kan worden afgedwongen.

Keulen

Daarvoor is een instrument nodig. We moeten er bijgevolg voor zorgen dat het commissariaat bemand en bevrouwd wordt. Het commissariaat moet op het terrein aanwezig zijn en ervoor instaan dat de bestaande wetgeving wordt toegepast en afgedwongen.

Mijnheer Decaluwe, een aantal van de problemen zouden natuurlijk niet bestaan als men was blijven vasthouden aan het liberaal principe van het stelsel van gescheiden financiering met belastinggeld voor de openbare zender en reclamegeld voor de commerciële zender. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

Mijnheer Decaluwe, u hebt dat principe zelf losgelaten. U hebt voor een fait accompli gezorgd. U hebt de huidige situatie gecreëerd. Als de huidige bepalingen boudweg worden opgelegd, raken een aantal zenders in de problemen.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer Keulen, u zit nu in de meerderheid. De VLD, SP, Agalev en de VU waren voorstander van de gescheiden financiering. Wel, ik daag u voor om ervoor te zorgen dat die financiering werkelijkheid wordt na 2001. *(Opmerkingen van de heer Marino Keulen)*

In zijn eerste verklaring had de minister het over een reclamevrije openbare omroep. In het regeerakkoord ging het over een reclamearme openbare omroep. In de beleidsnota staat dat de zaak zal worden onderzocht aan de hand van de Europese context. Zeg dan gewoon dat u de moed niet hebt om de omroep reclamevrij te maken.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Decaluwe, de regering heeft er duidelijk voor gekozen niet langer te spreken over een reclamevrije openbare omroep, maar wel over een reclamearme. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe en van mevrouw Marijke Dillen)*

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Het volgende item dat ik wil aansnijden is de kwaliteit, en met name de kwaliteit op tv. Ik weet dat dit een riskant item is. Ik behandel het vanuit een positieve ingesteldheid, vanuit vertrouwen in de mensen op het terrein. Praten

over kwaliteit klinkt altijd een beetje blasé. Men plaatst zich immers in een verheven positie van waaruit men een oordeel kan vellen. Dat wil ik geenszins, maar omdat televisie voor een aantal mensen even essentieel is geworden als eten en drinken, wil ik er toch even bij stilstaan.

Vorige week was er in de commissie voor Mediabeleid een interessante hoorzitting. Ik heb er heel wat opgestoken. De getuigenis van de heer Jaak Vandijck, de voorzitter van de vereniging van de Vlaamse radio- en televisiepers, was heel interessant. Ik citeer even zijn antwoord op de vraag 'Wat is kwaliteit?'. Hij zei: 'Ik weet het eigenlijk niet zo goed. Ik weet vooral wat het niet is. Kwaliteit is niet saai, niet grijs, niet vervelend, niet elitair en niet high brow. Het is mijn overtuiging dat goed gemaakte amusementsprogramma's zoals 'De Mol', goed gemaakte fictie zoals 'Heterdaad' of goed gemaakte documentaires zoals 'Het leven zoals het is', meer bijdragen tot de verrijking van de bevolking dan pretentieuze cultuurprogramma's waar geen kat naar kijkt.'

Collega's, ik wil me zeker niet in de plaats stellen van de programmamakers, maar als ik vaststel dat de commerciële zender – die zich ook familiezen-der noemt – uitpakt met een boegbeeld met een hoog Jambers-gehalte dat zich wentelt in zijn eigen drek, dan stel ik me toch vragen. Ik heb het over 'Boer Charel'. Ik wil niet bepalen of hij op het scherm mag of niet. Ik meen echter dat het Vlaamse publiek op die manier niet au sérieux wordt genomen.

Praten over kwaliteit, maar ook over kinder-reclame heeft iets academisch. Ouders met jonge kinderen maken zich vooral zorgen over geweld en bloot op tv. Voor de kinder-reclame is er nu de vijfminutenregel. Ik kan daarmee leven maar kan me niet van de indruk ontdoen dat ouders met kinderen niet daarvan wakker liggen als het over media gaat.

Programmamakers zijn immers ontzettend creatief: ze kunnen zonder problemen de aandacht van kinderen vasthouden. Kinderen kijken trouwens ook naar andere programma's. Het is dus grotendeels een academische discussie. De problemen voor ouders en andere opvoeders stellen zich op een ander terrein.

De heer Carl Decaluwe : Hoor ik u zeggen dat u akkoord gaat met de vijfminutenregeling?

De heer Marino Keulen : Ik kan daar mee leven, maar het is een academisch gegeven. Ouders en

Keulen

opvoeders maken zich zorgen over andere zaken op televisie zoals ongebreidelde geweldscènes.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer Keulen, dat is de zoveelste bocht van de VLD.

De heer Marino Keulen : Dat is geen bocht !

De heer Carl Decaluwe : De VLD-fractie wilde die buffer weghalen, en de deontologische code en kwaliteitscriteria en nog zoveel meer invoeren. En nu hoor ik dat u ermee kunt leven ! Gelukkig hebben we een voorstel van decreet daarover ingediend. Hetzelfde heb ik gelezen in een interview met de heer Vermeulen en de heer Van Wallendael. Ik ben tevreden, onze actie is geslaagd, de vijfminutenregeling blijft behouden, maar de minister heeft het ooit anders gezegd.

Minister Dirk Van Mechelen : Dit is niet meer intellectueel eerlijk. Mijnheer Decaluwe, u hebt een interpellatie gehouden in de commissie voor Media waar ik een duidelijk antwoord op heb gegeven. Ik wil er gerust de tekst bijhalen. U stelde me vragen over de positie van de Vlaamse commerciële omroep tegenover een commerciële omroep die zich met een non-domestic licence richt op het Vlaamse publiek. Ik heb aan de commissie gevraagd of we niet naar incentives moesten zoeken. Uw minister heeft dat altijd gewenst en daarvoor in 1998 het decreet aangepast. De briefwisseling daarover werd in de commissie voorgelezen. De toenmalige minister van Media maakte de afspraak met de heer Sloane om naar Vlaanderen te komen. We blijven kampen twee belangrijke knelpunten die we ook in 1998 naar voren hebben gebracht. Ik weet exact wat ik toen heb gezegd.

De heer Carl Decaluwe : U hebt gepleit voor de afschaffing van de vijfminutenregeling.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik heb toen in de commissie voor Media gevraagd : zou het niet mogelijk zijn, nu we op een zucht van een akkoord staan, om het decreet aan te passen op twee punten ? Ik doelde op de nieuwsplicht en de kinderreclame. Het debat ging erover of de marge van vijf minuten belangrijker was dan de inhoud van de kinderreclame aan de ene kant en het kinderprogramma aan de andere kant. Ik heb gevraagd dat de minister geen standpunt zou innemen en geen ontwerp van decreet zou neerleggen. Ik heb voorgesteld daarover een hoorzitting te organiseren en een parlementair debat te houden. U hebt handig en snel een voorstel van decreet ingediend om de

vijfminutenregel uit te breiden tot vijftien minuten. U kunt in elk geval niet beweren dat ik de vijfminutenregel wou afschaffen. Ik daag u uit om de teksten erbij te halen.

De heer Carl Decaluwe : Ik wil het verslag er zeker bij halen. Naar aanleiding van mijn interpellatie hebben de Agalev- en de SP-fractie gepleit voor een uitbreiding naar vijftien minuten. (*Gemompel*)

Ik wil alle documenten erbij halen. Uw fractie, mijnheer Stassen, heeft gevraagd om een uitbreiding. De heer Van Wallendael heeft hetzelfde gezegd. De minister heeft zwart op wit gezegd : ik ben geen voorstander van het behoud van de vijfminutenregeling, vandaar dat we een voorstel van decreet hebben ingediend om dit uit te breiden tot 15.

Minister Dirk Van Mechelen : We zullen het document onmiddellijk opvragen. (*Rumoer*)

De heer Carl Decaluwe : U verwijt ons dat we daar handig op inspelen. U verwijt ons dat we politiek misbruik plegen. Dat is de omgekeerde wereld ! Dat is gewoon aan politiek doen. Wij plegen geen woordbreuk ! Mijnheer Stassen, we zullen samen eens de notulen lezen. Ik weet perfect wat er gezegd is.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik vind het spijtig dat dit debat degradeert in een welles-nietesspel over wie wat gezegd heeft. De discussie zelf is belangrijk. De woorden van de heer Keulen moeten geplaatst worden binnen de context van wat hij eerder zei. Wij zouden namelijk liever dergelijke zaken geregeld zien op Europees niveau. Ik denk dat harmonisatie op Europees niveau eveneens deel uitmaakt van de visie van de minister. Als dat niet gebeurt, wordt Vlaanderen geconfronteerd met de absurde situatie waarbij de ene commerciële zender, VT 4, wel mag uitzenden vanuit Engeland, terwijl onze eigen zender niet mag uitzenden. Dit is inderdaad absurd en naar mijn aanvoelen, moeten wij in dat debat niet confronteren, maar zoeken naar oplossingen. Mijns inziens is de Europese aanpak de juiste en moeten we daarnaast streven.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Ik heb de discussies in de commissie voor Media meegemaakt sinds 1988. In 1993 is die discussie in een stroomversnelling geraakt toen de toenmalige minister Weckx in kader

Van Rompuy

van de pax media met de heer Neels een akkoord heeft gesloten om de vijfminutenregel af te schaffen. In de commissie werd toen een amendement ingediend door de heer Van Mechelen om die vijfminutenregel te behouden.

Wat enkele weken geleden gebeurd is, heeft de heer Decaluwe reeds uitvoerig verteld. Ik ben toen zelfs gecontacteerd door het 'Schaduwkabinet' om een debat te voeren met minister Van Mechelen over zijn stelling, het afschaffen van de vijfminutenregel. Hij wilde toen niet komen. Me dunkt heeft iedereen toen zijn verklaring in de pers gelezen, tenzij de pers totaal verkeerd was.

U weet misschien niet dat ik de moordenaar van Kabouter Plop ben. Het Laatste Nieuws wist althans te vertellen dat ik verantwoordelijk was voor de verdwijning van Kabouter Plop. Dit zijn allemaal kleine details, maar het ging hier over 300 miljoen frank, die wij wilden inpikken. Minister van Mechelen heeft terecht geopperd dat hij onafhankelijk is, maar dit is een vraag die de VTM al jaren stelt. Hij heeft toen gepleit voor het afschaffen van die vijfminutenregel. In de pers hebben diverse collega's van Agalev en de SP toen verklaard dat zij daar eigenlijk niet mee akkoord gingen. Dit debat is afgevoerd, maar wij kennen een nieuwe open debatcultuur. Het is ook geen oneer om erop terug te komen. Verwijt ons of de heer Decaluwe echter niet dat we u verkeerd hebben begrepen. U was voor de afschaffing van die vijfminutenregel.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Ik raad u toch ten stelligste aan om de tekst van professor Voorhooft te lezen die hij gemaakt heeft ter voorbereiding van de stellingname in Vlaamse Mediaraad. Hij heeft een mooi historisch overzicht gegeven van de verschillende stellingen in verband met de vijfminutenregel.

Bovendien weet ik zeker wat er in de commissie voor Media is gebeurd. Er is inderdaad een interpellatie gehouden door de heer Decaluwe over het al dan niet tegemoetkomen aan de eisen van VT 4. De minister heeft duidelijk gezegd in welke zin hij hierbij bedenkingen heeft. Het is het goed recht van de heer Decaluwe om daar bepaalde conclusies uit te trekken en te zeggen dat de minister de vijfminutenregel wilde afschaffen. De Agalev-fractie heeft toen gezegd dat ze daar niet mee akkoord was. We willen een regeling op Europees niveau. De heer Vermeulen zal dan ook in naam van de

meerderheid een resolutie indienen om dit te vragen.

Mijnheer Decaluwe, u kunt ons veel verwijten. We hebben echter steeds een coherent verhaal verteld. Indien u wilt dat we alles tot in de details uitleggen, dan zijn we echter morgen nog bezig.

De heer Marino Keulen : Het volgende luik dat ik zou willen aansnijden, gaat over de radio en het feit dat er in het najaar landelijke, commerciële radio's zullen uitzenden. Mijnheer de minister, u schrijft daarmee geschiedenis. Elf jaar na de introductie van de commerciële televisie in Vlaanderen wordt nu ook commerciële radio mogelijk. De cirkel is dan rond.

Er is wel een belangrijk verschil met televisie. In die tijd – de jaren zeventig en tachtig – keken velen naar de Nederlandse zenders. Mies Bouwman en Berend Boudewijn waren iconen van de Vlaamse kijkers. Ook voor informatie keek men vaak naar Nederlandse omroepen. Denken we maar aan Brandpunt. Bij de radio zijn de zaken anders gelopen. De heer Van Roe en zijn team hebben vanuit een comfortabele monopoliepositie er toch maar voor gezorgd dat de radio de volledige markt bestrijkt en dat er voor elk wat wils is. Zij verdienen daarvoor een pluim. Ze hebben m.a.w. niet stilgezeten maar toch heb ik ook specifieke kritiek, meer bepaald op het functioneren van Radio 3. Men kan wel zeggen dat cultuur een zaak is van de elite. Indien men het echter presteert om minder dan 1 percent luisteraars te bereiken, dan is men fout bezig. De luisteraars zijn dan de familieleden van de radiomakers en een paar getrouwen. We moeten dat probleem dringend onderzoeken.

Ook op Radio 1 komen culturele onderwerpen aan de orde, bijvoorbeeld tussen halfzeven en zeven uur tijdens het programma De Wandelgangen. Boekbesprekingen worden daar op zo een manier gebracht dat men wordt aangespoord om het boek aan te schaffen. Eenzelfde soort bespreking op Radio 3 wordt op een handenwringende enerzijds-anderzijdsmanier gebracht, dat men er zich hoege-naamd niet door aangesproken voelt.

De voorzitter : Mijnheer Keulen, kunt u afronden.

De heer Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, men heeft me meer dan dubbel zo lang onderbroken dan dat ik werkelijk heb gesproken.

De voorzitter : De regels zijn voor iedereen dezelfde. Wanneer u antwoordt op iemand die u onderbreekt, dan loopt de tijd verder.

De heer Marino Keulen : Dit is niet ernstig. Mijnheer de voorzitter, ik neem nooit deze woorden in de mond, maar dit is niet correct.

De voorzitter : We hebben deze regel bij de bespreking van alle beleidsnota's toegepast.

De heer Marino Keulen : Waarmee zijn we dan bezig ? Dan moeten we geen debat houden over de beleidsnota. We kunnen de tekst die we voorlezen dan ook rechtstreeks aan de fracties overmaken via internet.

De voorzitter : Het Uitgebreid Bureau zal deze zaak evalueren. Toch vraag ik u nu af te ronden.

De heer Peter Gysbrechts : Mijnheer de voorzitter, ik sta vijf minuten van mijn spreektijd af aan de heer Keulen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Als de nood hoog is, is de redding nabij.

Collega's, minister, hoe kunnen we de problemen bij Radio 3 oplossen ? We kunnen die programmatie voor een deel inpassen in die van Radio 1. Daar wordt nu reeds veel cultuur gebracht. De zaken worden door Radio 1 op een goede, leerrijke en niet-belerende manier gebracht. De heer Goossens zei tijdens de hoorzitting : 'make good programmes popular en popular programmes good'. Sommigen kunnen dat blijkbaar beter dan anderen. Dat ze dat adagium bij Radio 3 maar toepassen.

Indien de Radio 3-programmatie niet kan worden ingepast op Radio 1, dan zou men kunnen overwegen samen te werken met Nederland. Radio 4 is daar de cultuurzender. Zij werken ginds op een vlotte en spontane manier. In het kader van de Taalunie zou men ook een deel over media in het verdrag kunnen inschrijven zodat op die manier de krachten worden gebundeld. We doen dat overigens reeds voor de sectoren cultuur en onderwijs.

Ik heb nog drie korte items. Vooreerst zijn er de lokale radio's. Het is een goede zaak dat we stilaan afraken van de veredelde walkietalkies. Deze zenders kunnen niet professioneel worden gerund. Ze zijn onleefbaar. Er moet een groter zendbereik worden toegestaan. Daarover moet u overleggen met minister De Permentier van de Communauté Wallonie-Bruxelles. Er moet hoe dan ook een oplossing komen voor de problemen die zich vandaag in de taalgrenszones stellen.

Ten tweede, mijnheer de minister, ik ben niet tevreden met de toestand van de bicommunautaire zenders. Ik heb begrepen dat minister Demotte in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest nog steeds initiatieven neemt. Hij verdient daarvoor een 'mot'. Media is een zaak van de gemeenschappen ; er kan geen sprake zijn van recuperatie. Er moet alle hens aan dek worden geroepen om minister Demotte te stoppen !

Ten slotte wil ik nog iets zeggen over film. Ik heb begrepen dat de minister met een soort van braakland is geconfronteerd. Een aantal grote projecten van de voorbije jaren zoals father Damian zijn geflopt. Zelfs de commerciële cofinanciers zijn niet langer bereid om nog mee te werken. U moet proberen de kegels terug recht te zetten. Uw voornemen om dat via kortfilms en eventueel via tv-films aan te zwengelen, is wellicht een goed idee. Het zou geen slechte zaak zijn als u in dat verband uw intenties eens duidelijk zou meedelen : daar is in de sector vraag naar.

De VLD steunt deze nota met volle overtuiging, en ze doet dat ook metterdaad. De minister kan voor de realisatie van dit ambitieuze bundel op de VLD-fractie rekenen. (*Applaus bij de VLD, AGALEV, de SP en VU&ID*)

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb de beleidsnota aandachtig gelezen. Voor iedereen die u kent, is dit een voorspelbaar document. Wie uw standpunten kent, vindt in de nota niets nieuws onder de zon. Ik bedoel dat niet negatief : ik heb altijd bewondering voor mensen die consequent hun overtuiging blijven verdedigen, welke positie ze ook bekleden.

Op enkele uitzonderingen na volgt u consequent de standpunten die u in het verleden hebt verdedigd. Uw beleidsnota is beknopt, maar ik zal niet beweren dat hij vaag is. Ik hoop wel dat u uw mooie doelstellingen ook zult realiseren. De tijd ontbreekt om uw nota punt voor punt te bespreken. Ik zal wel enkele losse bedenkingen formuleren.

U verwoordt in de nota uw bekommernis dat de openbare omroep ten prooi zou kunnen vallen aan vervlakking. Dat risico is aanzienlijk. De kijkcijfers zijn belangrijk, en de concurrentie is alomtegenwoordig. Dat leidt gemakkelijk tot vervlakking, kwaliteitsverlies en programma's waarmee men alleen maar wil scoren. Uw oproep om de kwaliteit

Dillen

en de profilering van de openbare omroep te verhogen, is terecht. Ook de algemeen directeur tv, mevrouw Christina von Wackerbarth, pleitte onlangs voor meer kwaliteit, na de kwantitatieve inhaalbeweging van de voorbije jaren. Ik hoop dat dit wordt bewaarheid.

Vandaag heb ik vragen bij de waarde van een aantal amusements- en ontspanningsprogramma's van de openbare omroep. De kwaliteit van Canvas is sterk gestegen. Het niveau is zeer behoorlijk. De keuze van TV1 laat op het vlak van kwaliteit echter vaak te wensen over. Op een aantal vaste tijdstippen worden te veel goedkope, vulgariserende soaps uitgezonden. Men moet zich dan ook bezinnen over de vraag hoe het begrip kwaliteit moet worden ingevuld. Hoe moet dit begrip op een ruime, voor iedereen bevattelijke manier worden omschreven, zonder dat het pedant wordt? Dit is een zeer moeilijke oefening.

Daarnaast vraag ik meer aandacht voor de financiering van de openbare omroep. De minister omzeilt hier de mogelijke oplossingen. In de beleidsnota staat: 'Het streven naar een reclame-arme openbare omroep kan worden geprojecteerd' en 'de openbare omroep wordt hoofdzakelijk met openbare middelen gefinancierd'. U gaat hier niet ver genoeg. Het begrip reclamevrij, dat we zo vaak van u hebben gehoord, is verdwenen. U hebt het nu over een reclame-arme omroep. Ik herhaal mijn standpunt zoals ik in het verleden steeds heb gedaan: de openbare omroep moet worden gefinancierd met openbare gelden en moet worden vrijgemaakt van opbrengsten uit reclame en sponsoring.

Wanneer Vlaanderen een openbare omroep wil behouden moet het bereid zijn hiervoor de nodige financiële middelen vrij te maken. Bovendien moet het decretaal bepalen dat deze omroep per definitie reclamevrij is. De grenzen op de VRT tussen reclame en sponsoring worden steeds vager. Men neigt steeds meer naar uitsluitende reclame. Daardoor concurreert de openbare omroep op financieel vlak met de commerciële omroep met als gevolg een daling van de rentabiliteit van de commerciële omroep. Dit kan risico's opleveren voor de Vlaamse verankering. Dit is een ernstige bedreiging van het medialandschap in Vlaanderen.

Sommige VRT-shows zijn een regelrechte publiciteitscampagne. Zo schrijft Knack over bijvoorbeeld de XII Werken dat 'dit iedere zondagavond in prime time één eindeloze commercial was voor nu eens Bert Anciaux, dan weer voor Stella Artois met

daartussen reclame voor de bakstenen van De Simpel'. Het absolute hoogtepunt was de uitzending rond Humo waar het reclame maken voor de vrienden iets te nadrukkelijk aanwezig was. Men heeft uitgerekend dat Humo op een week 58 minuten en 25 seconden gratis reclame kreeg op de VRT. Omgerekend is dit 132 miljoen frank of ongeveer 40 miljoen frank indien men dit beschouwt als product placement. Daarbij wordt geen rekening gehouden met alle onrechtstreekse meeropbrengsten, zoals een verhoogde verkoop, enzovoort. Dit gaat werkelijk in tegen alle omroepwetten. Toch reageert niemand daarop.

Sommige perscritici vragen zich af 'of het echt wel nodig is een handvol miljarden te besteden aan een kopie van de commerciële omroep'. Men moet zich hierover dringend bezinnen. Het lijkt me dan ook aangewezen de oproep te herhalen die u als parlementslid aan de toenmalige minister van Media deed. U vroeg toen om een fundamenteel debat te voeren in het parlement over de vraag in hoeverre de VRT middelen uit de reclamemarkt kan blijven genereren.

In de discussie over de financiering van de openbare omroep wordt één belangrijk aspect steevast genegeerd. De burger betaalt specifiek belastingen om televisie te mogen kijken of om naar de radio te mogen luisteren. Als de overheid eerlijk is, moet ze het Kijk- en Luistergeld besteden aan de doelstelling waarvoor het indertijd is ingevoerd. Anders moet de overheid de belastingplichtige in alle oprechtheid op de hoogte brengen van de echte bedoeling van het Kijk- en Luistergeld, namelijk het innen van belastinggelden bij de bevolking om deze vervolgens in de algemene pot te doen terecht komen.

Ons standpunt hieromtrent is zeer duidelijk. Het Kijk- en Luistergeld moet integraal worden besteed aan de doelstelling waarvoor het wordt geheven, namelijk de financiering van de openbare omroep. Vandaag krijgt de openbare omroep nog geen 50 percent van deze middelen. We moeten tegelijkertijd een pleidooi houden voor een daling van de heffing van het Kijk- en Luistergeld. Deze heffing ligt momenteel voor veel gezinnen en alleenstaanden veel te hoog. Ik wil hier dan ook aandringen op het voeren van een diepgravend debat over de financiering van de openbare omroep.

Mijnheer de minister, ik wil hier ook nog even dieper ingaan op de invloed van de media. U stelt terecht dat de media een belangrijke maatschappelijke invloed hebben. Zij beperken zich niet tot het verstrekken van informatie. Zij kunnen tevens rich-

Dillen

tingen en denkwijzen mee bepalen en zelfs in een of andere richting sturen. U leidt uit deze vaststelling af dat hierin voor de media een belangrijke maatschappelijke rol ligt vervat. Deze vaststelling is op zichzelf correct, maar er zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden. Deze voorwaarden mogen op het eerste gezicht beperkt lijken, ze zijn inhoudelijk gezien alleszins niet onbelangrijk.

De eerste voorwaarde is de objectiviteit van de informerende opdracht. De tweede voorwaarde is het respecteren van een duidelijke deontologie of – minstens – van een gedragscode. Ik zou dit laatste element graag verbinden aan de noodzaak van een behoorlijke opleiding.

Objectiviteit en onafhankelijkheid is een absoluut noodzakelijke betrachting, zeker wat de informatieverstrekking van de media betreft. In een democratie moeten alle meningen en strekkingen aan de orde komen. Dit laat momenteel veel te wensen over. Waar we op het vlak van de informatie- en nieuwsverstrekking van alle zenders in het algemeen mogen verwachten dat ze deze taak op een onafhankelijke en objectieve wijze volbrengen, mogen we dit in het bijzonder van de openbare omroep verwachten.

Om een werkelijke objectiviteit te waarborgen, is een duidelijke en afdwingbare deontologische code van bijzonder belang. Tegelijkertijd mogen we van een journalist, die titel waardig, een intellectuele eerlijkheid verwachten en zelfs eisen. Ik heb uiteraard geen problemen met het feit dat iedere journalist een eigen, hoogstpersoonlijke politiek-ideologische overtuiging heeft. Ik heb er zelfs geen problemen mee indien hij als opiniemaker vanuit de eigen overtuiging vertrekt. Andere meningen moeten echter op een eerlijke en correcte wijze worden benaderd. Informatie mag hierbij niet worden achtergehouden. De media zijn, wat dit betreft, zeker wel voor verbetering vatbaar.

Mijnheer de minister, ik zou hier nog een bedenking aan willen koppelen, namelijk het probleem van de machtsconcentraties. U poogt de huidige overdreven concentraties binnen het medialandschap en de monopolievorming op het vlak van de informatieverstrekking te voorkomen. U hebt alleszins minstens de intentie dit probleem tegen te gaan. Het gaat hier tenslotte om een essentiële voorwaarde voor een pluriform Vlaams mediabeleid. Ik kan deze terechte bekommernis enkel onderschrijven.

Ik vrees evenwel dat dit geen eenvoudige doelstelling is. Vlaanderen wordt momenteel geconfronteerd met overdreven concentraties in het medialandschap. Deze concentraties situeren zich echter allemaal binnen de vrije, commerciële sector. U kunt in die zin als minister weinig of geen verandering teweegbrengen.

Het verheugt me te zien dat u aandacht besteed aan het sensibiliseren van de Vlaming met betrekking tot zijn cultuur en tot de rol van de media in die cultuur. Dit is inderdaad een belangrijke maatschappelijke taak op het vlak van mediabeleid. U stelt dit als algemeen principe, maar als we verder lezen in uw beleidsnota zien we nergens op welke manier u deze doelstelling wenst te bereiken. Ik stel mezelf dan ook een aantal vragen.

De doelstelling zelf is belangrijk. Zowel bij radio als televisie is er een globaliseringsproces bezig op het vlak van ontspannings- en amusementsprogramma's. Vlaanderen speelt hierin helaas een bedenkelijke voortrekkersrol die al te gemakkelijk leidt tot een vorm van amerikanisering. Een bepaalde cultuur, een bepaalde levensstijl en een universele taal worden ons opgedrongen. De verschillende culturen en identiteiten dreigen eerder variaties te worden van een globale cultuur dan dat ze voldoende aandacht besteden aan hun eigen karakter en hun eigen aard. De media kunnen nochtans een belangrijke rol spelen bij het streven naar meer aandacht voor de authentieke cultuur. Ik wil hieraan onmiddellijk toevoegen dat Vlaanderen niet als een eiland binnen Europa moet bestaan en Europa uiteraard ook geen eiland binnen de wereld moet worden. Het mag niet de bedoeling zijn Vlaanderen te isoleren. Interesse voor andere culturen en identiteiten werkt bijzonder verrijkend, maar Vlaanderen en Europa mogen zich niet overleveren aan een amerikanisering van de cultuur. Ook hier is een belangrijke taak voor de media en de openbare omroep in het bijzonder weggelegd.

Tot slot, mijnheer de minister, nog kort iets over de regionale televisie in Vlaanderen. De economische leefbaarheid van de regionale televisie in Vlaanderen is een van uw bekommernissen. U stelt een aantal maatregelen in het vooruitzicht op het vlak van het versoepelen van zendschema's, het uitbreiden van zenduren, enzovoort. Daar heb ik geen problemen mee. U vertrekt van het uitgangspunt dat de regionale zenders ook in de toekomst niet zullen worden gesubsidieerd door de overheid. Hier wens ik vandaag principieel geen standpunt over in te nemen. Welke visie u vooropstelt, laat ik voor uw rekening en ik geef er geen kritiek of commentaar op, maar ik verlang wel duidelijkheid en

Dillen

rechtlijnigheid : u kiest voor rechtstreekse of onrechtstreekse subsidiëring of niet. U moet daar consequent in zijn. De regeling die u voorstelt, mist enige consequentie en daar heb ik het moeilijk mee. Enerzijds pleiten voor niet-subsidiëren en anderzijds pleiten voor de inschakeling van de regionale televisie voor het eigen communicatiebeleid van de Vlaamse overheid is dubbelzinnig en inconsequent. Uw tweede doelstelling is immers een onrechtstreekse, verkapte vorm van subsidiëring. Ik wil hier dan ook een pleidooi houden voor meer duidelijkheid in dit verband.

Mijnheer de minister, met het oog op de korte bedenkingen die ik hier formuleerde zal onze fractie uw beleidsnota niet steunen. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, mijnheer de voorzitter, collega's, de toon van dit debat verbaast me een beetje omdat wij over het algemeen in de commissie voor Media toch samen fatsoenlijk werk hebben geleverd en zeer belangrijke beslissingen hebben genomen. Ik meen mij zelfs te herinneren dat bij bepaalde stemmingen de mensen van het Vlaams Blok ons steunden.

Mevrouw Marijke Dillen : We hebben u regelmatig gesteund in het verleden.

De heer Tuur Van Wallendael : Dat zeg ik net, mevrouw Dillen.

Mijnheer de minister, het heeft geen zin uw nota nog eens te overlopen. Dat gebeurde reeds meermaals, en met de meeste punten ben ik het eens. Met de punten van kritiek ben ik het natuurlijk niet eens.

Mijnheer Decaluwe, ik was even in verwarring toen ik u deze tekst hoorde bespreken. Ik dacht dat u het over een totaal ander document had. Na u te hebben gehoord, begrijp ik uw standpunt echter wel. Er vloeit inderdaad een probleem voort uit de procedure die we volgen. Als men, zoals het Reglement bepaalt, een minister vraagt een tekst te maken over zijn politiek voor de volgende vijf jaar, dan kan men hem moeilijk vragen wat hij al heeft gerealiseerd. Een aantal punten zal waarschijnlijk nooit worden gerealiseerd omdat de situatie veranderd is, of zal veel sneller worden verwezenlijkt dan we ooit konden vermoeden. Het eigen karak-

ter van ons terrein maakt dat we soms door de feiten achterhaald worden.

Mijnheer de minister, ik heb met aandacht uw begintekst gelezen over de elektronische media en alles wat daarbij hoort. Ik ben het niet eens met wat de heer Keulen daarover heeft gezegd. Ik ben wat bang van een aardbol vol mensen die in zeer donkere kamers hele avonden en nachten voor een schermje doorbrengen, en dat vreemd genoeg ook nog communiceren noemen. Soms ben ik nochtans een van die mensen : ondanks mijn rijpe leeftijd heb ik me er immers toe laten verleiden te trachten die machine onder de knie te krijgen. Dat lukt nu enigszins : uiteindelijk bereik ik dan een lijstje met daarop de erkende pedofielen van Zuid-Californië of zoiets. Misschien dat iemand anders daar wel iets mee is, een mens moet niet al te selectief zijn. Ik vind het dan ook goed dat uw beleidsnota zegt dat er iets moet worden gedaan aan de intellectuele en financiële problemen die in dit verband rijzen. Dat zal moeilijk zijn, maar we weten dat internet bestaat en dat er naar kan worden gekeken.

Er is iets dat niet in de nota staat en waarover ik toch wat wil zeggen. In het regeerakkoord is er nog sprake van het binnen de perken houden van de concentratiebeweging in de eigendomsstructuren van onze pers. Nu weet ik wel dat dit niet gemakkelijk is. Allerlei reglementen bemoeilijken dat. Maar ik vind niet dat u het probleem kan afdoen door te stellen dat het een wereldproblematiek is. Dat is misschien wel zo, maar het is ook een Vlaams probleem. Daarover moeten we toch misschien eens nadenken.

Ter gelegenheid van het debat over kinderreclame dat de heer Decaluwe heeft uitgelokt, kregen we de Scandinavische wetgeving hierover toegestuurd. Die documenten bevatten interessante voorbeelden van hoe we tot op zekere hoogte een concentratie van eigendommen kunnen vermijden. Zo lijkt het me een beetje te veel mocht één bepaald conglomeraat een lokale radio, een regionale televisie, een landelijke commerciële televisie, tijdschriften, kranten, week-aan-weekbladen en eventueel nog affiches van 20 vierkante meter in handen hebben. Ik beweer niet dat de door de heer Denys geroemde pluriformiteit zo noodzakelijk in gevaar kan worden gebracht, maar we mogen dit niet zomaar laten gebeuren.

Mijnheer de minister, we zijn het met u eens over de regionale televisiezenders. Het is goed dat u nadenkt over hun moeilijke financiële situatie. Men moet zeker komen tot een algemene evaluatie, waarin de structuur opnieuw moet worden behan-

Van Wallendael

deld. We zullen wel zien wat daarvan de uitkomst is als we iedereen hebben gehoord. Voor mij is dat niet duidelijk.

Ik denk ook dat dit parlement een aantal kleinigheden uit dat decreet moet halen die er ooit in werden opgenomen in het kader van de overbescherming van VRT en VTM. De minister verwees hier reeds naar. Ik zal samen met een aantal leden hier een voorstel over indienen. Dat is ondertussen immers achterhaald.

Wat de radio betreft, zullen we u uiteraard volgen. Wie kan immers tegen deze liberalisering en professionalisering zijn? Net als de leden van de oppositie ben ook ik er niet helemaal zeker van hoe dit alles zal verlopen. Ik ben daar wel wat bang voor. Er is sprake van twee landelijke commerciële zenders, en van een veiling. Ik zou het nogal vervelend vinden om op onze markt bijvoorbeeld de heren Berlusconi en Murdoch te zien opduiken. Ik weet ook niet zo goed op welke manier we ons daartegen kunnen verdedigen. De enige manier is misschien om in die veilingsvoorwaarden zaken in te schrijven die niet zo aantrekkelijk zijn voor deze beide ondernemers.

We slagen er nog altijd niet in om tot een taakomschrijving te komen voor de openbare omroep. In het decreet staat gelukkig een zeer goed artikel. Het is wel een ietwat getourmenteerde tekst. De tekst op bladzijde 36 van de beleidsnota is minstens even getourmenteerd. Dit is echt niet zo voor de hand liggend. Mevrouw Dillen zei al dat de commerciële en openbare omroep samenkomen. Ik denk dat ze zich vergist, maar ik kan niet zo snel tot een definitie van een openbare omroep komen, behalve vanuit een negatieve benadering, wat echter niet de bedoeling is.

Mijnheer de minister, mijns inziens moet u in de onderhandelingen over de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT van een welbepaald standpunt vertrekken. U weet dat ik twintig jaar in dat huis heb gewerkt. De mentaliteit die daar toen heerste, verschilt van de huidige. Er heeft daar een echte revolutie plaatsgevonden. U moet de VRT voor de volgende beheersovereenkomst een beetje rust geven. Zo kan men de nieuwe structuren tot een zeker evenwicht en tot een zekere routine laten komen. Daarna kan men altijd nog nagaan of er nog iets dient te worden veranderd. Met de nieuwe beheersovereenkomst mag u echter niet te veel schokken veroorzaken.

Mijnheer de minister, u pleit in sterke mate voor kwaliteit. Dat is uiteraard een zeer goede zaak. De vorige regering is er samen met het parlement in geslaagd een nieuwe structuur op te richten voor de VRT. Deze regering zou er nu in moeten slagen om in die nieuwe structuren van de VRT – en eigenlijk in de mediastrukturen in het algemeen – tot een kwalitatieve verbetering te komen. Dat zou een onwaarschijnlijke prestatie zijn, waarin mijn fractie u zeer graag wil steunen.

Ik weet niet of u die binding tussen openbare omroep en kwaliteit al te sterk mag maken. Dat zou immers impliceren dat er zoiets bestaat als een niet-kwaliteitsvolle commerciële omroep. Naar mijn mening is dat niet echt zo. Ik vind wel dat de kwaliteit in de pers over het algemeen moet worden aangezwengeld.

Iemand heeft het hier al gehad over de opsplitsing in de geschreven pers in een tabloid- en een serieuze pers. Ik kan alleen maar vaststellen dat dit over de gehele wereld zo is, maar het echt toejuichen doe ik natuurlijk niet. Ook de tabloidpers zou voor mij een zekere kwaliteit moeten hebben, maar dat is uiteraard zeer moeilijk te realiseren. Toch zou het moeten, want anders evolueren we naar een duale maatschappij, met een pers die dat duale karakter nog eens extra accentueert. Dat moeten we in ieder geval vermijden.

De heer Denys heeft het al gehad over cultuurpessimisme. Ik moet toegeven dat ik een cultuurpessimist ben. Ik ben ervan overtuigd dat het onze cultuur slecht vergaat. De overheid heeft de taak daar iets aan proberen te doen. We kunnen een kader creëren waarin alternatieven kunnen overleven.

Ik kan slechts vaststellen dat musea vollopen. Vroeger was het ondenkbaar dat men zou moeten reserveren om naar een tentoonstelling te gaan. Tegenwoordig zijn er zelfs al nachtbezoeken op een doorsnee basis. Voor de muziekvoorstellingen geldt hetzelfde. We hebben vijf of zes orkesten; ik zit in de raad van bestuur van een ervan. Wij spelen altijd voor volle zalen. Op een avond in Antwerpen in de tweede helft van de week zijn er op hetzelfde moment drie tot vier zalen waar een orkest speelt, volgeboekt. Dat draait dus goed. Er is nog nooit zoveel muziek verkocht.

Via datzelfde internet opent zich een nieuwe weg naar wat ik maar 'de hogere cultuur' zal noemen. De poort is nog nooit zo breed geweest. Toch slagen de media erin om deze poort een beetje te banaliseren. Dat is een bijzonder vervelend verschijnsel. Als men op het internet surft, moet men toch

Van Wallendael

vaststellen dat het volgestouwd is met onwaarschijnlijke rommel, en dit terwijl zelfs de meest technologische mens slechts onder de indruk kan zijn van die 'machine'. Het is echter een schande waarvoor deze onwaarschijnlijke spitstechnologie wordt gebruikt. Het erge is dat er ook goede dingen bij zitten. Men kan het dus ook niet zomaar weggooien.

Er is opnieuw censuur, maar dan de censuur van de markt. Dit is een vorm van censuur die erger is dan de politieke censuur ooit geweest is. Vele nieuwe uitingen, die afwijken van de gebaande paden, worden in de kiem gesmoord. Daarom groeien dan ook VRT en VTM dichter naar elkaar toe. Beiden willen ze 'The Bold and the Beautiful', omdat daar naar gekeken wordt. Het onderscheid commercieel-openbaar doet er hier niet toe.

Maar wat kan men daaraan doen? Het is immers zelfs mogelijk dat het probleem nog diepere gronden heeft. Het kan zijn dat het overgrote deel van de mensheid gewoon niet in staat is om meer cultuur op te nemen. Misschien kan het onderwijs daar niets aan doen. Misschien zijn al die zaken waar wij een kader voor zouden willen creëren, niet meer dan boter aan de galg. Misschien is de menselijke soort simpelweg niet in staat tot meer. Ik beseft dat ik dit maar kan zeggen omdat we hier in kleine kring en onder vrienden zijn. Ik neem op deze manier immers een bijzonder onsocialistisch standpunt in. (*Gelach*)

Hoe dan ook, dit is toch een bijzonder moeilijk probleem. En ik wil mij nog wel eens op gevaarlijk terrein begeven. Als er al een wereldgodsdienst zou bestaan, dan is dat voetbal. Dat is onze godsdienst.

Bovendien leven wij in een maatschappij waarin de vrije keuze primeert. Wie zal er zich afzetten tegen de vrije keuze? Wat ons rest, is vaststellen dat 'The Bold and the Beautiful' verkozen wordt boven Aeschylus. En daar staan wij dan. Wat kunnen we dan doen? Er nog een paar honderd miljoen frank tegen aan gooien? Ik zie de minister al de wenkbrauwen fronsen. Met dit alles wil ik eigenlijk toegeven dat ik niet goed weet hoe we uit dit kwaliteitsdebat moeten geraken.

Niemand van ons zal de DDR verdedigen, maar mijn goede vriend, ex-collega en DDR-kenner Geert Van Istendael vertelde mij onlangs dat samen met de DDR ook Goethe en Schiller uit de boekenwinkels verdwenen en de plaats moesten

ruimen voor James Bond. In de platenzaken moest Bach wijken voor Abba. Ik pleit hier niet voor een terugkeer van de muur, maar ik zit hier wel met een probleem.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Van Wallendael, ikzelf ben niet zo goed thuis in de kunstenwereld en ben op zoek naar belangrijke hedendaagse kunstenaars die de DDR heeft opgeleverd. De DDR mag dan nog meer dan ons kunst uit het verleden hebben gekoesterd, toch vraag ik me af in welke mate dat systeem nieuwe kunst of nieuwe kunstenaars heeft voortgebracht. Ik denk dat maar weinig kunstenaars zich in dat systeem hebben kunnen of willen inpassen.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Die waren er wel degelijk. Christa Wolf en Günther De Bruyn bijvoorbeeld hebben die overgang gemaakt, zij het moeilijk.

De heer Tuur Van Wallendael : En ik neem dat u ook al van Bertolt Brecht hebt gehoord.

Gisteren hoorde ik op de radio dat de volgende Wereldtentoonstelling in Hannover plaatsvindt. Hoogtepunten op het programma zijn daarbij een optreden van Kraftwerk, maar ook een volledige opvoering van Faust van Goethe. Vraag mij niet wie of wat Kraftwerk is, maar uit Faust zou ik toch wel even willen citeren.

Faust werd door Goethe in het laatste kwart van de achttiende eeuw geschreven. Toen al formuleerde hij de bezwaren die ook ik hier vandaag formuleer. Faust wordt namelijk geopend met een scène waarin de auteur – een acteur – met de directeur van het theater – ook een acteur – spreekt. Daarin vraagt de directeur aan de auteur niet te beginnen zagen en het de mensen niet te moeilijk te maken. De mensen willen immers geen ingewikkelde theorieën, maar gemakkelijk verteerbare actie.

De directeur zegt letterlijk : 'Wenn diesen Lange-weile treibt/Kommt jener satt vom übertischten Mahle/Und, was das Allerschlimmste bleibt/Gar mancher kommt vom Lesen der Journale.'

Hij vraagt dus aan de auteur dat hij er rekening mee zou houden dat de mensen die naar het theater komen, net een copieuze maaltijd verorberden, wat het ergste is, net de krant gelezen hebben. Ze hebben daar al zo veel wilde dingen gelezen, dat ze niet meer voor zijn fijn discours vatbaar

Van Wallendael

zijn. Waarmee ik maar wil zeggen dat dit probleem al meer dan tweehonderd jaar oud blijkt te zijn. Beschouw het maar als een door de tand des tijds gemilderd cultuurpessimisme.

Mijnheer de minister, de pers kan in haar traditionele vormen ongelooflijk veel doen om tegen dat cultuurpessimisme in te gaan en kan de mogelijkheden openen om de mensen meer en rustiger van cultuur én van de pers zelf te laten genieten. Ik denk dat u met uw beleidsnota een stap in die richting gaat. We zullen deze nota dan ook steunen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik vind de beleidsnota heel helder en heel goed gedocumenteerd. Ik heb er veel uit geleerd. Ik zou het in mijn betoog vooral over een aantal invalshoeken willen hebben. Het is nodig om een aantal zaken te definiëren.

Ik begin met het verschil tussen een openbare omroep en een commerciële omroep. We moeten ons er goed van bewust zijn dat de situatie van beide zeer verschillend is. Een commerciële omroep beweegt zich op een markt. Een openbare omroep heeft een taak in de samenleving. Natuurlijk zijn de markt en de samenleving geen volledig gescheiden werelden. Het succes van VTM is voor een deel te danken aan het feit dat ze heel goed hebben ingespeeld op de waarden, de gewoontes en de wensen van de samenleving. Het succes van de openbare omroep is voor een stuk te danken aan zijn marktgevoeligheid waardoor hij op een aantal tendensen inspeelt.

Toch is het belangrijk om voor ogen te houden dat het uitgangspunt totaal verschillend is. De openbare omroep heeft een opdracht ; de commerciële omroep verkoopt een product. De voorbije jaren is duidelijk geworden dat de een zich al eens laat opjagen door de ander, maar dat ze elkaar ook heel goed hebben gestimuleerd. In de discussies over de nakende beheersovereenkomst moeten we toch heel duidelijk blijven vasthouden aan het fundamentele verschil tussen beide.

Ik sluit me deels aan bij wat de heer Van Wallendael vertelde over de notie kwaliteit. In de beleidsnota staat dat kwaliteit het criterium is dat de openbare van de commerciële omroep onderscheidt. Ik

hoop dat ook de commerciële omroep kwaliteit zal blijven leveren. We moeten goed formuleren wat de opdracht is van de openbare omroep en welke middelen nodig zijn om van de openbare omroep een heel sterke omroep te maken.

De relatie tussen samenleving en markt is een interessante invalshoek van waaruit een aantal media-dossiers kunnen worden bekeken. Daarnet was er even commotie over de vijfminutenregel. In de commissie zullen we daarover verder discussiëren. De vijfminutenregel heeft een reëel en een symbolisch effect. Ook op dit vlak moet een grens worden getrokken tussen commercie en samenleving.

Inzake de regionale tv pleit ik ervoor niet te licht over de structuren te stappen. Het gaat over de rol van de VZW's en de NV's. De VZW's groeperen en formuleren voor een deel de stem van de samenleving. Ik heb het dan niet over politici die deel uitmaken van VZW's, maar over de mensen uit de sociaal-culturele wereld. De NV's houden het commerciële aspect in het oog. In realiteit is er een symbiose. We mogen niet te lichtzinnig spreken over de afschaffing van bepaalde buffers.

Hetzelfde zal zich voordoen bij de landelijke commerciële radio's. We hebben al gepraat over het toekennen van de frequenties. Iedereen is het ermee eens dat ook andere criteria dan die van de meestbiedende belangrijk zijn, zoals kwaliteit, diversiteit, en culturele verscheidenheid.

Een sector die het commercieel helemaal niet redt, is de filmsector. Op korte termijn moet een en ander gebeuren. Het is de sector die de cultuur van de samenleving weerspiegelt. De creativiteit en het vakmanschap van filmmakers moeten worden gesteund. We pleiten daarom voor een dringende uitvoering van het bestaande decreet en voor het in werking stellen van het Vlaams Audiovisueel Fonds.

Het is duidelijk dat we de media zelf een zeer grote rol moeten laten spelen bij de ondersteuning van de filmsector. De media zijn immers de bedding waarin regisseurs, scenaristen en cameramannen kunnen groeien en bloeien. Heel concreet wil ik ervoor pleiten dat de VRT ook ruimte maakt voor singles. Tegenwoordig is alles geënt op reeksen van 13 of 26. De eenmalige producties zijn echter de perfecte voedingsbodem voor creatief talent. Ik heb begrepen dat de minister ook plannen koestert om de media in te schakelen bij kortfilms en documentaires.

Vermeulen

Tot slot wil ik het hebben over de nieuwe media en vooral over het fetisjisme dat daarrond hangt. Dertig jaar geleden, toen de PC zijn intrede deed, dacht men dat de PC de armoede uit de wereld zou helpen. Geef iedereen in Zuid-Amerika en Azië een PC en dankzij de moderne technologie zal de kloof tussen arm en rijk verdwijnen. Het is lichtjes anders gelopen.

Twintig jaar geleden vond men de 'paperless society' uit. Computers zouden ervoor zorgen dat papier overbodig werd, met alle gunstige gevolgen van dien voor het milieu. Ook dat is enigszins anders gelopen. En vandaag merk ik hetzelfde fetisjisme en overdreven optimisme rond internet. Dit concept heeft uiteraard nut voor bedrijven en dergelijke, maar het is een illusie om te geloven dat onze maatschappij als geheel er nood aan heeft, want soms is het tegendeel waar. De heer Van Wallendael heeft al gewezen op een aantal 'perverse' effecten.

Ik bezocht onlangs de tentoonstelling Trillennium in de basiliek van Koekelberg. Tegen 2005 zou de elektronische verslaving een wereldprobleem vormen. Het worldwideweb zou een worldwidewait worden. Zoals de verkeersfiles zullen we communicatiefiles krijgen. Zoals we nu het milieu-afvalprobleem hebben, zullen we het informatie-afvalprobleem krijgen.

Uit onderzoek van de heer Koen Raes, ethicus aan de RUG blijkt dat de grootste behoefte van de mens in de komende jaren de face-to-face-communicatie wordt. Geen cyberchat of e-mail wil men, maar een live-gesprek. Een andere tendens werd verwoord door de heer Gie Goris van het tijdschrift Wereldwijd. De informatie-omzet stijgt ontzaglijk stelt hij, maar het inzicht daalt navenant. In die zin ga ik niet akkoord met uw definitie van de duale maatschappij, mijnheer de minister. De duale maatschappij zal geen lijn trekken tussen wie toegang heeft tot de informatiesnelwegen en wie geen toegang heeft, maar tussen de mensen die weten, denken, verbanden leggen en de mensen die zich beperken tot de weetjes, of, erger nog de weg naar de weetjes. Ook in deze sector betekent 'meer' niet hetzelfde als 'beter'.

Ik vraag me dus af of we wel zoveel heil moeten verwachten van internet. Elke leerling zou zijn internetaansluiting op school moeten hebben, aldus de federale premier. Wel, ik weet echt niet of Vlaanderen op dit vlak koploper moeten zijn. Laten we erover waken dat 'denken' belangrijker

blijft dan 'zappen' of 'surfen' en 'interpreteren' belangrijker dan 'verzamelen'.

De nota is ook vrij economisch gericht. En als er dan toch over cultuur gesproken wordt, wordt ook die 'economisch' geduid. Een grappige omschrijving vond ik op pagina 10 : 'cultuur is belangrijk, want een economische groeiemarkt'. Maar dat maakt de kracht uit van deze coalitie. We kunnen elkaar stimuleren en aanvullen. En ik heb dus veel geleerd uit de nota. Ze bestrijkt het terrein volledig en anticipeert op problemen.

We moeten de vragen juist blijven stellen. Want als we dat niet doen, formuleren we de verkeerde antwoorden. Verder zullen we met alle plezier de uitwerking van deze nota steunen. (*Applaus bij AGA-LEV, de VLD, de SP en VU&ID*)

De voorzitter : Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in de toekomst zal ik ook proberen zonder 'papier' te spreken, want ik heb de indruk dat dat veel toffer verloopt. Beginneling als ik ben, zal ik me nu evenwel toch maar door een volledig uitgeschreven tekst laten leiden.

De beleidsnota is, in tegenstelling tot wat ik hier vandaag reeds hoorde, in mijn ogen wel vernieuwend. Hij wijst in het bijzonder op de povere positie die Vlaanderen inneemt op het vlak van de moderne communicatietechnologie. Blijkbaar nemen we een vijftiende plaats in op de wereldrangschikking, maar staan we nog ver achter onze onmiddellijke handelspartners. Daarom lijkt de uitbouw van digitaal Vlaanderen mij ook noodzakelijk. De minister wil hier ook duidelijk in investeren.

De duale maatschappij zal nooit echt verdwijnen, zoals de heer Vermeulen net nog aanhaalde. Het zou echter een versterking kunnen betekenen om ze louter vanuit economische imperatieven te laten dirigeren. Hieruit volgt ook mijn pleidooi voor meer aandacht voor de culturele component. Zoals we de maatschappelijke functie van cultuur enkele weken geleden vanuit de VU&ID-fractie hebben willen benadrukken, zo kan diezelfde maatschappelijke functie naar de media worden doorgetrokken. De informatiemaatschappij is niet enkel een technisch gegeven van investeringen en toegankelijkheid. De inhoud van de informatie en het leren omgaan met de informatiemaatschappij is minstens even essentieel.

Hermans

Ook al komen de begrippen kwaliteit en cultuur herhaaldelijk voor in de nota en wordt de behoefte aan overleg met de minister van Cultuur meermaals opgenomen, toch willen we zelf beweren dat net dit als een essentieel element van een mediabeleid moet worden beschouwd. Het moet haast een automatische reflex zijn om de meeste mediadosiers in overleg met de minister van Cultuur te behandelen. In dit verband is het voor de VU&ID-fractie ook essentieel dat de culturele exceptie an sich behouden blijft. Voor kleine cultuurgemeenschappen is die uitzondering een kwestie van overleven.

Terecht wijst de minister op het feit dat, als men niet oppast, men in een duale maatschappij terecht komt waarbij hooggeschoolden en economisch sterkeren nog verder afstand zullen nemen van de rest via de toegang tot de moderne media. Daarom moet de burger in de mate van het mogelijke nauw betrokken worden bij de ontwikkelingen van de ICT- of informatie- en communicatietechnologie. Het verheugt me in de beleidsnota het digitale éénloketprincipe terug te vinden. Elke Vlaming kan terecht op één centraal aanspreekpunt. Hierbij zou ik in de rand willen opmerken dat de overheid heel dringend werk moet maken van een versnelde liberalisering van de telefoonmarkt zodat gratis internetaansluitingen gepaard gaan met goedkope of zelfs, in sommige gevallen, gratis lokale gesprekken.

Het verheugde me dan ook in die optiek te constateren dat de minister in zijn beleidsnota concrete acties aankondigde met het oog op de publieke beschikbaarheid van internetterminals in gemeentehuizen, bibliotheken en ontmoetingscentra in een eerste fase. In een latere fase kan men misschien zelfs de woonkamer bereiken. Enkel op die manier kan elke burger participeren in de informatiemaatschappij van morgen. Mits enige vorm van wishful thinking zouden er ook internetterminals geïnstalleerd kunnen worden in ziekenhuizen, rusthuizen, OCMW's, jeugdhuisen, stations, postkantoren en, misschien even futuristisch opgevat, in de treinen zelf. Initiatieven die ertoe leiden dat deze media ook een vorm van integratie van bevolkingsgroepen bewerkstelligen, zouden eventueel ondersteuning kunnen genieten. Denk maar aan cursussen Nederlands, een vorm van cultuurverspreiding en integratie.

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen : Wat is eigenlijk de meerwaarde van internetaansluitingen in ziekenhuizen ?

Mevrouw Margriet Hermans : Heel wat mensen die veel in een ziekenhuis verblijven, maar daarom niet meteen volledig incompetent daar liggen. Op die manier kunnen ze ook communiceren met hun familie en kennissen, meer uitleg vragen over hun dossier of meer te weten komen over hun ziekte. Laten we ook gewoon zeggen dat de entertainmentfactor daar inderdaad groot is.

Op het vlak van de meer traditionele media zoals televisie en radio, staan termen als professionalisering en liberalisering voorop. De meeste regionale televisiezenders zijn niet echt leefbaar terwijl ze toch intens worden bekeken. Ze spelen een belangrijke rol in hun regio. Op dit ogenblik bereikt elke regionale zender tot 90 percent van het doelpubliek. De minister wenst de leefbaarheid te verhogen via concrete maatregelen. Ik vrees echter dat die niet altijd de gewenste resultaten zullen hebben.

Geen subsidiëring maar wel meer uitzenduren, zodat men meer reclamegelden kan innen, houdt echter ook een verhoogde kost in voor de zender. Het non-stop aaneengeschakeld uitzenden van het regionale nieuws is juist één van de sterke punten van die zenders. De kijker weet dat hij niet lang moet wachten op het herstarten van de uitzending. Worden programma's verlengd, dan betekent dit dat de kijker langer moet wachten en misschien uiteindelijk wel afhaakt. We zouden kunnen concluderen dat 'meer' uitzenden niet noodzakelijk inkomstenbevorderend is, tenzij een gedeelte van die programma's wordt gefinancierd door de overheid – in eerste instantie de provincies – of door sponsors.

Ik lees dat men werk wil maken van de demonopolisering van de regionale televisie. Ik hoop dat dit niet betekent dat er meerdere zenders per zendgebied worden toegelaten. Als men echter de quasi monopolistische greep van twee uitgeversgroepen op de wereld van de regionale televisie wil bevechten, dan kan ik dat alleen maar toejuichen. Maar hoe zal men dit in de praktijk bewerkstelligen ? De provinciale radio's zullen zich ook nog eens op de reclamemarkt van de regionale televisies richten. Dat zou echter niet stroken met de regeringsverklaring, waarin een substantiële verbetering van de leefbaarheid van de regionale zenders werd beloofd.

De regionale televisiezenders zijn ervan overtuigd dat hun eigen toekomst mee afhankelijk is van de

Hermans

mate waarin zij de kans krijgen om in te spelen op een aantal nieuwe evoluties in de informatiesamenleving. Gezien de snelheid waarmee de internetrevolutie om zich heen grijpt, rest er slechts weinig tijd voor regionale televisiezenders om degelijke internetprojecten op te starten. Zowat alle grote Amerikaanse portalbouwers staan momenteel klaar om de Belgische markt te betreden. Zij zoeken momenteel contact met regionale informatieactoren om ook regionale berichtgeving in hun pakketten aan te bieden. Van een echte gemeenschapsvisie is er echter in de meeste van deze projecten nauwelijks sprake. Toch zullen zij ongetwijfeld aanspraak maken op een deel van de lokale on-line-advertentiebudgetten en daarmee de ontwikkeling van regionale internet-websites bemoeilijken.

De nota kondigt aan dat men de structuur van de zenders zal onderzoeken. Op dit ogenblik schrijft het decreet voor dat de uitzendvergunning enkel aan VZW's kan worden verleend. De realiteit is echter dat min of meer alle zenders onder controle van hun exploitatiemaatschappij staan. Het zou een gevaarlijke evolutie zijn om de zendvergunningen rechtstreeks aan de commerciële vennootschappen te geven, omdat die vanuit controleoogpunt minder stuurbaar zijn. De zenders onderschreven trouwens zelf recent de vraag om de onafhankelijkheid van de VZW te versterken zodat men een tegengewicht kan bieden aan de economische en homogeniserende druk.

In de beleidsnota wordt enerzijds terecht verwezen naar de moeilijke situatie van de radio's in de taalgrensggebieden, aangezien men geen akkoord over frequentieplannen kan bekomen met de Franstaligen. Anderzijds is men momenteel bezig met een onderzoek betreffende de hele inschatting van het frequentieplan. Zolang dit niet is afgerond en zolang digitale radio nog geen realiteit is, blijft het voorlopig gissen hoe het radiolandschap er binnenkort zal uitzien.

Het huidig radiobestel zou in drie lagen moeten worden uitgebouwd. Eindelijk komt het opstarten van landelijke commerciële radio's in zicht. Ik kan u verzekeren dat in de Vlaamse showbusiness de verwachtingen al jaren bijzonder hoog zijn. Laten we nu enkel hopen dat deze dan ook voor een gedeelte worden ingevuld, en dat deze nieuwe zenders voldoende aandacht zullen geven aan producten van eigen bodem en onze eigen Vlaamse culturele eigenheid. Het ligt dan ook voor de hand dat hierover inhoudelijke afspraken worden gemaakt.

Op een tussenniveau voorziet de minister ook in regionale of provinciale omroepen met een meer regionaal karakter, die zich richten op een groter zendgebied. En natuurlijk blijft er in Vlaanderen plaats voor de lokale radio. Het decreet van 7 juli 1998 maakte de deelname van lokale radio's aan samenwerkingsverbanden mogelijk. Het spijt me te moeten vernemen dat 60 percent van die erkende lokale radio's zijn eigenheid heeft opgegeven om aan te sluiten bij een radioketen. Dat vind ik heel erg. Minder en minder lokale radio's troosten zich nog de moeite om echte lokale radio te zijn. Meer en meer worden ze een schakel in een keten die als enig doel heeft te lijken op een landelijke commerciële radio.

Als we overwegen om landelijke commerciële radio's van start te laten gaan, moeten we dit toch nog eens opnieuw bekijken. Ik heb principieel niets tegen ketens, als dat voor de betrokkenen financieel soelaas betekent. Maar ik ben ongelukkig met de bijna niet te vermijden consequentie dat hierdoor de lokale eigenheid totaal verloren gaat, en dat Vlaamse steden en gemeenten zich niet echt meer herkennen in hun lokale zender. Homogenisering van het aanbod door de centrale aanlevering van programma's wordt dan de regel. Ik heb natuurlijk als nieuwkomer de vorige besprekingen hierover gemist. Maar ik hoop toch dat de discussie hierover niet definitief is afgesloten.

In de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT zal meer naar kwalitatieve maatstaven in plaats van naar louter kijkersbereik worden gestreefd. De VRT moet reclamearmer worden ; eventueel moet een hogere dotatie worden toegekend. We moeten opletten dat de omroep zijn slagvaardigheid niet verliest. De VRT moet niet meteen de slag om de kijkcijfers aangaan. Maar trouwe kijkers verliezen, kan niemand zich permitteren. Dat zou niet alleen de interne dynamiek afbreken, maar ook zou de openbare omroep zo van zijn doel afwijken : heel Vlaanderen bereiken.

Terecht wordt kwaliteit vooropgesteld. Maar dan rijst de vraag over welke kwaliteit we het hebben. In deze context zou ik toch willen zeggen dat de omroep de voorbije vier jaar, ondanks de versteviging van zijn marktaandeel, steeds kwaliteit in zijn vaandel heeft gedragen. Wie het verschil niet ziet, heeft volgens mij niet goed televisie gekeken.

Ik hoop dat het niet meer vermelden van de doelstelling 'ontspanning' als onderdeel van het aanbod van de openbare omroep, op bladzijde 36 van de beleidsnota, geen bewuste keuze is. Is ontspanning immers ook niet cultuur in ruime zin ? Daarom wil

Hermans

ik nog eens onderstrepen hoe belangrijk het is dat bij het overleg over de nieuwe beheersovereenkomst ook de minister van Cultuur wordt betrokken.

Over VTM en VT4 is de beleidsnota mager, maar men vermeldt dat er met de Europese richtlijnen duidelijk rekening zal worden gehouden. Gelijktijdig kondigt de minister een herziening van de inhoudelijke erkenningsvoorwaarden aan. Dat verheugt me. Het lijkt mij zinvol om ook kwalitatieve voorwaarden op te nemen en te zorgen voor een aangepast en onafhankelijk toezicht. Want in de beleidsnota wordt terecht opgemerkt dat alle media – dus ook de commerciële tv-omroepen – moeten bijdragen tot de algemene, sociale en culturele ontwikkeling van de burger in de informatiemaatschappij.

Meer aandacht gaat naar de diverse andere particuliere televisieomroepen die in het verleden wel zijn erkend, en waarvan de leefbaarheid afhangt van het opleggen van de must-carryverplichting aan de kabelmaatschappijen. De Europese Commissie staat daar argwanend tegenover. Dat is dus geen verworvenheid. Zonder die verplichting komt de leefbaarheid van heel wat zenders in het gedrang. Aan doelgroepentelevisie zal men alleszins aandacht moeten besteden. En ten aanzien van de kabelmaatschappijen wordt terecht aangedrongen op een voldoende groot basispakket.

Voor de mediasector in zijn geheel wenst de minister – terecht – dat er meer aandacht moet komen voor een specifiek en afgeschermd redactiestatuut. Nu is de neiging tot sensatiejournalistiek of de commerciële druk om primeurs te hebben, te groot. Tot vervelens toe vraag ook ik dat de Vlaamse regering er nogmaals bij de federale regering op aandringt om werk te maken van het journalistenstatuut. En natuurlijk mag ik niet nalaten tegelijk ook voor een artiestenstatuut te pleiten.

De minister kondigt verder aan werk te zullen maken van een adequate journalistenopleiding. Hierbij wil ik toch een relativerende noot laten horen. De echte knepen van het vak leert men enkel in de praktijk. De concurrentie tussen de diverse opleidingsinstituten vormt een zware hinderpaal. De VU&ID-fractie steunt deze beleidsnota. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ga algemeen genomen akkoord met wat de meeste sprekers, in het bijzonder die van de meerderheid, en meer specifiek de heer Marino Keulen hebben gezegd. Ik zal het dan ook kort houden.

Ik wil even reageren op de heer Vermeulen die zijn kritiek op internet een beetje te ver drijft. Men mag niet enkel de mogelijke misbruiken aanhalen. Het probleem van de onpersoonlijkheid in onze maatschappij is niet louter te wijten aan internet. Ik ben ervan overtuigd dat de nieuwe informatie-snelwegen heel belangrijk zijn en voor iedereen toegankelijk moeten blijven. Zoals ik al zei bij de bespreking van de begroting evolueert onze maatschappij pijlsnel in de richting van een informatiemaatschappij. De impact van de media is daarbij enorm groot.

Verder wil ik kort drie punten bespreken. Het eerste betreft de regionale televisie. De eerste erkenningen zullen weldra verstrijken. Na een grondige evaluatie en bespreking is een aanpassing van het decreet niet meer dan logisch. Deze aanpassing mag echter niet leiden tot een uitverkoop aan grote media-actoren. Er moet een strikte scheiding blijven tussen de VZW die de zendvergunning heeft, de vennootschap die de zender commercieel exploiteert en de redactie die haar onafhankelijkheid gegarandeerd moet zien.

Wat de may-and-must-carryregel voor de particuliere televisieomroepen betreft, moeten de regels voor de doelgroepen- en betaaltelevisie dringend worden herzien en geëvalueerd. De vergunningen lopen momenteel over een te lange periode en bieden daartegenover geen garanties voor het nakomen van de verplichtingen. Een toetsing aan de Europese normen is hier uiteraard ook een noodzaak.

Over de kinderreclame werden deze namiddag al heel wat discussies gevoerd. Het lijkt me logisch dit dossier in Europese context te bekijken om zodoende alle betrokkenen een evenwaardige concurrentiële positie te bezorgen.

Het uitwerken en realiseren van deze beleidsnota van de minister die zeer goed de betrokken materie beheerst, moet Vlaanderen toelaten een volwaardige speler te zijn binnen Europa. Uiteraard krijgt deze nota dan ook onze volledige steun. (*Applaus bij de VLD, VU&ID, de SP en AGALEV*)

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben blij dat we na dit intensief debat opnieuw tot de kern van de zaak zijn gekomen. Zoals in het verleden van de mediadebatten, proberen we pareltjes te maken die aan de kroon van dit Vlaams Parlement kunnen schitteren.

Ik zou hier twee zaken kunnen doen. Ik zou heel het lijstje van bemerkingsen kunnen overlopen, maar ik vrees dat dit weinig toegevoegde waarde zou hebben. Ik zou alle sprekers wel voor hun tussenkomsten willen bedanken. Het spreekt voor zichzelf dat ik achter de beleidsnota sta, dus ga ik hier slechts enkele grote lijnen naar voren te brengen.

Ik heb onmiddellijk na mijn aantreden als minister geprobeerd om duidelijk te maken dat voor mij één zaak in het debat over media in zijn breedst mogelijke context, gaande van het internet tot de geschreven pers, de komende jaren centraal moet staan, namelijk het streven naar kwaliteit. Ik heb dit eerst verduidelijkt in interviews, later in teksten en in antwoorden op interpellaties en uiteindelijk in deze beleidsnota. Men kan kwaliteit vinden in de beste kranten of, zoals de heer Van Wallendael terecht heeft gesteld, in meer populistische kranten. Dit is niet zo belangrijk. Het is de kwaliteit zelf die telt.

Wat mij betreft, staat kwaliteit niet enkel voor een vorm van degelijkheid, betrouwbaarheid en aanvaardbaarheid, maar ook voor creativiteit en originaliteit. Dit standpunt heeft me er al toe gebracht om bepaalde zaken te steunen. De discussies over de XII Werken zijn hiervan een goed voorbeeld. Kwaliteit is het enige element dat duurzaamheid kan garanderen. Het is daarom ook van groot belang dat we in Vlaanderen media ontwikkelen die aan dit kwaliteitscriterium kunnen voldoen.

De rest van het debat draait om de middelen die we moeten ontwikkelen om dit doel te bereiken. We kunnen hieromtrent uiteraard van mening verschillen. Zo stelt de heer Decaluwe dat we ons heil op het Europese vlak moeten zoeken, aangezien daar het grote debat wordt gevoerd.

Ik ben echter nogal pragmatisch van ingesteldheid. We moeten hier in Vlaanderen ons werk zo goed mogelijk verrichten, onder controle houden en maximaal invullen. Ik steun de heer Keulen dan ook wanneer hij stelt dat de federale ministers moeten opletten dat ze zich niet op de beleidsdomeinen van de gemeenschappen begeven. Dit zou de klok immers terugdraaien.

Er is alleszins voldoende werk. We moeten onze invloed op het federale niveau aanwenden. Ik geloof in de derde weg. Ik geloof dat we elkaar bij het uitbouwen van de kennismaatschappij moeten proberen te versterken waar we kunnen. We moeten samen proberen om de juiste weg voor onze bevolking uit te stippelen. Het spreekt vanzelf dat we hierbij respect moeten hebben voor alle bevoegdheidsechelons.

Ik ben enkele weken geleden naar de Europese top van Lissabon over wetenschapsbeleid getrokken. We moeten proberen om onze belangen inzake cultuur en media in alle bescheidenheid bij Europese topontmoetingen te laten gelden. We moeten proberen om door middel van intensieve contacten met de vertegenwoordigers van de Lage Landen en van de kleine lidstaten een aantal boodschappen naar voren te schuiven waar wij voor willen gaan.

Mensen die het eens zijn over de doelstelling en die aanvaarden dat we moeten proberen de hiervoor noodzakelijke middelen in Vlaanderen uit te bouwen, zullen in de beleidsnota een aanzet vinden om gedurende vijf jaar een bepaalde weg te bewandelen.

De beleidsnota bevat echter geen axioma's. Het gaat hier niet om een conclusie die ik nu vijf jaar lang wil implementeren. Het gaat hier om de aanzet tot een denkoefening. Zeker op het vlak van de media, waar de evoluties zich ongekend snel voltrekken, is enige bescheidenheid alvast op zijn plaats. Ik heb gesproken over de noodzakelijke middelen om het doel te bereiken. Zij die mij kennen, weten dat ik rotsvast de mening ben toegedaan dat men een doel slechts kan bereiken als men economisch leefbare middelen inzet. Indien aan die voorwaarde niet wordt voldaan, zal men er nooit in slagen om de reeds vermelde kwaliteit op het terrein waar te maken.

Als we praten over economische leefbaarheid hebben we een stuk professionalisering nodig. De creativiteit en de originaliteit van jongens die werken bij Woestijnvis is immers alleen maar mogelijk omdat hun ideeën door een goede structuur op de markt worden gebracht. Ik geloof dus rotsvast in economische leefbaarheid. Hiervoor hebben we behalve een stuk professionalisering ook een stuk liberalisering nodig om uiteindelijk een uitdaging te creëren en te komen tot 'best prices' voor sommige zaken. Ik denk bovendien dat we die professionalisering moeten vertalen naar alle domeinen, dus zowel naar de openbare omroep als naar de commerciële omroep. Ook ik vind dat het debat

Van Mechelen

over kwaliteit niet mag worden beperkt tot de openbare omroep omdat de commerciële omroepen eveneens kwalitatieve informatieprogramma's brengen.

De professionalisering moet ook worden vertaald naar de regionale zenders. Ik denk dat het tweestappenplan waarover afspraken zijn gemaakt, verstandig is. Het houdt in dat we op korte termijn voorstellen van decreet laten aannemen door het parlement. Zo kunnen we een aantal barrières opheffen. Die driehonderd uren opblazen, is inderdaad een middel om hen de kans te geven bijvoorbeeld op zondag een politiek praatprogramma te maken. Ik denk dat men zo inderdaad goede zaken kan doen voor de versterking van het democratische draagvlak. We kunnen hen bovendien ook de kans bieden om op een aantal terreinen vernieuwend te werken. Een van de ideeën was afkomstig van minister van Justitie Verwilghen die voorstelde de regionale televisie in te schakelen als middel in het veiligheidsbeleid waarbinnen deze een positieve rol kan spelen door het verstrekken van informatie en het verrichten van buurtonderzoeken.

Mevrouw Hermans, ik steun uw visie dat het rolconcept op korte termijn moet worden behouden, maar niets belet ons daar in de toekomst een andere invulling voor te vinden zodat de regionale televisie zich verder kan profileren en een aanzuigend effect kan hebben op reclame-inkomsten. Hoe het allemaal concreet moet gebeuren, zal voor een stuk worden bepaald door de dynamiek op het terrein. Daarnaast zal men vanuit de overheid rigide kaders moeten vrijmaken.

Ten slotte moeten we zeer doordacht omspringen met een aantal vernieuwingsprocessen. Ik ben niet de man die zegt 'VZW of NV, we gooien het op een hoop of we blijven bij een status quo'. Ook hier moeten we erop toezien dat we ervoor zorgen dat wat een regionale televisieomroep brengt, getuigt van de grootst mogelijke onafhankelijkheid. Hoe die onafhankelijkheid op het terrein zal worden bewerkstelligd, is de invuloefening, maar we moeten het bovenal eens zijn over het streefdoel, namelijk dat regionale televisie mag worden gebruikt maar op geen enkele manier mag worden misbruikt.

De voorzitter : Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans : Is het de bedoeling dat we de regionale televisie steunen voor ongelijk-

miteerd uitzenden of is het de bedoeling te komen tot een verruiming van het aantal uren ? Ik ben bang dat, als we de limiet wegnemen, ze zich gedwongen voelen van 's morgens tot 's avonds uit te zenden. Ik vrees dat de financiële druk dan nog hoger wordt, tenzij ze met heruitzendingen werken, zoals dat nu gebeurt.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik pleit voor een zo breed mogelijke benadering. We hebben het debat gevoerd. Ook tijdens de vorige legislatuur wilden we het debat tot in de kern voeren, maar we hebben dat niet gedaan. We hebben een beetje geprutst en uiteindelijk gezegd dat ze in de plaats van 200 uren, 300 uren mogen uitzenden. Maar wat met degenen die 301 uren willen uitzenden en dus worden beperkt ? Ik voel er niet veel voor te zeggen dat het nu 350 uren of 400 uren worden. Wat voor mij echter essentieel is, is dat wat zij brengen rechtstreeks verband houdt met hun zendgebied en dat ze hun regionale opdracht kunnen vervullen. En wat we geleerd hebben uit het verhaal van de lokale radio is dat, als iets niet economisch leefbaar is, je gedwongen wordt je ziel te verkopen om te blijven functioneren.

Ditzelfde fenomeen ziet men ook bij de regionale televisie. Ik probeer dit breder in te schatten om die leefbaarheid te bewerkstelligen. Er werd daar net gesproken over het advies van de Vlaamse Mediaraad, dat eigenlijk een doorslagje is van de niet-openbare Raad voor Televisieomroepen. Ik heb dat aangekaart in mijn gesprek met de Vlaamse Mediaraad. Ik voelde me niet goed bij dit advies : ik kreeg de indruk dat de oefening iets te snel en niet grondig genoeg was gebeurd. In die discussie lieten een aantal mensen van deze raad me verstaan dat ze de kans wilden om een aantal studies uit te voeren om de beleidsvoorbereiding te versterken. Dat is trouwens een algemeen probleem in Vlaanderen, op alle terreinen.

Wat de regionale televisie betreft, moeten we eerst een aantal barrières opheffen. Ik geef een voorbeeld : de Boodschappen van Algemeen Nut die opgenomen zijn in het communicatiebudget van de Vlaamse regering worden op dit ogenblik mee verrekend in de reclameblokken, zodat de inkomsten van die regionale televisieomroepen worden teruggeschroefd wanneer ze beslissen mee te doen aan de communicatiecampagne inzake het Sociaal Impulsfonds. Dit zijn anomalieën waarmee we komaf moeten maken.

Vervolgens moeten we doordacht en in samenspraak een kader uittekenen waardoor we die economische leefbaarheid op lange termijn verster-

Van Mechelen

ken. Terwijl wordt uitvoering gegeven aan de duidelijke doelstelling om de burger regionale informatie te brengen en zo een democratische onderbouw te geven aan onze samenleving. We hebben daar de tijd voor.

Met betrekking tot het radiolandschap zijn we in een zeer benarde situatie terechtgekomen, ter verduidelijking voor wie daaraan nog twijfelde. Toen het aangepaste decreet over de radiostations werd besproken, heb ik ervoor gewaarschuwd dat, als er geen perspectief uit de bus zou komen waarbij in Vlaanderen commerciële radio mogelijk wordt, de lokale radio's systematisch zouden worden opgekocht om zo een lappendeken te vormen dat semi-landelijke radio's verzamelt. Jammer genoeg heb ik, zoals al eens meer gebeurt in het mediadebat, gelijk gekregen op dit vlak. Recente studies van de administratie wijzen uit dat meer dan 60 percent van die zenders deel uitmaken van een keten en een heel stuk van hun eigenheid kwijt zijn. Wat die andere 40 percent betreft, maken we momenteel nog de analyse, maar heel wat van die zenders zijn de facto niet meer operationeel, zijn verworpen tot cassetradio's. De echte lokale radio's zijn dus verdwenen. Waarom? Omdat ze economisch niet leefbaar zijn. Dan kan men het slechts 5 of 10 jaar volhouden. Met een duidelijke doelgroep zou het eventueel nog haalbaar zijn: denken we maar aan een universiteitsradio, die uit zijn duidelijk afgebakende doelgroep kan rekruteren. Ook de katholieke kerk zal vrijwilligers kunnen werven om haar boodschap te brengen op de radio. Maar als iemand kwalitatieve radio wil brengen, dan zijn er inkomsten nodig, en die kan men niet verwerven met een systeem van 100 Watt, 35 meter antennehoogte en 8 kilometer zendgebied. Dat is kafkaïens: het werkt niet.

Ik denk dat Vlaanderen zover is dat het de Europese evolutie wil volgen, waarbij commerciële radio mogelijk is in iedere regio van Europa. We zullen proberen dit in te voeren. Ik verwerp de beschuldiging als zou ik de loopjongen zijn van bepaalde belangen. Volgens mij is een dergelijke uitspraak dit debat onwaardig. Ik sluit me aan bij de heer Van Wallendael wanneer hij zegt dat er sprake is van een verscheurende keuze. We zullen in het ontwerp van decreet uiteindelijk een keuze moeten maken tussen toewijzingscriteria, criteria die ik spijkerhard in de decreettekst wil beitelen zodat het Vlaams Commissariaat voor de Media, dat de vergunning zal moeten uitreiken, weet wat te doen op het ogenblik dat de offertes binnenkomen. Mochten sommigen dus denken dat het de minister

van Media is die vergunningen uitreikt, dan zijn ze aan het verkeerde adres. Met dit alles zijn we vrijwel rond.

Er rest nog één aspect, namelijk het financiële. De vraag rijst of we werken met een vaste jaarvergoeding of kiezen voor de methode die in Nederland momenteel het onderwerp van debat is. Die methode bestaat erin dat men uiteindelijk een aantal frequenties veilt, maar dan op basis van door mij opgestelde kwalitatieve criteria. Daarbij zou de prijs bijvoorbeeld 10 percent van de hele afweging uitmaken. Zo kunnen we de maximale garantie bieden van de correcte invulling van die nieuwe commerciële radio. Daarbij zullen we natuurlijk ergens een onderscheid moeten maken. In dat verband sluit ik me aan bij de vrees van de heer Van Wallendael. We zullen heel voorzichtig een keuze moeten maken. Ik kan u verzekeren dat dat niet louter in het belang van een of andere Vlaamse partij zal zijn, maar wel in het belang van Vlaanderen. Samen zullen we moeten nagaan of we de juiste weg hebben gekozen. Uiteindelijk zullen we dat maar weten op de dag dat de offertes binnen zijn.

Wat de radio's betreft, zitten we nu voor jaren in een patsituatie. De Vlaamse Gemeenschap heeft het frequentieplan van de Franse Gemeenschap afgeschoten, en vice versa. Men heeft het decreet van heer Decaluwe moeten uitstellen. Daardoor zijn alle vergunningen tijdelijk verlengd tot 31 december 2001, samen met de beheersovereenkomst van de VRT. We staan dus nergens.

Ik kan nu eventueel een nieuw frequentieplan maken. Dat zou echter zo goed als zeker tot een nieuw conflict leiden met de Franse Gemeenschap. Daarom lijkt het me beter om eerst met de Franse Gemeenschap te praten en te proberen tot een overeenkomst te komen. Ik denk dat het inderdaad mogelijk is om over het gebruik van het midden van de FM-band, namelijk tussen 102.4 en 104.8, tot een akkoord te komen. Die middenband valt immers niet onder het 'low power agreement', dat wel geldt boven de 104.8.

Maandag zullen we dus nagaan in hoeverre we tot een gezamenlijke studie van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap kunnen komen. We zullen nagaan wat er technisch mogelijk is. In Vlaanderen zullen we waarschijnlijk moeten opteren voor het verhogen van het zendvermogen. Eventueel zal men er ook aan Franstalige kant aan moeten denken om links en rechts iets te herpositioneren of om te dalen. Anders raken we er nooit uit. Door een gebrek aan zendcomfort zou dat dan het einde

Van Mechelen

betekenen van de privé-radio in Vlaanderen in dat tussenechelon.

Boven de 104.8 kan in het kader van het 'low power agreement' commerciële radio worden ingevuld. We moeten dan vergunningen koppelen aan uitzendgebieden, met de bedoeling het bereiken van groepen mensen die een behoefte aan dit soort van lokale radio hebben. We mogen ook niet vergeten dat er daarnaast nog een aantal dragers zijn die vandaag niet populair zijn. Ik denk bijvoorbeeld aan de kabel, die we moeten proberen te versterken.

Over de kwaliteit van de filmsector is de nota misschien wat pessimistisch. Op het terrein zijn we in een crisissituatie terechtgekomen. De vorige regering heeft uiteindelijk nog het filmdecreet goedgekeurd. Dat decreet is natuurlijk een doos, die moet worden ingevuld. Op dit ogenblik hebben we het filmdecreet aangemeld bij de Europese Gemeenschap. De onderhandelingen hierover tussen de commissie en de Vlaamse administratie zijn bezig. Onder tussen moeten we natuurlijk wel vooruit.

Ik denk dat ik zowat iedere levende ziel uit de Vlaamse filmwereld heb ontvangen. Er is natuurlijk een groot verschil tussen iedereen ontvangen en iedereen gelijk geven. Ik heb geprobeerd een inzicht te krijgen in de problematiek. Volgens mij gaat het in Vlaanderen om een probleem van distributie. Als we dat probleem willen aanpakken, moeten we samenwerken met onze tv-omroepen.

Daarom heb ik een aanbod gedaan aan onze twee zenders, dus zowel aan de openbare als aan de commerciële. Als ik twee keer een pakket van 50 miljoen frank aan middelen op de markt breng, met een systeem van een frank voor een frank, genereert men een inkomstenstroom van 200 miljoen frank, die naar de audiovisuele sector zou gaan om specifiek nieuw Vlaams drama te maken van een iets hoger niveau dan bijvoorbeeld 'Flikken'. We moeten teruggaan naar series als 'Made in Vlaanderen', 'De bossen van Vlaanderen' en 'Terug naar Oosterdonk'.

We proberen dus om het betere Vlaamse drama nieuwe kansen te geven door een substantiële ondersteuning van de filmsector. Op die manier kunnen we een aantal dingen bereiken. De distributie wordt gegarandeerd. Ik laat de omroepen vrij om acht of dertien afleveringen te maken, als het maar goede afleveringen zijn. Dat zal de filmcommissie moeten beoordelen. Op deze manier bieden we de

audiovisuele sector in Vlaanderen toch ook perspectief op tewerkstelling, en bieden we een rendement aan onze Vlaamse scriptschrijvers, regisseurs en acteurs. Op die manier kan tenminste de basis van de werking van de audiovisuele sector gegarandeerd worden. Dat geeft ons tijd om na te denken hoe we het in de toekomst beter kunnen doen. Ik hoop dat we daarbij kunnen beschikken over iemand die zich professioneel zal bezighouden met het filmbeleid in Vlaanderen.

Hoe krijgen we opnieuw aandacht voor de kortfilm? Deze vraag vinden we terug in de beleidsnota en werd ook gesteld aan de openbare omroep. Er loopt een prachtig project in Nederland met Moviola, waarbij een aantal nieuwe mensen de kans krijgt om een kortfilm te maken. Dit wordt gedeeltelijk gesubsidieerd vanuit het filmbeleid en gedeeltelijk ondersteund door de omroep. Op die manier kunnen we erin slagen om de film terug op een niveau te tillen dat kan aansluiten op het succes in de Franse Gemeenschap. Denk maar aan een film als 'Rosetta'.

Ik wil afronden met een opmerking over onze openbare omroep. Ik was bij de bespreking van het maxidecreet vragende partij om de beleidsovereenkomst te laten lopen over drie jaar in plaats van over vijf jaar. Vandaag ben ik tevreden dat ze over vijf jaar loopt. Dat geeft me iets meer tijd om de klus te klaren.

Ik ga akkoord met het uitgangspunt van de heer Van Wallendael, die zei dat de openbare omroep een enorm transitieproces heeft ondergaan. De heer Decaluwe is niet meer aanwezig, maar ik wil hem zeggen dat het beleid, zeker dat voor de openbare omroep, een beleid van het hele Vlaamse Parlement is. Ik teken dan ook voor continuïteit. Ik heb zelf meegewerkt aan het minidecreet, het maxidecreet en de omschrijving van de opdrachten van de openbare omroep. Een van de mooiste oefeningen die ooit in de commissie voor Media plaatsvond, was het verrijkend debat over de beruchte artikels 3 en 6. Ik ben dan ook voorstander van continuïteit.

We moeten echter wel de denkoefening doen over de manier waarop we in de toekomst de openbare omroep zullen financieren. De term 'reclamearm' die viel tijdens de regeringsonderhandelingen, was een reactie op het voortschrijdende reclameritme, vooral op de radiostations. Men weet meestal niet meer of men naar een openbare of een commerciële omroep aan het luisteren is.

Van Mechelen

We moeten dit moeilijke debat grondig voorbereiden. We hebben nood aan een studie over de financiering van openbare omroepen in Europa. Ik wil de cijfers op papier zien. Die kunnen we dan in de commissie breedvoerig bespreken. Gescheiden financiering is niet meer aan de Europese orde van de dag. Op het vlak van gemengde financiering bestaan er twee extremen : heel veel en heel weinig. We moeten maar eens in ons kleine en zeer gevoelige zendgebied kijken welke impact dit heeft.

Volgens mij is deze discussie over de financiering echter ondergeschikt aan een veel belangrijkere discussie. Ik kom bij deze dus terug op die nieuwe economie en technologie. Hoe kan iemand volgend jaar nog zeggen op welke manier de Vlaamse kijker in 2006 televisie zal kijken ? Het enige dat zeker is, is dat het anders zal zijn als vandaag.

Ik heb ondertussen alle grote constructeurs bezocht, zoals Philips en Alcatel. De integratie van pc, televisie en video met één bediening en een digitale ontvangst gaat verder aan een razendsnel tempo, zelfs in die mate dat de digitalisering van de radio moet wachten omdat dat geen prioriteit is. Ons idee om meer radiomogelijkheden te creëren via de digitale frequenties wordt dus buitenspel gezet. Volgens mij zal er tijdens de volgende 24 maanden een revolutie plaatsvinden. De vraag is wanneer die revolutie zich zal vertalen in het gedrag van de consumenten van elektronica. Dat zal wel een aantal jaren duren. Vooral in het begin is dat soort producten immers zeer duur. Hoe dan ook, op die dag ontstaat er een ander medialandschap.

We moeten ons derhalve bezinnen over hoe we onze omroep zullen wapenen om ervoor te zorgen dat hij in deze nieuwe evolutie mee is en zich, indien mogelijk, zelfs als trendsetter gaat opstellen. Ongeacht de zendinstallatie die gebruikt of de technologie die toegepast wordt, zal alles daarbij afhankelijk zijn van de inhoud die men kan leveren. Dit is trouwens de reden waarom we wereldwijd die vreemde fusies tot stand zien komen waarbij de grote telecomjongens de markt afschuimen om inhoud te kunnen kopen zodat ze toch iets op die kabel kunnen brengen en zo hun plaats in het succesverhaal kunnen veilig stellen.

In de volgende twaalf maanden moeten we een inzicht proberen te verwerven in waar we precies naar toe gaan en tegen welke snelheid dit zal gebeuren. Dit is trouwens één van de beweegredenen van mijn bezoek aan San Francisco binnen enkele weken. Samen met enkele mensen van de VRT zul-

len we daar met deskundigen praten over wat er op ons afkomt. Samen met de visie over de financiering zal dit een basis vormen voor de invulling van de nieuwe beheersovereenkomst om zo te proberen aan de Vlaamse kijker kwaliteit aan te bieden. De andere uitgangspunten – de opdracht, de universaliteit, het bereik van een zo breed mogelijk publiek, het feit dat de openbare omroep nood heeft aan kijkers en luisteraars – staan voor mij niet ter discussie. Daar gaan we gewoon mee door, want dat is een verworvenheid waarvoor we de voorbije jaren hard genoeg hebben moeten vechten.

Er rest dan nog het moeilijke debat van de toegevoegde waarde van het internet en de nieuwe communicatiemogelijkheden. Als klein Vlaanderen moeten we daarin bescheiden blijven.

Mijnheer Vermeulen, uw visie op de dualisering strookt niet met de mijne, maar toch kan ik u er voor een stuk in volgen. Het belangrijkste is in elk geval eerst toegang te krijgen tot die nieuwe technologie en er zo op toe te zien niet al in de eerste stap een decalage teweeg te brengen. Dit kan bijvoorbeeld ook via het onderwijs gebeuren. Het is dan ook niet alleen een taak van de minister van Media, maar ook van de ministers van onderwijs, van cultuur, ja zelfs van de voltallige Vlaamse én van de federale regering en van alle betrokkenen, gaande van omroepen tot bedrijven.

Zodra die toegang gewaarborgd is, moeten we hulp bieden en het onderscheid aantonen tussen alles wat op het internet beschikbaar is. Maar op een bepaald ogenblik zal ook het www met mobiliteitsproblemen te kampen krijgen en men zal dan moeten beginnen sturen en compartimenteren. De overheid moet dan zeker van de partij zijn om zo toe te zien op welke informatie op de Vlaamse burger wordt losgelaten.

Mijnheer de voorzitter, ik heb ondertussen de tekst laten opvragen van de interpellatie van de heer Decaluwe. Een vraag over de kinderreclame leidde toen tot een debat over het aanreiken van de nodige toekomstmogelijkheden aan de Vlaamse mediaactoren. Ik heb toen de vraag gesteld wie in dat debat de wijsheid wel in pacht heeft. Ik heb toen ook gezegd dat we door een aantal nobele doelstellingen een aantal perverse gevolgen in de praktijk doen ontstaan. Ik citeer mijn woorden uit het verslag : 'Ik stel ook voor een hearing te houden waarbij we specialisten zouden kunnen uitnodigen. Er zijn trouwens een aantal knappe studies gemaakt die tien jaar geleden niet bestonden. Niemand heeft de wijsheid in pacht. We kunnen nu een analyse maken over kinderreclame en daarna de mo-

Van Mechelen

gelijkheid openlaten ze onder bepaalde voorwaarden uit te zenden : vijf minuten ervoor, een kwartier ervoor vlak ervoor, ...'. Uiteindelijk heb ik ook gezegd dat het de decreetgever is die daarover moet beslissen en niet de minister.

Ik was vragende partij om te proberen alle marktverstorende elementen tussen de commerciële stations uit te vlakken. De beste oplossing is wat in de resolutie staat : een Europees kader dat uiteindelijk alle mogelijke excessen op dit terrein onmogelijk maakt. Of het nu gaat om kinderreclame, over reclame op rookwaren of over wat dan ook, er is in elk geval al een hele weg afgelegd, maar er ligt ook nog een heel lange weg in het verschiet. Door de nieuwe media en technieken zal de kijker in de toekomst zelf kunnen beslissen of hij al dan niet naar reclame kijkt of luistert, maar welke prijs zal hij daarvoor moeten betalen ? Wij moeten dan ook regelgevend optreden.

De beleidsnota is een aanzet tot discussie. Ik dank iedereen voor zijn inbreng. Ik weet dat de beleidsnota wat economisch is gericht, maar ze is vooral pragmatisch. Ik ben bereid om de nodige debatten aan te gaan over de diverse invalshoeken. Een debat kan enkel verrijkend zijn. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de voorzitter, de afwezigen hebben ongelijk. Mijnheer de minister, proficiat !

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Gysbrechts, door mevrouw Dillen en door de heer Van Rompuy c.s. werden tot besluit van de behandeling van deze beleidsnota met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk donderdag 30 maart 2000 om 17 uur zijn ingediend.

De bespreking is gesloten.

Wij zullen op woensdag 26 april 2000 om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de moties en de beleidsnota houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 19.58 uur.*
